

Lietuvos Respublikos
Seimo
antroji sesija

2017 m. balandžio 25 d.
51 ir 52 posėdžiai

Stenogramos

30

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2017 m. balandžio 25 d.

Rytinis posėdis Nr. 51

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. balandžio 25 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3750GR, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymo projekto Nr. XIIP-3751GR, Civilinio proceso kodekso 1, 80, 423 ² , 423 ³ ir 423 ⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3752GR, Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3753GR, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 25, 32, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju 64 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-3754GR, Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3755GR, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3758GR, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15 ¹ ir 15 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3760GR, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3761GR, Statybos įstatymo Nr. I-1240 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3763GR ir Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3764GR (<i>Respublikos Prezidento gražinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (R. Svetikaitė)	7
Įstatymo „Dėl susitarimo, kuriuo steigama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Centrinės Amerikos asociacija, ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-263(2) svarstymas ir priėmimas	15
Šio įstatymo priėmimas	15
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo ir abipusės pagalbos ekstremaliųjų situacijų prevencijos ir likvidavimo srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-394(2) svarstymas ir priėmimas	15
Šio įstatymo priėmimas	15
Įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolo dėl Baltijos gynybos koledžo ir jo personalo statuso pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-384(2) svarstymas ir priėmimas	16
Šio įstatymo priėmimas	16
Įstatymo „Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos 1998 metų Protokolo dėl sunkiųjų metalų pakeitimų ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-459(2) svarstymas ir priėmimas	16
Šio įstatymo priėmimas	16
Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 1 ir 2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-90(2)ES svarstymas	17
Įstatymo „Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos 1998 metų Protokolo dėl patvariųjų organinių teršalų pakeitimų ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-460(2) svarstymas ir priėmimas	17
Šio įstatymo priėmimas	17
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4430(3) svarstymas	17
Seimo nario M. Majausko kalba	18
Seimo nario S. Gentvilo kalba	18
Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų įstatymo projekto Nr. XIIP-4481ES ir Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4482ES svarstymas	19

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4696 svarstymas	20
Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 1 ir 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-3294(3) svarstymo tęsinys	21
Seimo nario E. Pupinio kalba	21
Seimo nario R. J. Dagio kalba	21
Seimo nario A. Syso kalba	22
Seimo nario P. Urbšio kalba	23
Baudžiamojo proceso kodekso 8, 71 ¹ ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-495(2)ES svarstymas	25
Baudžiamojo kodekso papildymo 143 ¹ ir 143 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-3568(2) svarstymas	25
Baudžiamojo kodekso 250 ⁴ , 250 ⁵ , 252 ¹ straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 250 ⁶ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4360(2) svarstymas	28
Baudžiamojo kodekso 169, 170 ir 171 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4575(2) svarstymas	28
Patentų įstatymo Nr. I-372 2, 51, 79 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dvyliktuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4601(2) svarstymas	29
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3354 svarstymas	29
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3663 svarstymas	30
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3447(2) svarstymas	31
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 5 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-304(2) svarstymas	31
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-230 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-593 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	32
Šio nutarimo priėmimas	32
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-477 ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-478 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	32
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-13) priėmimas (P. Čimbaras)	34
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-14) priėmimas (P. Čimbaras)	34
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-15) priėmimas (P. Čimbaras)	34
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-16) priėmimas (P. Čimbaras)	35

Vakarinis posėdis Nr. 52

Seimo rezoliucijos „Dėl Tado Kosciuškos 200-ųjų mirties metinių“ projekto Nr. XIIP-350 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. A. Linkevičius)	37
Šios rezoliucijos priėmimas	37

Administracinių nusižengimų kodekso 250, 303, 312, 589 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 236 ¹ , 243 ¹ , 304 ¹ , 304 ² straipsniais ir Kodekso priedo papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-554ES pateikimas (M. Norbutas)	38
Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 5, 19 straipsnių, penktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-279 ir Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-280 pateikimas (J. Sabatauskas)	40
Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4842 ir Karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4843 pateikimas (J. Olekas)	42
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-524 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (D. Gaižauskas)	43
Šio nutarimo priėmimas	44
Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-519 pateikimas (D. Gaižauskas)	44
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-32 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-572 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	49
Šio nutarimo priėmimas	49
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. VIII-340 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-575(2) pateikimas (J. Olekas)	49
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-577 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Tomilinas)	50
Šio nutarimo priėmimas	51
Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-543 pateikimas (T. Tomilinas)	51
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-517 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Palionis)	55
Šio nutarimo priėmimas	55
Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-516 pateikimas (A. Palionis)	55

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario N. Puteikio pareiškimas	58
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	59

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 51 STENOGRAMA

2017 m. balandžio 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame 2017 m. balandžio 25 d., antradienio, plenarinius posėdžius. (*Gongas*) Prašome registruotis.

Užsiregistravo 71 Seimo narys.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. balandžio 25 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmasis darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Yra pasiūlymų? Nėra. Galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

10.01 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3750GR, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymo projektas Nr. XIIP-3751GR, Civilinio proceso kodekso 1, 80, 423², 423³ ir 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3752GR, Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3753GR, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 25, 32, 64 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo nauju 64 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-3754GR, Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3755GR, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3758GR, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15¹ ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3760GR, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3761GR, Statybos įstatymo Nr. I-1240 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3763GR, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3764GR (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3750GR. Pranešėja – Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja R. Svetikaitė. Pateiksite kartu lydimuosius projektus Nr. XIIP-3751, Nr. XIIP-3752, Nr. XIIP-3761, Nr. XIIP-3763, Nr. XIIP-3764, Nr. XIIP-3753, Nr. XIIP-3754, Nr. XIIP-3755, Nr. XIIP-3759 ir Nr. XIIP-3760. Eiliskumą šiek tiek sumaišiau, bet jūs pateiksite visą paketą. Ačiū. Žodis suteikiamas jums. Prašom.

R. SVETIKAITĖ. Gerbiami Seimo nariai, šiandien esu įpareigota jums pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidento 2017 m. balandžio 18 d. dekretą, kuriuo Seimui yra gražinamas pakartotinai svarstyti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas ir su juo susiję įstatymai.

Svarstydamas šiuos įstatymus, Seimas pagrįstai nusprendė atsisakyti vidaus sandorių išimties valstybės įmonėms, akcinėms bendrovėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kuriose valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip pusę balsų visuotiniame akcininkų susirinkime. Tačiau vidaus sandorių išimties atsisakyti savivaldybėse ir jų valdomose įmonėse politinės valios, deja, pritrūko. Privilegijuotos padėties savivaldybėms nustatymas visų pirma akivaizdžiai pažeidžia konstitucinį asmenų lygiateisiškumo principą, kurio pagal Konstituciją privalo laikytis valstybė, reguliuodama ūkinę veiklą.

Konstitucija taip pat tiesiogiai įtvirtina sąžiningos konkurencijos apsaugą, reguliuojant ūkinę veiklą. Konstitucinis Teismas ne viename savo nutarime dėl konkurencijos keleivių vežimo paslaugų srityje, taip pat atliekų tvarkymo srityje yra pabrėžęs būtinybę savivaldybėms laikytis sąžiningos konkurencijos principo ir viešųjų paslaugų teikėjus atrinkti konkurso būdu pagal jų gebėjimus teikti nepertraukiamas geros kokybės ir prieinamas paslaugas. Tai, kad pati savivaldybė turi savo valdomą įmonę, negali pateisinti konkurso neorganizavimo, ir tai yra Konstitucinio Teismo pozicija.

Deja, Seimo priimtais įstatymais savivaldybėms nėra nustatomas reikalavimas atrinkti viešųjų paslaugų teikėjus konkurso būdu. O administracinių teismų praktika konkurencijos bylose yra vienareikšmė. Savivaldybės negali privilegijuoti savo valdomų įmonių ir privalo paslaugų teikėjus atrinkti konkurencingos procedūros būdu. Paskutinė tokia byla buvo vakar, Trakų savivaldybė buvo įpareigota rengti konkursą.

Viešųjų pirkimų tarnybos duomenys rodo, kad vidaus sandorių skaičius auga. Kai kurių perkančiųjų organizacijų praktikoje ši išimtis tapo taisykle. Vidaus sandoriai sudaromi įvairioms paslaugoms, kurias teikia rinkoje veikiantys tiekėjai, galintys su perkančiosioms organizacijoms priklausančiomis įmonėmis konkuruoti dėl žemesnės kainos ir geresnės kokybės paslaugų. Be konkurencingos procedūros savivaldybių sudaromų vidaus sandorių vertė kasmet vidutiniškai sudaro daugiau kaip pusę visų sudaromų vidaus sandorių vertės. 2015 metais savivaldybės sudarė vidaus sandorių už 205 mln. eurų, ir tai sudarė 68 % visų tais metais sudarytų vidaus sandorių vertės; 2016 metais savivaldybės sudarė vidaus sandorių už 69 mln. eurų, ir tai sudarė 50 % visų tais metais sudarytų vidaus sandorių vertės. Per penkerius metus iš viso buvo sudaryta vidaus sandorių už daugiau negu 1 mlrd. eurų, o vien savivaldybės per šį laikotarpį jų sudarė už 420 mln. eurų.

Paminėti skaičiai ir vidaus sandorių taikymo praktika Lietuvoje liudija, kad net dėl neskaidrių vidaus sandorių gyventojai už viešąsias paslaugas permoka. Remiantis Konkurencijos tarybos atliktu tyrimu, gyventojai už komunalinių atliekų surinkimą moka nuo 5 iki net 100 % daugiau tose savivaldybėse, kuriose paslaugas teikianti įmonė parenkama sudarant vidaus sandorį. Taip gyventojų ir biudžeto lėšomis nekontroliuojamai yra finansuojamos neefektyviai veikiančios savivaldybių įsteigtos ir jų valdomos įmonės, tačiau savivaldybės turi rūpintis ne tokių įmonių, kuriose paplitęs nepotizmas, išlaikymu bet kokia kaina, o viešuoju interesu, t. y. kad gyventojai gautų kokybiškas viešąsias paslaugas už geriausią kainą.

Atsisakyti vidaus sandorių išimties savivaldybėms ir jų valdomoms įmonėms ragina visos su korupcija kovojančios ir valstybės lėšų panaudojimo teisėtumą prižiūrinčios priežiūros ir kontrolės institucijos: Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybės kontrolė, Konkurencijos taryba, Viešųjų pirkimų taryba, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Pagal Europos Sąjungos teisę Lietuva turi nuožiūros laisvę spręsti dėl vidaus sandorių išimties taikymo. Šiuo atveju yra svarbus nacionalinis kontekstas, kuris, remiantis 2016 metų Lietuvos korupcijos žemėlapiu duomenimis, nedžiugina, nes savivaldybės priskiriamos prie institucijų, kuriose plačiausiai paplitusi korupcija. O pagal aktualiausią tarptautinės nevyriausybinės organizacijos „Freedom House“ ataskaitą Lietuvą labiausiai žemyn tempia korupcijos indeksas.

Viešų, skaidrių ir nediskriminacinių sąlygų sudarymas visiems rinkoje veikiantiems subjektams varžytis dėl viešųjų paslaugų teikimo niekaip neriboja savivaldybių įmonių galimybių dalyvauti šioje konkurencingoje procedūroje. Tiek pagal galiojantį, tiek pagal Seimo priimtą Viešųjų pirkimų įstatymą, jeigu konkurso metu nebuvo gauta pasiūlymų arba jie visi neatitiko pirkimo sąlygų, gali būti vykdomos neskelbiamos derybos ir tokiomis pačiomis sąlygomis sudaryta pirkimo sutartis su pačios savivaldybės pasirinktu tiekėju, tai yra ir su savivaldybės valdoma įmone. Kita vertus, vidaus sandorio išimtis nėra reikalinga ir tais atvejais, kai skubiai reikia pirkti smulkius, nedidelės vertės darbus, nes Seimo priimtas įstatymas leidžia savivaldybėms, neskelbiant apie pirkimą, pirkti iš pačios savivaldybės pasirinkto tiekėjo, kai numatoma pirkimo sutarties vertė neviršija 10 tūkst. eurų, o jeigu pirkimo vertė neviršija 3 tūkst. eurų, sutartis gali būti sudaroma žodžiu.

Atsižvelgiant į tai, kad Seimas priimtais įstatymais išimtinai tik savivaldybėms ir jų valdomoms įmonėms nustato vidaus sandorio išimtis, pažeidžia konstitucinius sąžiningos konkurencijos ir asmenų lygiateisiškumo principus, sudaro prielaidas piktnaudžiavimui ir neskaidriam valstybės ir savivaldybės lėšų naudojimui ypač korupcijos požiūriu jautrioje savivaldos srityje, būtina priežiūros ir kontrolės institucijų argumentus įvertinti ir vidaus sandorių išimties nacionalinėje teisėje atsisakyti, nes tik vieša ir konkurencinga procedūra užtikrina efektyvų ir skaidrų biudžeto lėšų panaudojimą ir geresnes viešų paslaugų kainas gyventojams. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamoji pranešėja. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Kadangi kartu pateikiami visi įstatymų projektai gražinti, manau, kad suteiksime galimybę visiems kolegoms, iki tol užsiregistravusiems, paklausti.

Pirmasis klausia M. Majauskas. Ruošiasi I. Šimonytė. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Ačiū pranešėjai. Iš tikrųjų jūsų tokia karinga nuotaika, atrodo, kad savivaldybėse vien vagys ir nekompetencija, o apskritai rinkti savivaldoje politikai tik blogo nori gyventojams, todėl stengiasi sukurti sistemą taip, kad gyventojai mokėtų kuo didesnius mokesčius. Nemanau, kad taip yra.

Norėčiau paklausti jūsų, ar nematote rizikos mažesnėse savivaldybėse, kalbant apie konkurenciją? Sakote, kad atveriant konkurenciją būtų galima sumažinti kainas. Bet mažesnėse savivaldybėse tos konkurencijos neatsiras daug ir atėjęs privataus sektoriaus paslaugų teikėjas išstums savivaldybės įmonę, kuri turi, tarkime, didelę infrastruktūrą. Ji bus uždaryta ir vėliau tos konkurencijos iš viso neliks, likęs privatus tiekėjas pakels kainas dar daugiau, negu reikalavo susimokėti savivaldybės įmonė. Ar nemanote, kad tos konkurencijos iš tikrųjų bus mažiau, nei jūs dabar mums sakote ir skaitote iš popieriaus?

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju už klausimą. Tikrai taip neatsitiks. Kodėl? Todėl, kad naujas Viešųjų pirkimų įstatymas, formuojant viešųjų pirkimų sąlygas, nustato labai lanksčias galimybes savivaldybėms vertinimą, jeigu kalbame apie konkursą, formuluoti pagal ekonominio naudingumo kriterijus, į kuriuos gali įeiti labai daug dalykų. Šiuo atveju yra savivaldybės viešųjų pirkimų komisijų klausimas, kaip yra suformuluojami kriterijai ir kaip yra užkertamas kelias tam tiekėjui, kuris ateis, vėliau piktnaudžiauti kainų kėlimu ir panašiai. Visada į kriterijus galima įtraukti ir tai, kad yra kuriamas parkas, tai, kad turima infrastruktūra, tai, kad reikalingi tam tikros kvalifikacijos darbuotojai ir panašiai. Visa tai yra pirkimo sąlygų dalykai.

Kitas dalykas, kodėl mes turime, kodėl savivaldybė turi išlaikyti neefektyviai veikiančią savo savivaldybės įmonę net ir tuo atveju, jeigu gyventojai už jos teikiamas paslaugas moka daugiau? Ar tikslas yra išlaikyti savivaldybės įmonę, ar tikslas yra, kad gyventojai mokėtų geresnę kainą už geresnes paslaugas? Tai klausimas yra toks. Jeigu tikslas yra išlaikyti savivaldybės įmones bet kokia kaina, nepaisant to, kiek gyventojas už paslaugas moka, tai mes tokią situaciją ir galime turėti. Bet mūsų tikslas yra truputį kitas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia I. Šimonytė. Ruošiasi A. Bilotaitė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Prieš užduodama savo klausimą, noriu atkreipti dėmesį, kad šiandien Valstybės kontrolė pristatys audito ataskaitą apie valstybės ir savivaldybių įmonių valdymą, manau, kad ta ataskaita labai pasitarnaus taip pat ir nagrinėjant šitą klausimą. Labai teisingai pranešėja paminėjo, kad labai dažnai, kai mes kalbame apie vidaus sandorį, tai mažai mes kalbame apie tai, ką vidaus sandoris iš tikrųjų bent jau teoriškai leidžia pasiekti, kalbame daugiau apie tai, kad jis turi tarnauti kažkokiems visiškai antriniam tikslams, kurie nesusiję su plačiąja vartotojų grupe.

Bet aš norėčiau, kad jūs vis dėlto dar kartą patikslintumėte tas teises aplinkybes, t. y. teisminę praktiką, kuri, tiesą sakant, nelabai palieka Seimui kito pasirinkimo dėl tų sprendimų byloje, kuriose patikrinimas, ar yra, ar nėra konkurencijos rinkoje, yra privalomas, nepriklausomai nuo to, kas mums čia patiktų ar nepatiktų.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų galbūt pradėsiu nuo to, kad visą laiką kalbame apie Konstitucinio Teismo išaiškinimus, o jie yra pateikti dėl keleivių vežimo ir dėl atliekų tvarkymo, tikrai dviejų skaudžiausių, sakykime, sričių pagal kainas gyventojams. Aš noriu pasakyti, kad Konstitucinis Teismas savo 2015 metų nutarime yra labai aiškiai pasakęs, kad savivaldybės

ne konkurso būdu sudaryti sutartis su jų valdomomis įmonėmis gali tik išimtiniais atvejais, o tas išimtinis atvejis Konstitucinio Teismo yra suprantamas taip, kad rinkta šitos paslaugos neteikia, iš viso neteikia.

Kitas dalykas. Atsižvelgiama būtent į Konstitucinio Teismo išaiškinimus, tokia linkme yra nuėjusi administracinių teismų praktika konkurencijos bylose. Jeigu būtų galima pasižiūrėti į administracinių teismų ir net jau galutinio Vyriausiojo administracinio teismo nutartis, kurios jau yra galutinės ir neskundžiamos, tai beveik visais atvejais būtent savivaldybės... teismas pasako, kad savivaldybės netaikė konkurencingos procedūros, sudarė vidaus sandorį neatsižvelgusios į tai, kad rinkoje yra kitų tiekėjų, ir įpareigojo teismas tokią konkurencingą procedūrą vykdyti. Ir štai, kaip aš ir minėjau, vakar teismas įpareigojo Trakus organizuoti teritorijų tvarkymo konkursą būtent remdamasis šiais argumentais. Pasakė, kad vidaus sandorinis negalėjo būti sudarytas, o turėjo būti taikoma konkurencinga procedūra. Tai gal tiek dėl teismų praktikos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Bilotaitė. Ruošiasi E. Pupinis. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Pirmiausia tikrai noriu nuoširdžiai padėkoti Prezidentei už tą iniciatyvą vetuoti Viešųjų pirkimų įstatymo projektą, kadangi ir Seimo narių grupė kreipėsi į Prezidentę prašydama tai padaryti. Būtent dėl vidaus sandorių, kurie liko kaip išimtis savivaldybėms.

Gerbiama pranešėja, tikrai išdėstėte daug argumentų ir Seimo nariai tikrai buvo susipažinę su tais visais argumentais ne kartą ir rašytine, ir sakytine forma. Šiandien vyksta spaudos konferencija, būtent šiuo metu Valstybės kontrolė pristato savo valstybės valdomų ir savivaldybių įmonių vertinimą. Gal jums yra žinoma kokia nors papildoma informacija, nes apie valstybės valdomas įmones, apie problemas mes labai daug turime informacijos, bet kas vyksta savivaldos lygmeniu, tos informacijos labai trūksta. Gaila, kad pirmiau nėra tos spaudos konferencijos, o paskui jūsų pristatymo. Bet gal jūs kokios nors informacijos esate gavę, tai gal galėtumėte ją pristatyti?

R. SVETIKAITĖ. Deja, kokios nors papildomos informacijos tikrai neturiu, negalėsiu pateikti. Matyt, Valstybės kontrolė kaip nepriklausomas auditorius, kaip nepriklausomas vertintojas įvertins tą situaciją. Bet kad situacija savivaldybės įmonėse nėra tokia gera, kaip galima būtų galvoti, tai tikrai taip. Šiuo atveju reikėtų, matyt, Valstybės kontrolės išvadų palaukti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norėčiau labai paprašyti, ypač gerbiamų socialdemokratų, gerbiamas Juliau Sabatauskai, Salamakinai, Bernatoni, labai prašau truputį dėmesio, nes jūsų keliamas triukšmas neleidžia girdėti atsakymų.

Klausia E. Pupinis. Ruošiasi S. Jovaiša.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Jūsų pagrindinis motyvas, kad iš tiesų dėl Konstitucinio Teismo sprendimo galima rasti tam tikrų sričių, kur galima konkurencija. Tačiau konkurencija kai kur galima didžiuosiuose miestuose, kai kur iš tikrųjų negalima. Jūs siūlote ten, kur negalima, pabandyti pritempti sąlygas prie savivaldybės įmonių, kad savivaldybės įmonė laimėtų. Tai yra nesąžiningos konkurencijos elementas ir jūs taip siūlyti negalite.

Antras dalykas dėl verslo įmonių efektyvumo. Tai iš tikrųjų kieno sąskaita jos gaunamos? Savaiame suprantama, jeigu savivaldybės įmonė dirba, ji žiūri normų, žiūri ploto ir panašiai. Jeigu dirba privačios įmonės, tai jos nelabai žiūri ploto, kaip gauti iš to žmogaus naudos, todėl mes galbūt dėl tos privataus verslo naudos ieškojimo išvarėme pusę Lietuvos į užsienį.

Dar vienas dalykas, ir pagrindinis, – kodėl mes norime būti gudresni už kitas Europos Sąjungos šalis, už skandinavus ir panašiai, kurie kaip tik tuos sandorius laiko tam, kad rinkoje palaikytų konkurenciją?

PIRMININKĖ. Klauskite, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Tai iš tikrųjų trys klausimai. Dėl to pritempimo – ar tikrai sąžininga? Antras dalykas – dėl žmonių engimo. Trečias – kodėl mes norime būti gudresni už visą Europą?

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju už klausimą. Dėl jūsų pirmojo klausimo. Sąlygų formulavimas tai nėra pritempimas, sąlygų formulavimas yra savivaldybės nuožiūra, ko jai ir jos gyventojams reikia. Čia kalbama ne apie tai. Jeigu savivaldybėje, kaip aš ir minėjau, paskelbus konkursą, neatsiranda toks teikėjas, kuris tą paslaugą tokiomis sąlygomis, kokios yra suformuluotos, teiktų, tai visos galimybės yra pagal jūsų priimtą Viešųjų pirkimų įstatymą sudaryti sutartį neskelbiamų derybų

būdu. Niekas nepasakė, kad savivaldybės įmonė, net toje jūsų minėtoje mažoje savivaldybėje, negali dalyvauti konkurse. Ji gali ir ji privalo dalyvauti ir konkuruoti. Klausimas yra toks: kaip ji konkuruos su kitais?

Dėl Europos Sąjungos teisės. Kaip ir minėjau, turbūt Lietuva Europos Sąjungoje nėra geriausiai vertinama korupcijos požiūriu ir savivaldybės tuo labiau nėra geriau vertinamos. Noriu tik pabrėžti, kad visą laiką perkeldama direktyvas valstybė turi nuožiūros teisę pasirinkti. Šiuo atveju nuožiūros laisvė pasirinkti ir yra susijusi su tuo, kaip valstybė sprendžia, ar tai yra landa korupcijai, ar tai nėra. Jeigu šiandien vidaus sandoriai yra tapę ne išimtimi, o taisykle, kas kitose valstybėse yra išimtis ir išimtinė galimybė netaikyti viešųjų pirkimų procedūrų, tai pas mus tai tapę taisykle. Tai rodo teismų praktika, nuolatos jau naikinami yra tie sprendimai pagal Konkurencijos tarybos pareiškimus ir tyrimus. Šiuo atveju toks yra kontekstas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Jovaiša. Ruošiasi P. Urbšys.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama pranešėja, tikriausiai šis įstatymas, kuris iš tikrųjų yra labai geras, užkliuvo todėl, kad iš savivaldybių atimama teisė greičiau, operatyviau spręsti savo problemas, kad ir smulkias. Šiandien išgirdau, kad ten liks numatyta galimybė dėl mažos vertės pirkimų. Galbūt juos dar reikėtų šiek tiek pakelti atsižvelgiant į dabartinę situaciją, gal iki 15 tūkst., aš čia nesiginčysiu, galbūt reikėtų tada dar įtraukti ir savivaldybės kontrolierių, na, pavizavimą, jeigu galima taip pasakyti, kad jau būtų tikrai priimta atsakomybė tiek savivaldybės vadovų, tiek jinai apribuota kontroliuojančių institucijų. Kaip jūs į tai žiūrite? Ačiū.

R. SVETIKAITĖ. Dėkui už klausimą. Iš tiesų, kaip aš minėjau savo pristatyme, kad būtų Seimo priimtame įstatyme ta riba, iki kurios gali mažos vertės vadinamuosius pirkimus savivaldybės organizuoti neskelbdamos apie pirkimą iš savo pasirinkto tiekėjo, yra pakelta iki 10 tūkst. eurų. O, kaip minėjau, iki 3 tūkst. eurų gali būti sudaromos sutartys žodžiu. Tai čia iš tikrųjų ta 10 tūkst. eurų riba atsirado pagal Seimo nario pasiūlymą. Ūkio ministerijos pasiūlymas buvo 5 tūkst. eurų, o Seime Seimo nario pasiūlymui buvo pritarta ir atsirado 10 tūkst. eurų. Tai čia apsisprendimo klausimas iš tikrųjų, bet pasakyti, kad dėl mažos vertės pirkimų lygiai taip pat reikia organizuoti tuos ilgus, ilgai truncančius sudėtingus procesus, tai taip nėra.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia P. Urbšys, ruošiasi A. Sysas.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiama patarėja, jūs ne kartą minėjote būtent tai, kad už komunalinių atliekų surinkimą mokama nuo 5 iki 100 % daugiau tose savivaldybėse, kuriose yra vidaus sandoriai. Kodėl iki šios dienos jūs neįvardinate tų savivaldybių, kurios būtent taip ignoruoja savo gyventojų interesus?

Antra, ar jums yra žinoma, kad atliekų verslas yra ypač apraizgytas korupciniais ryšiais, ar jų surinkimas, ar tvarkymas? Ar jums neatrodo, kad būtent protegavimas ir naudojimas atliekų verslo asociacijų pateiktais skaičiais nėra kas kita, o protegavimas vienos verslo grupės, kuri užsiimtų kiek galima geresnes komercines sąlygas?

R. SVETIKAITĖ. Dėkui už klausimą. Tai išties skaičiai yra ne iš verslo grupuočių, šitie skaičiai yra iš Konkurencijos tarybos atlikto tyrimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Sysas, ruošiasi R. Šarknickas. (*Balsai salėje*) P. Urbšys nori patikslinti. Vieną minutę! Tuoj įjungsiu.

P. URBŠYS (LVŽSF). Bet pirma klausimo dalis buvo, kodėl jūs iki šios dienos neišvardinate tų savivaldybių, kurios piktnaudžiauja savo gyventojų pasitikėjimu, vykdo vidaus sandorius jų sąskaita? Jūs sakote, yra savivaldybėse nuo 5 iki 100 % padidinta, kodėl jūs tų savivaldybių neįvardinate?

R. SVETIKAITĖ. Taip. Šiuo metu aš to tyrimo neturiu atsinešusi, jas galima bus įvardinti svarstant komitete, tikrai bus pateiktos tos savivaldybės. Bet tai yra objektyvus tyrimas, kurį atliko Konkurencijos taryba. Aš tą noriu pasakyti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas, ruošiasi R. Šarknickas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš norėčiau paklausti dėl savivaldybių transporto, šiandien kaip tik yra vienas straipsnis viename iš dienraščių. Kai mes susitinkame su rin-

kėjais rajonuose, tai yra didelė problema, kad jiems pasiekti, sakykime, net tą patį rajono centrą yra labai problemiška, nes transportas važiuoja labai retai, kartais visiškai nevažiuoja. Dabar kas atsitiks su savivaldybių transporto įmonėmis priėmus štai jūsų siūlymą? Ar neliks apskritai dalis gyventojų atskirti, be galimybės susisiekti su savivaldybių rajono centrais?

R. SVETIKAITĖ. Dėkui už klausimą. Iš tikrųjų tikrai taip neatsitiks vien tik dėl to, kad savivaldybės, organizuodamos būtent viešąjį pirkimą, savo viešo pirkimo sąlygose taip ir norės nurodyti, kad maršrutai yra tokie. Aš suprantu jūsų klausimą taip, kad klausimas yra pelningi ir nepelningi maršrutai. Tai šiuo atveju savivaldybė, kaip viešasis juridinis asmuo, kaip viešųjų paslaugų teikėjas, pirmiausia yra suinteresuotas, kaip jūs paminėjote, tais nepelningais maršrutais ir tuo, kad būtų užtikrintos vežimo paslaugos visiems gyventojams. Tai šiuo atveju yra būtent sąlygų formuluotės, ne kokių nors kitų dalykų. Juk savivaldybių įmonėms nėra uždrausta dalyvauti tokiuose konkursuose, ar ne? (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. R. Šarknickas klausia, ruošiasi S. Gentvilas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš visiškai jums pritariu, tam, ką jūs pristatėte tribūnoje. To žmonės laukė tikrai ne vienerius metus dėl vidaus sandorių. Pusė Lietuvos išvažinėja dėl vietos savivaldos politikų piktnaudžiavimo, pats buvau tarybos nariu ir tą akivaizdžiai mačiau. Štai neseniai vienas tarybos narys, dirbantis Atliekų regiono centre direktoriaus pavaduotoju, nenusišalino nuo balsavimo ir kėlė ranką už kainų pakėlimą. Tai dar kartą įrodo, kad yra tokie akivaizdūs piktnaudžiavimai.

Norėjau jūsų paklausti. Ką jūs manote apie Vyriausybės atstovus, dirbančius savivaldybėse, kurie yra paskirti partiniu pagrindu ir tam tikrais atvejais užmerkia akis ir nereaguoja į tai dėl savanaudiškų įstatymų, kad jiems būtų paranku. Vyriausybės atstovai gal galėtų būti ir nepartiniai ar dar kaip nors?

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų galbūt nenorėčiau tiek gilintis į partiškumą ar nepartiškumą, bet iš tikrųjų klausimas, kokia Vyriausybės atstovo funkcija ir ką jisai turėtų daryti, ko šiandien galbūt ne visi taip aktyviai veikia, nes pagal tas funkcijas, kurios jiems yra suteiktos įstatymais, tai, matyt, mes turėtume aktyvesnę jų veiklą ten matyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Gentvilas, ruošiasi T. Tomilinas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui. Gerbiama teikėja, iš esmės pritariu vidaus sandorių draudimui savivaldybėse, nes nemanau, kad jie reikalingi. Pats esu iš Klaipėdos. Ten mes net savo uždarajai akcinei bendrovei Klaipėdos autobusų parkui liepėme dalyvauti konkurencingame viešajame pirkime. Tik vieninteleis gatvių apšvietimo paslaugas perkame iš savo įmonės, vienintelis vidaus pirkimas.

Bet aš norėčiau tiesiog dėl demokratinės plėtros Lietuvoje paklausti jūsų klausimo. Iš prezidentūros kanceliarijos nuolatos transliuojamas nepasitikėjimas savivaldybėmis ir čia, man atrodo, jisai kartais tampa tokiu iš esmės požiūriu, kad verta centralizuoti valstybę, nepaisant to, kad yra gerai veikiančių savivaldybių administracijų ir tarybų. Visada rodomi tik prasčiausi pavyzdžiai – Druskininkų, Pagėgių ar kiti. Ar negalėtumėte jūs suminkštinti retorikos ir sakyti, kad yra gerų savivaldybių Lietuvoje, yra gerų pavyzdžių ir negalima sakyti tikrai pagal blogiausias, kad turime užkirsti, užkardinti, priemonės. Dėkui.

R. SVETIKAITĖ. Dėkui. Tai yra gerų savivaldybių Lietuvoje. Čia galbūt tikrai, kada tema yra skaudi ir kada tema yra apie gyventojų pinigus, tai galbūt ir yra tie pavyzdžiai pateikiami tokie, kurie neatrodo visai gerai. Juo labiau kad tam tikra prasme Seime ta iniciatyva atsisakyti vidaus sandorių buvo, jų atsisakyta, kaip aš ir minėjau, pačioje pradžioje valstybės įmonėse. Vadinasi, tam tikra prasme iniciatyva atsisakyti vidaus sandorių yra. Kodėl nėra tos iniciatyvos, kalbant apie savivaldybių įmones? Mes tikrai jų nenurašome, mes nesakome, kad visos jos veikia neefektyviai, negerai ir t. t. Kaip tik skatinkime jas veikti efektyviai, dalyvauti konkurencingoje procedūroje ir įrodyti, kad gali teikti geresnes paslaugas negu kiti teikėjai. Tai čia tikrai nėra kokio nors nusistatymo, galbūt tai yra noras, kad būtų geresnė kokybė žmonėms. Tai tikrai nėra nusistatymas. Dėkui.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas ir paskutinis ruošiasi klausti A. Skardžius.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš norėčiau paklausti, gerbiama pranešėja, kolegos, ar jums teko domėtis Vokietijos teisiniais ginčais su Europos Komisija būtent dėl to paties klausimo. Net yra Komisijos toks darbinis 2011 metų dokumentas dėl Europos Sąjungos viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo perkančių organizacijų santykiams. Tai tiesiog klausimas, ar domėjotės, ar žinote, kad Vokietija yra laimėjusi bylą prieš Europos Komisiją būtent dėl vidaus sandorių ir kitų viešųjų pirkimų organizavimo, bandymo reglamentuoti ir primesti būtent tą tvarką Vokietijai, kuri nėra priimtina? Ir ar dar žinote, kad Vokietijoje iš esmės, ji kaip pavyzdys geros valstybės, tvarkingos, didėja savivaldybių įmonių skaičius, jų atliekamų ekonominių funkcijų, paslaugų, yra apie 2 tūkst. 500 savivaldybių įmonių, jose dirba apie pusė milijono vokiečių. Tai ir tvarka ten yra panaši, kaip dabar yra pas mus.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju už klausimą. Taip, bėda tikrai, kad korupcijos požiūriu Vokietija truputį skiriasi nuo Lietuvos. Kaip ir minėjau, iš tikrųjų direktyvos, Europos Sąjungos teisės perkėlimas, tarp kitko, šitos Viešųjų pirkimų direktyvos dar ne visos Europos Sąjungos valstybės yra perkėlusios. Šiuo atveju dar negalima pasakyti, kokia bus praktika kitose valstybėse. Bet, kaip aš ir minėjau, taip, Vokietijos nacionalinis kontekstas yra kitoks negu Lietuvos. Šiuo atveju mes kalbėdami apie Vokietiją kalbame apie vienus galbūt dalykus, kalbėdami apie Lietuvą mes turime žiūrėti savo situacijos. Toks būtų atsakymas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir paskutiniam leisime paklausti A. Skardžiui.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji Prezidentės patarėja ponia Rasa, norėčiau paklausti jūsų, ar iš tikrųjų šio įstatymo vetavimas yra susijęs su tuo, kad vetavus jį arba Seimui pradėjus iš naujo svarstyti, arba laikyti jo nepriimtu ir pradėti, na, sakykime, dar leisti ir valstybės įmonėms vidaus sandorius gražinti, nes didžiulis nepasitenkinimas viso svarstymo metu. Aš, kaip išvadų dėl šio naujo projektų komplekso rengėjas, mačiau, kad toks yra nusiteikimas. Dabar Seime sklando kalbos, kad tą įstatymą gražinus duosime ir vidaus sandorius, ir paliksime ir valstybės įmonėms. Tai vienas aspektas.

Kitas dalykas. Ar jums neužkliuvo tai, kad pereinamasis laikotarpis paliktas dvejiems metams? Valstybės įmonės, kurios susikūrė nuo 2011 metų ir piktnaudžiauja tais sandoriais, dar dveju metus galės piktnaudžiauti. Ar ši vieta taip pat jums neužkliūva? Ačiū.

R. SVETIKAITĖ. Dėkui. Dėl valstybės įmonių, mūsų požiūriu, tai negali grįžti atgal, buvo žengtas žingsnis į priekį, tai negali grįžti atgal, ir visi tie patys argumentai, kurie taikomi dėl vidaus sandorių ydingumo, taikomi ir valstybės įmonių atžvilgiu. Čia šiuo klausimu.

Kitas klausimas dėl pereinamojo laikotarpio. Pereinamasis laikotarpis, buvo taip apsispręsta, na, jisai nustatytas visiems, pereinamasis laikotarpis, ne tik valstybės įmonėms, taip. Šiuo atveju, matyt, toks buvo sprendimas, mes jo nekvestionuojame.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamajai pranešėjai. Jūs atsakėte į gausius Seimo narių klausimus ganėtinai ilgai ir išsamiai. Ačiū jums.

Mielieji kolegos, Seimui gražinti Prezidentės įstatymų projektai yra svarstomi pagal Statuto 165 straipsnį. Leiskite priminti jums 2 dalį, kad Seimas balsuodamas turi nuspręsti, ar svarstyti gražintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtu. Nuomonė už, nuomonė prieš tą ir reikš, jeigu mes pasisakome, kad svarstysime įstatymą iš naujo, o tai reiškia, kad gražinsime papildomam ir pagrindiniam komitetui ir jis priims atitinkamus sprendimus, o po to Seimas, tada kalbata – nuomonė už. Tie, kurie pasisakote prieš, manote, kad reikia laikyti įstatymą nepriimtu, o tai reiškia, kad lieka galioti ta pati seniausioji redakcija, dėl kurios mes teikėme pasiūlymus.

Nuomonė už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju pranešėjai. Iš tikrųjų Prezidentės nuomonė yra svarbi ir į ją reikėtų atsižvelgti, padiskutuoti iš naujo, tačiau vis tiek norėčiau sugražinti tą diskusiją į tokius ramesnius rėmus ir nesilaikyti nuostatos, kad savivaldybėse dirba tik vagys ir kvailiai. Tikrai taip nėra. Vietos rinkti savivaldos politikai tikrai nenori žmonėms blogo.

Aš kviečiu palaikyti tą atnaujintą diskusiją, bet žiūrėti labai kritiškai į tuos siūlymus ir pažiūrėti, kaip iš tikrųjų dirba tos savivaldybės, nes dažnai tos konkurencijos neatsiranda ten, kur

įsivaizduojama, kad tą konkurenciją privatus sektorius sukurs. O privatus sektorius dažnai, naudodamasis ta situacija, dar reikšmingiau pakelia kainas nei valstybinės įmonės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš manau, kad šį įstatymą galbūt reiktų gražinti į pradinę stadiją ir svarstyti iš naujo dėl keleto priežasčių. Dėl Seimo neįtakos svarstant pataisas, kurios buvo teiktos, kad dėl viešųjų finansų konkursuose galėtų dalyvauti tik tos įmonės, kurios neskriaudžia savo darbuotojų, kurios nekonkuruoja mažiausių atlyginimų sąskaita, nes dažnai, kaip žinote, konkursai yra būtent ir laimimi darbo užmokesčio fondą sumažinus beveik iki nulio, už grašius verčiant dirbti žmones, dėl viešųjų finansų. Mes kalbame apie sektorį, apie viešuosius tuos finansus, kuriais finansuojamas būtent paslaugų ar darbų pirkimas.

Antras dalykas – dėl pereinamojo laikotarpio. Dveji metai pereinamasis laikotarpis. Mes viešosioms įstaigoms, atsiprašau, vidaus sandorių dalyviams leisime ir toliau piktnaudžiauti vos ne visą šią kadenciją. Todėl, gerbiamieji, aš turiu šią nuomonę ir manau, kad būtų tikslingiau pradėti nuo balto popieriaus lapo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už – R. Šarknickas. Kad įstatymą svarstytume iš naujo.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Šiandien daug gyventojų laukia, kaip mes dabar balsuosime, dėl mūsų skaidrumo. Mes turime istorinę galimybę dėl visiško skaidrumo. Leiskime gyventojams pasitikėti valstybe pagaliau. Na, neleiskime jiems išsilakstyti. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – E. Pupinis. Tai reiškia, kad siūlote laikyti įstatymą nepriimtu.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kai tokios diskusijos, manau, tikrai turėtume dar nemažai padiskutuoti. Man niekas neatsako į klausimą, kaip turėtų elgtis savivaldybė tuo metu, kuomet laimi kažkas konkursą ir pamato, kad paslaugos prastos, o po metų savo įmonę turi likviduoti, į kurią buvo investuota, buvo paimtos paskolos, ir faktiškai jinai lieka be veiklos. Po metų arba pusantų pamatai, kad reikia įmonę keisti, ir neturi į ką keisti. Faktiškai turi tvarkyti aplinką, turi teikti butų ūkio paslaugas, o tos savo įmonės jau neturi. Manau, kad reikia labai nuodugniai pasvarstyti. Aš nesu už tai, kad pasvarstytume gražintą Prezidentės įstatymą, tačiau vėlgi reiktų smarkiai, smarkiai dar pagalvoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, pagal Statutą du – už, du – prieš. Noriu paklausti, ar Seimo nariai supratote Seimo statuto nuostatą? Jeigu nusprendžiame įstatymą svarstyti iš naujo, balsuojate už, tie, kurie manote, kad reikia laikyti įstatymą nepriimtu, o tai reiškia, kad lieka galioti sehoji redakcija, balsuojate prieš. Skelbiu balsavimą.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 92, prieš – 5. Įstatymų projektai (visi kompleksiškai) gražinami svarstyti iš naujo.

Ir dabar noriu suskirstydama į grupes paskelbti, ką reikalauja padaryti ir Statuto 165 straipsnio 4 straipsnis. Jeigu nusprendžiama gražinti įstatymą svarstyti iš naujo, tame pačiame posėdyje Seimas turi paskirti svarstymo datą ir svarstymas turi vykti ne vėliau kaip kitą savaitę. Skelbiu, kad dėl pagrindinio Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3750 ir lydimos įstatymo projekto Nr. XIIP-3751 pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Audito komitetas. Svarstymo data numatyta gegužės 2 diena.

Kiti įstatymų projektai, kurie prasideda numeriais Nr. XIIP-3752, Nr. XIIP-3753. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Matau, kad stovi P. Urbšys. Taip, iš tikrųjų pagrindinis komitetas, t. y. dėl pagrindinio Viešųjų pirkimų įstatymo papildomas dar yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Įstatymo projektas Nr. XIIP-3750. (*Balsai salėje*) Numerį paminėjome.

Dabar trečias paketas būtų projektai Nr. XIIP-3754, Nr. XIIP-3755, Nr. XIIP-3758, Nr. XIIP-3760, Nr. XIIP-3761, Nr. XIIP-3763 ir Nr. XIIP-3764. Pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Papildomo komiteto nėra paskirta. Svarstymo data ta pati – gegužės 2 diena. Ar kolega A. Gumuliauskas norėtų pasiūlyti?

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Man nepasispaudė, aš už, užrašykite.

PIRMININKĖ. Dėl protokolo užrašysime, kad A. Gumuliauskas balsavo už tai, kad įstatymas būtų svarstomas iš naujo. Kitą savaitę grįšime prie Prezidentės vetuotų įstatymų projektų.

10.40 val.

Įstatymo „Dėl susitarimo, kuriuo steigiama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Centrinės Amerikos asociacija, ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-263(2) (svarstymas ir priėmimas)

Tęsiame posėdį toliau. Skelbiu mūsų darbotvarkės 1-3 klausimą – įstatymo „Dėl susitarimo, kuriuo steigiama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Centrinės Amerikos asociacija, ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-263(2). Pranešėjas – Užsienio reikalų komiteto narys E. Vareikis. Jo nematau. Užsienio reikalų komiteto pirmininkas J. Bernatonis. Ačiū. Jūs pateiksite komiteto išvadą.

J. BERNATONIS (LSDPF). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Šiuo metu Seimo narys E. Vareikis dirba užsienyje. Komitete aptarėme šį ratifikavimo įstatymo projektą ir pritarėme jam vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis pirmininke. Norinčių dalyvauti diskusijoje nematau. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Po svarstymo galime bendru sutarimu? Galime.

Priėmimas. Keturi – už, keturi – prieš. Norinčių kalbėti taip pat nėra. Turime šio įstatymo vieną straipsnį. Galime bendrai šiam straipsniui pritari? Kadangi tai vieno straipsnio priėmimas, skelbiu balsavimą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: visi vienbalsiai balsavo už. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-263(2) priimtas. (*Gongas*)

10.42 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo ir abipusės pagalbos ekstremaliųjų situacijų prevencijos ir likvidavimo srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-394(2) (svarstymas ir priėmimas)

Skelbiu kitą įstatymo projektą – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo ir abipusės pagalbos ekstremaliųjų situacijų prevencijos ir likvidavimo srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-394(2). Kviečiu Užsienio reikalų komiteto pranešėją... Kadangi R. Miliūtė taip pat dirba šiuo metu užsienyje, kviečiu gerbiamąjį pirmininką pranešti komiteto išvadą.

J. BERNATONIS (LSDPF). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Šiam susitarimo ratifikavimui komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam pirmininkui. Papildomo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą turėtų pateikti V. Bakas, jis taip pat yra išvykęs. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto vardu kas galėtų pateikti išvadą? Gerbiamasis A. Anušauskai, dėkosime jums, kad perskaitysite komiteto išvadą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas siūlo pagrindiniam komitetui pritari iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Taip pat nėra. Ar po svarstymo galime bendru sutarimu sutarti? Galime. Yra vienas straipsnis. Kviečiu už šitą vieną minėtą įstatymo projekto straipsnį balsuoti. Tai yra nuomonės už, nuomonės prieš taip pat nematau priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: visi vienbalsiai pasisakė už minėtą įstatymo projektą. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-394(2) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo. Prašom. V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Prašau įskaityti mano balsą už. Dėkoju.

PIRMININKĖ. V. Sinkevičius balsavo už, protokole lieka jūsų balsas už.

10.46 val.

Įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolo dėl Baltijos gynybos koledžo ir jo personalo statuso pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-384(2) (svarstymas ir priėmimas)

Skelbiu darbotvarkės 1-5 klausimą – įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolo dėl Baltijos gynybos koledžo ir jo personalo statuso pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-384(2). Pranešėja – Užsienio reikalų komiteto narė A. Armonaitė. Prašom pateikti komiteto išvadą.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Sveiki visi. Užsienio reikalų komitetas svarstė pateiktą projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame gerbiamajai pranešėjai. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada. Matau gerbiamąjį D. Gaižauską. Gal galėtumėte, gerbiamasis Dainiau Gaižauskai, pateikti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą dėl įstatymo projekto, kurį šiuo metu svarstome? (*Balsai salėje*)

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Komiteto išvada dėl šio projekto yra pritarti. Viskas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Taip pat nematau. Po svarstymo galime bendru sutarimu? Galime.

Priėmimas. Vienas straipsnis. Norinčių kalbėti nėra. Keturi – už, keturi – prieš. Nėra. Prašome balsuoti, kas pritaria minėtam įstatymo projektui.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: visi 85 vienbalsiai pasisakė už įstatymo projektą Nr. XIII-384(2). (*Gongas*)

10.48 val.

Įstatymo „Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos 1998 metų Protokolo dėl sunkiųjų metalų pakeitimų ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-459(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos 1998 metų Protokolo dėl sunkiųjų metalų pakeitimų ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-459(2). Pranešėjas – Užsienio reikalų komiteto narė. Vėl kviečiu gerbiamąjį pirmininką J. Bernatonį. Svarstymas. Komiteto išvada.

J. BERNATONIS (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Komitetas apsvarstė šios konvencijos protokolo ratifikavimo projektą. Šeši komiteto nariai balsavo už, du susilaikė. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiu papildomo – Aplinkos apsaugos komiteto narį K. Bacvinką pateikti komiteto išvadą.

K. BACVINKA (*LVŽSF*). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, kolegos, komitetas svarstė projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti taip pat nematau. Galime bendru sutarimu sutarti po svarstymo? Galime. Priėmimas. Vienas straipsnis. Galime pritarti šitam straipsniui? Nuomonė: keturi – už, keturi – prieš. Norinčių kalbėti taip pat nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIII-460(2)) priimtas. (*Gongas*)

10.51 val.

Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 1 ir 2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-90(2)ES (svarstymas)

Skelbiu darbotvarkės 1-8 klausimą – Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 1 ir 2 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-90(2)ES. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Kviečiu pirmininką K. Mažeiką.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, išties šis įstatymo pakeitimas susijęs su tuo, kad buvo neteisingai praeitos Vyriausybės perkelta Europos Sąjungos direktyva, ir buvo paprašyta pakoreguoti, tiesiog patikslinti. Tą mes ir darome. Komitetas bendru sutarimu pritarė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas K. Mažeika pateikė Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją G. Burokienę.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, posėdžio pirmininke, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas iš esmės pritarė įstatymo projektui Nr. XIIIIP-90ES ir pasiūlė pagrindiniam komitetui tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Pasiūlymų nėra. Norinčių dalyvauti diskusijoje dėl šio įstatymo projekto nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Kadangi Pirmininkas skubos nėra paskelbęs, tai priėmimo šiandien negalime daryti.

10.53 val.

Įstatymo „Dėl 1979 metų Tolumų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos 1998 metų Protokolo dėl patvariųjų organinių teršalų pakeitimų ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-460(2) (svarstymas ir priėmimas)

Mane informuoja, kad mes skubėdami praleidome vieną įstatymo projektą. Dabar prašom pasakyti. Mes priėmėme projektą Nr. XIIIIP-459(2), o dabar skelbiu įstatymo „Dėl 1979 metų Tolumų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos 1998 metų Protokolo dėl patvariųjų organinių teršalų pakeitimų ratifikavimo“ projektą Nr. XIIIIP-460(2). Dabar prašau komiteto pirmininką J. Bernatonį ir dėl šio įstatymo projekto pateikti išvadą. Labai panašūs įstatymų projektai ir mes tiesiog peršokome. Pasitaisome.

J. BERNATONIS (LSDPF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Tiesiog ir ten, ir ten teršalai, bet truputį kitokie. Komitetas apsvarstė. Šeši komiteto nariai pritarė projektui, du susilaikė.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir Aplinkos apsaugos komiteto atstovas K. Bacvinka pateiks komiteto išvadą dėl organinių teršalų pakeitimų ratifikavimo.

K. BACVINKA (LVŽSF). Aplinkos apsaugos komitetas svarstė projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Po svarstymo galime pritari bendru sutarimu? Priėmimas. Vienas straipsnis. Galime priimti? Keturi – už, keturi – prieš. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-460(2)) priimtas. (*Gongas*)

10.56 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4430(3) (svarstymas)

Skelbiu 1-9 klausimą – Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4430(3). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją V. Rinkevičių. Prašom, gerbiamas kolega, pateikti komiteto išvadą.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, komitetas apvarstė šį įstatymo projektą ir nutarė pritarti patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIP-4430, trečiajam variantui, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir komiteto pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norinčių dalyvauti diskusijoje yra. Pirmąjį kviečiu M. Majauską. Prašom, gerbiamasis kolega. Jums – penkios minutės.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Visų penkių minučių tikrai nereikės, aš tik noriu atkreipti dėmesį į patį problemos sprendimą, kelią, kurį mes pasirinkome. Iš tiesų problema tokia yra, tarša ir tų kenksmingų atliekų yra. Kokia šiandien yra problema? Kad jos yra slepiamos ir utilizuojamos kitais būdais, nelegaliais būdais. Jos nėra vežamos utilizuoti į „Toksiką“. Ko siekiama šiuo įstatymo projektu? Kad sumažinus mokesčius tos įmonės veš atliekas į „Toksiką“, kuri teiks paslaugas už mažesnę kainą ir taip paskatins jas taip daryti.

Bet problema iš tikrųjų yra visai kita. Yra tai, kad tos įmonės neutilizuoja tų atliekų ir teršia aplinką. Užuoat žiūrėję, kaip pagauti tas įmones, kurios pažeidžia įstatymus, mes mažiname mokesčius, stengdamiesi paskatinti jas utilizuoti atliekas. Nesu tikras, kad tai yra teisingas sprendimas, nes šiuo metu galiojantys mokesčiai, palyginti su kitomis šalimis, Lietuvą palyginus su Latvija, Lenkija, yra labai labai panašūs. Bet jeigu mes sumažintume, tai šiek tiek išsiskirtume iš aplinkos. Galbūt tai rodyklis, jog ieškome sprendimų šiek tiek atbuliniu būdu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu S. Gentvilą. Prašom, jums – penkios minutės.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji kolegos, aš šiuo klausimu norėčiau atkreipti dėmesį į valdančiųjų pasimetimą. Ateina įstatymo projektas, kuris nesuderintas nei su mūsų komitetu, nei su Aplinkos ministerija, ir kažkaip atsiduria darbotvarkėje. Mes šiandien su komiteto pirmininku linkčiojame galvą, žadėjote išbraukti šį projektą, nes jis pateiktas praeitoje kadencijoje.

Antra, dėl paties deginamo... iš atliekų deginimo įėjusių likusio dugno ir lakiųjų pelenų, tai jį galima paversti ir konkurencingu produktu, tai yra iš jo galima gaminti asfaltą keliams ir žaidimų aikštelėms. Jeigu mes sumažinsime, iš esmės neskatindami ekoinovacijų, mokesčius, tai kur mes nukreipsime? Iš esmės sąvartynai yra paskutinė atliekų tvarkymo stotelė, mes atpiginame sąvartynus ir juose leidžiame nusodinti pelenus, užuoat juos perdirbę į naują produktą. Aš siūlau susilaikyti arba bent jau svarstymo fazėje priminti, kad Aplinkos ministerijos šiandieninė vadovybė turėtų išreikšti poziciją, nes šis projektas ir su valdančiaisiais, ir su, tikiu, ministru nesuderintas. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už, nuomonė prieš. (*Balsai salėje*) Nuomonė už – A. Palionis.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš dalies pritariu Simonui, bet jis truputį neįsigilinęs į pačią situaciją. Mes nešnekame apie bendrus komunalinių atliekų sąvartynus. Tai yra specialūs pavojingų atliekų sąvartynas, kur tie pelenai po deginimo negali būti naudojami nė asfaltui gaminti. Jeigu jau kalbame apie žiedinę ekonomiką, jie negali būti panaudojami, jie turi būti stabilizuojami, kad jų tarša nepapultų į gruntą ir tie pelenai... Mes atleidžiame čia ne dėl pavojingų atliekų perdirbimo vartotojus, tas mokestis išlieka.

Mūsų vienintelė valstybinė įmonė „Toksika“ turi tą specialųjį sąvartyną, kuriame stabilizuoja tuos pelenus, įsivaizduokime, turi toną pelenų, pagal pelenų rūšis jie po stabilizavimo proceso tampa nuo 2,5 iki 4 kartų sunkesni, į betoną juos įmaišo ir įvairiai. Tas sąvartynas yra „Toksikos“ teritorijoje. Mes neatleidžiame, pagal direktyvą neatleidžiame nuo sąvartyno amortizacijos, įsiskaičiuoja maždaug 65 eurai, bet buvo dar papildomai apmokestinta, kas lėmė, kad visi, turintys pavojingų atliekų, stengiasi į „Toksiką“ jų nevežti, keisti jų paskirtį. Mes lengviname atliekų perdirbėjų našta, kad jie būtų suinteresuoti vežti į mūsų valstybinę įmonę ir perdirbti pavojingas atliekas, kad nebūtų taip, kaip mes per televiziją matome – ir Vilniuje, Savanorių prospekte, kineoskopų stiklų krūvos, ir visur kitur. Čia truputį kitas variantas. Aš nekalbu apie tuos paprastus pelenus, kurie gaunami po kitų deginimo procesų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš iš dalies sutinku, ką A. Palionis sako, bet, valstiečiai, žalieji, suklyskite, deginimas yra viena paskutinių alternatyvų ir pelenų sąvartyne laidojimas yra viena paskutinių alternatyvų. Europos Komisija yra ką tik išleidusi raportą apie aplinkos teršimo mokesčius

ir sako, kad reikia pabranginti deginimą, nes kitaip Lietuvoje bus deginamos perteklinės (importuojamos) atliekos. Šitas mokestis ir šitas pakeitimas yra konkrečiai susijęs su deginamų pelenų nusodinimu „Toksikoje“. Jums spręsti, ar jūs atveriate ir skatinate šitą, ar atpiginate.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomones. Spręsimė, kolegos, mes visi. Ir suklusti, ir būti atsakingi, priimdami įstatymų projektus, turime visi vienodai. Skelbiu balsavimą svarstymo stadijoje.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 56, prieš – 5, susilaukė 29. Po svarstymo pritarta.

Iki priėmimo dar tikriausiai bus pasiūlymų. M. Majauskas – repliką po balsavimo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Suprantu Seimo daugumos valią, bet noriu atkreipti dėmesį, kad, sumažinus mokestį „Toksikai“, „Toksika“ tą mokesčio sumažinimą perleis privačioms įmonėms, kurios atveš utilizuoti tas kenksmingas medžiagas, kurių šiuo metu neatveš. Aš priėmimo stadijoje kviesčiau labai aiškiai įvardinti, kokios tos įmonės, kurios gaus iš to mokesčio sumažinimo naudą, kurios šiuo metu neveža tų kenksmingų atliekų.

PIRMININKĖ. Ačiū. V. Rinkevičius – repliką po balsavimo.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Noriu kolegoms dar kartą priminti, kad mes diskutuojame dėl įstatymų projektų ir įstatymų, kurie labiau veikia, ar meduolio principu grįsti, ar bizūno. Šiuo atveju siūlomas meduolio principas. Manau, jis yra priimtinesnis ir geriau veikia negu tas bizūno principas, ką čia kai kurie kolegos minėjo, paprastai jo veikimas dažnai būna problemiškas. Aš siūlau geriau įsigilinti į tą projektą, išdiskutuoti su specialistais, manau, mes priėmimo stadijoje turėsime mažiau ginčų.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Išties, gerbiamas Viktorai, meduoliai, ko gero, geriau ir toks principas priimtinesnis. Na, čia pajuokavimas.

11.05 val.

Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų įstatymo projektas Nr. XIIP-4481ES, Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4482ES (svarstymas)

Skelbiu darbotvarkės 1-10a klausimą ir tikriausiai 1-10b – Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų įstatymo projektas Nr. XIIP-4481 ir jį lydintysis Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4482. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją, žiūriu į komiteto pirmininką P. Urbšį, pateikti komiteto išvadą. Svarstymo stadija.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, komitetas siūlo gražinti iniciatoriams tobulinti įstatymo projektą, nes rado tam tikrų trūkumų, kuriuos iniciatoriai turėtų pataisyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi gražiname tobulinti, tai diskusijos negaliu skelbti, jos nenumato Statutas. Už iniciatyvą gražinti projektus tobulinti – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, manau, kad šis projektas yra šiek tiek per ankstyvas, švelniai kalbant. Dauguma Europos Sąjungos valstybių nepritaria tokiai europinių fondų ir europinių partijų arba struktūrų invazijai į valstybių narių politinį vidaus gyvenimą. Manysčiau, jeigu šis projektas tyliai tyliai numirs komitetų stalčiuose, tikrai Lietuvos politinė kultūra, Lietuvos politinis gyvenimas nieko rimto nepraras. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra. Kadangi du įstatymų projektai, tai suteikiu žodį P. Urbšiui, kad gražintume įstatymo projektą tobulinti.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, mes pasidomėjome, kaip Europos Sąjungos valstybės adaptuoja prie nacionalinės teisės Europos politinių partijų veiklą. Šiandien yra taip, kad aštuoniolika Europos Sąjungos valstybių iš viso nesiruošia svarstyti, penkios jau pasisakė prieš šitą iniciatyvą. Man atrodo, žinant tai, kad Europos Sąjunga dabar pati ieško savo politinės tapatybės, mums geriau vis dėlto neskubėti. Kai tie procesai užsibaigs, mes tada galėsime priimti ir leisti politiniame veikime dalyvauti jau europinėms partijoms, kurios vienaip ar kitaip bus prognozuojamos ir atitiks mūsų nacionalinį interesą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti. Balsuojame už Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų įstatymo projektą ir jo lydimąjį Politinių partijų pakeitimo

įstatymo projektą, kad gražintume minėtus įstatymų projektus tobulinti. Toks buvo pagrindinio komiteto pasiūlymas. Kas balsuojate už, pritariate tobulinimui.

Balsavo 82 Seimo nariai: už tobulinimą pasisakė 77 Seimo nariai, prieš – 1, susilaikė 4.

Įstatymų projektai Nr. XIIP-4481 ir Nr. XIIP-4482 gražinami iniciatoriams tobulinti.

11.09 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4696 (svarstymas)

Skelbiu darbotvarkės 1-11 klausimą – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-4696. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją Z. Streikų. Prašau, gerbiamasis kolega, pateikti svarstymo stadijoje komiteto išvadą.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, įstatymo tikslas buvo įtvirtinti nuostatą, kad šiuurkš-čiam tarnybiniam nusižengimui priskiriamas ir Viešųjų pirkimų įstatymo, ir kitų su jo įgyvendi-nimu susijusių teisės aktų pažeidimas. Be abejonės, tai nediskuotinas ir svarbus dalykas, tačiau komitetas gavo svarbias pastabas: tris iš Seimo Teisės departamento, Viešųjų pirkimų tarnybos – dvi pastabas ir Valstybės kontrolės. Visų šitų trijų institucijų bendra tokia pastaba, abejojama dėl požymio „reikšmingas pažeidimas“ aiškumo ir suprantamumo traktavimo, skiriant valstybės tar-nautojui tarnybinę nuobaudą. Be to, buvo tokia pastaba, kad siūlomas įstatymo projektas nesude-rintas su Viešųjų pirkimų įstatymu ir Valstybės kontrolės įstatymu. Todėl komiteto išvada, spren-dimas toks: pirma, gražinti įstatymo projektą iniciatoriui tobulinti. Antra, siūlyti įstatymo projek-tą iniciatoriui, įstatymo projektą Nr. XIIP-4696 tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Valstybės kontrolės ir Viešųjų pirkimų tarnybos pastabas. Ir kita, įstatymo projek-tą suderinti su Viešųjų pirkimų įstatymu ir Valstybės kontrolės įstatymu.

Balsavimo rezultatai: kad įstatymo projektas būtų gražintas iniciatoriui patobulinti, 9 balsa-vo už, 2 – prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiavam pranešėjui. Reikia apsispręsti. Komiteto nuomonė buvo gra-žinti iniciatoriams tobulinti. Prieš šią nuomonę nori kalbėti J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš nežinau, jeigu komitetas pats nesugeba sutvarkyti projekto, kuriame yra parašytas tik vienas sakinyas, tai kaip komitetas kokius nors didesnius pro-jektus tvarkys? Man atrodo, kad politiškai siūlymas buvo svarbus, tai yra reagavimas į tikrai la-bai paplitusius pažeidimus viešųjų pirkimų srityje. Kolega V. Gailius teisingai siūlė, kad tokie pažeidimai būtų kaip šiuurkštūs pažeidimai, už kuriuos valstybės tarnautojas netenka darbo. Tai tokia nuostata, aš manau, prevenciškai neblogai veiktų. Dėl to aš siūlau tiesiog nepritarti šio ko-miteto išvadai ir skirti kitą pagrindinį komitetą, kuris taip neišsisukinėtų, o pagal tas pastabas galėtų projektą pataisyti ir mes parodytume, kad norime jį priimti, o ne stumdome pirmyn, atgal, taip išvengdami jo priėmimo.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. Nuomonė už siūlymą gražinti iniciatoriams tobulinti – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Tikrai komitetas nenusišalino nuo savo pareigos. Bet įstatymo iniciato-rius, kuris teikia įstatymą, irgi turi galimybę tobulinti. Jeigu reikia, mes galime kartu su V. Gailiu-mi tą padaryti, bet tikrai, kaip pasakyti, kritiškai žiūrėti į komiteto darbą, kad jisai nenori padary-ti geriau, tikrai nereikėtų, nes man atrodo... (*Balsai salėje*) Gerbiamasis, jeigu mes kiekvieną įstaty-mo tobulinimą tobulinsime, tai mes iš tikrųjų galėsime tikrai tobulinimu užsiimti. Tai įstatymo iniciatorius turi pareigą tą dalyką patobulinti. Šiuo atveju tai nėra atmetimas, bet tikrai noras, kad būtų priimtas geresnis įstatymas. Mes galime kartu su įstatymo iniciatoriumi pažiūrėti, ką mes ten galime patobulinti, kad iš tikrųjų būtų priimtas tas įstatymas ir jis veiktų. Nes dabar, jeigu pri-imsime dabartinę nuostatą, jinai bus tik deklaracinė ir nebus veiksmi. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Seimas balsuodamas apsispręš, ar gražina įstatymo projektą tobulinti, balsuodamas už komiteto pasiūlymą, ar mano kitaip. Prašome balsuoti. (*Balsai salėje*) Jeigu už, va-dinasi, įstatymo projektas gražinamas iniciatoriams tobulinti, kas prieš arba susilaiko, tada toliau tęsiasi svarstymas, perduodant kitam komitetui svarstyti.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 59, prieš – 17, susilaikė 5. Įstatymo projektas gražinamas iniciatoriui tobulinti. Tikrai tikime, kad iniciatorius V. Gailius ir kartu su juo esantys dar aštuoni Seimo nariai patobulins įstatymo projektą.

11.15 val.

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 1 ir 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-3294(3) (svarstymo tęsinys)

Skelbiu darbotvarkės klausimą – Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 1 ir 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-3294(3). Komitetų išvados jau buvo pateiktos. Kadangi mes padarėme svarstymo pertrauką posėdyje, dabar skelbiu diskusiją. Diskutuoti yra užsirašę daug Seimo narių, pirmąjį kviečiu V. Kernagį. Prašau, kolega. Diskusija. V. Kernagio nėra. E. Pupinis. Prašau, Edmundai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų gerai, kad šiek tiek stabtelėjome ir pradėjome svarstyti gana svarbius klausimus, nes vėlgi tai klausimai, susiję galbūt ir ne tik su asmenimis, kurie atsidūrė tam tikroje situacijoje, bet ir su tų visų mūsų įmonių valdymu. O valdyti, kaip žinote, reikia kompetencijos. Šiandien matome kaip tik atsiradusių ir naujų pasiūlymų. Aišku, galbūt dar reikėtų pasvarstyti, ar iš tikrųjų po dviejų kadencijų vėl dviem kadencijom galima būtų skirti, ar galbūt, vadinasi, po dviejų kadencijų, kai žmogus gana gerai dirba, po to jau kas ketverius metus organizuoti konkursus. Tai vėlgi čia svarstymo dalykas. Bet manau, kad iš tikrųjų geras tas požiūris, kad grįžtame prie šiek tiek daugiau kompetencijos, nes iš esmės savivaldybėse taip pat, turbūt žinome, yra organizuojami konkursai ir konkursai kai kada ne visai vertina kompetenciją, bet iš tikrųjų jaučiamas didelis politinis spaudimas iš savo artimosios aplinkos ir dažnai būna taip ir iki šiol būdavo, kad paskiriami iš tiesų daugiau pagal partinę priklausomybę negu pagal kompetenciją. Aišku, reikėtų pagalvoti, kaip vykdyti tą formaliai, kad būtų išvengta tokios situacijos.

Dar vienas dalykas, kad iš tikrųjų, jeigu šiandien padarysime kokį nors žingsnį, tai manau, kad ne tik biudžetinėms įstaigoms turėsime taikyti tokią pačią procedūrą, bet ir dėl svarstomų mokyklų direktorių, savivaldybių įmonių, kaip ir minėjau, ir įstaigų. Tai iš tikrųjų tas mūsų sprendimas turi būti gerai pasvertas, pamatuotas, nes nemanau, kad skiriant vadovus galime taikyti daug modelių: įstaigos vienaip, įmonės kitaip, mokyklos trečiaip, tai turėsime apsispręsti dėl paties modelio.

Manau, kad priėmimo stadijoje dar tikrai pagalvosime. Tiktai aš noriu pasakyti, kad vis dėlto svarbu, kad pradėdame skaitytis su žmonėmis, kuriems nepasiūlomos alternatyvos. Vėlgi būtų svarbu pasižiūrėti, nes iš tikrųjų žmogus, paskirtas į pareigas, po to, po kiek laiko jis taip pat atsidūręs gatvėje neturi likti be tam tikrų sąlygų ir garantijų arba vien tiktai su kokia nors išėitine.

Dar viena problema, kurią matau, tai kai kada vadovo pakeitimas nieko nereiškia. Kai vadovas įmetamas į tam tikras sąlygas be komandos, vėlgi tam tikra problema. Gal įstaigose ne tokia problema, bet mokyklose tikrai problema. Tai vėlgi galbūt reikėtų dar irgi pasvarstyti, kaip vis dėlto sudaryti galimybes skiriamiems vadovams bent suformuoti savo komandas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui, diskusijoje dalyvavusiam E. Pupiniui. Kviečiu R. J. Dagį. Prašau. Penkios minutės.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dabar, kai komitetas šiandien iš ryto apsvarstė gerbiamojo P. Urbšio pataisą, kuriai pritarė, tai iš principo mano kalba truputį pasikeitė, nes iš esmės mes sugrįžome prie Vyriausybės pateikto varianto, kuris, mano galva, yra subalansuotas, o ne taip, kaip mes čia norėjome, taip balsuodami, pakeisti sistemą. Bet kurioje valstybės tarnyboje, bet kur kitur valstybiniame sektoriuje mes taip, kaip ir privačiame sektoriuje, turime matyti dvi puses: ką daryti su tais, kurie blogai dirba, ir ką daryti su tais, kurie gerai dirba. Tai turbūt logika, išmintis, elementari išmintis reikalauja saugoti tuos, kurie gerai dirba, ir išnaudoti jų potencialą kiek įmanoma ir už tai pasakyti jiems ačiū, juos pagerbti, o tais, kurie blogai dirba, kuo greičiau jais atsikratyti. Man atrodo, vyraujanti nuostata, kad ta atsikratymo nuostata pas mus yra. Mes

turime gerbti ir tuos žmones, kurie tikrai gerai dirbo, nes kitaip nesukelsime jokio entuziazmo dorai tarnauti valstybei.

Jeigu tu atidirbęs dvi kadencijas tiesiog paliekamas savo valiai pats spręsti, savo galimybėmis spręsti savo klausimus ir valstybė už tai net ačiū nepasako, o ačiū valstybė sako ne taip paprastai, bet įjungia kokį nors mechanizmą, kuris padeda žmogui toliau gyventi, tai būtų blogai. Dabar pagal tai, kaip komitetas nubalsavo, jis įvedė rezervą tų, kurie baigė kadencijas ir kurie buvo vertinami gerai arba labai gerai, tai yra pliusas. Jau valstybė prisiima tam tikrą atsakomybę bent informacijos būdu rūpintis tais, kurie gerai atidirbo. Ir gerai, kad šiandien komitetas, kaip sakiau, pritarė P. Urbšio pataisai, kai mes leidžiame tiems, kurie labai gerai dirbo arba gerai dirbo, eiti vėl į atvirą konkursą su kitais. Ir jeigu jis įrodys, kad yra tikrai pranašesnis už kitus, jį toliau samdyti tam darbui, išsaugant jo patirtį ir visas galimybes.

Ir dar viena liga, kuria mes čia pradėjome sirgti. Mes pradedame... Tarsi mes nežinome, kokia situacija Lietuvoje yra realiai, ne teoriškai, bet realiai. Visos savivaldybės ir daugelis įmonių kalba ne apie tai, kad mes turėtume perteklių kompetentingų žmonių, kuriuos galėtume paskirti, kurie galėtų vadovauti įstaigai, ypač rajonuose. Mes turime trūkumą žmonių. Ir turbūt toli nuo logikos būtų tai, kad jeigu būtinai mes turime rotuoti ir skirti žmogų su daug mažesne patirtimi ir be reikiamos kompetencijos vadovauti įstaigai vien dėl to, kad mes jį norime dirbtinai surotuoti, tai ne vadybinis principas. Jeigu būtų perteklius ir veržtųsi į tas įmones, mes kalbame apie tokias kaip kultūros įstaigas ir panašiai, kur atlyginimais mes jų nesugundysime.

Tokia yra realybė. Lietuva nėra labai didelė valstybė. Pertekliaus tų aktyvių, sugebančių žmonių tikrai nėra tiek daug, ypač rajonuose. Todėl siūlau pritari kolegos P. Urbšio pataisoms ir kitoms, kurias mes čia... Tiesiog sureguliuojame tą įstatymą protingai. Ir botagą, nes įvedame tam tikrą peržiūrą kiekvienais metais – jų vertinimą, ir tie, kurie... ir apribojimus pratęsti kadencijas, jeigu jie yra įvertinami patenkinamai arba blogai, ir mes leidžiame tiems, kurie yra įvertinami gerai, labai gerai, toliau dirbti valstybei.

Tobulinkime vertinimo sistemą, galime ją padaryti ir visuotiną, ir visokią kitokią, bet vis dėlto vertinkime tuos žmones, kurie sąžiningai, dorai tarnauja valstybei, dažnai grynai iš entuziazmo, nes mūsų atlyginimai tose įstaigose be entuziazmo dedamosios vargu ar sukelia kam nors labai didelę materialinę paskatą. Čia ne tie pinigai, kuriais mes juos galėtume labai sužavėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu kalbėti A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos! Turbūt nė vienas iš mūsų, kurie dalyvauja rinkimuose, ir mūsų klausantys rinkėjai bent jau rinkimų eigoje negirdėjo, kad susirinkus naujam Seimui ir patvirtinus naują Vyriausybę bus toks siūlymas, kad mes keisime visus biudžetinių įstaigų vadovus. Lietuvoje tokių yra per 3 tūkst. Tokio siūlymo niekada negirdėjau nei iš vieno – nei mūsų programoje buvo, nei mūsų koalicijos partnerių programoje. Aš suprantu, kad yra mada dabar visus padaryti dviejų kadencijų. Ir motyvacija eina tokia, kad tai yra skaidrumas.

Gerbiamieji kolegos, jeigu mūsų langai purvini, tai juos reikia plauti, o ne keisti stiklus ir paketus. O dabar mūsų šitas įstatymas, skaidrumas eina per tą prizmę – na, pakeičiame visus. To masinio noro vaikyti vadovus iš vienos vietos į kitą aš kitaip nesuprantu, nes ne tiek tų biudžetinių įstaigų kokiame nors miestelyje yra. Gal taip mes išvysime dar dalį žmonių į užsienį? Niekas šiandien netrukdo blogai dirbantį vadovą atleisti. Tik ar mes norime to? Nes visi svertai yra, yra atestacijos, yra neeilinės atestacijos. Visko yra, netgi yra sutarimo klausimas. O norime viską įrašyti į įstatymą.

Šio įstatymo dvi problemos – kadencijų skaičius, jų buvimas arba nebuvimas ir išeitinės. Visi biudžetinių įstaigų vadovai yra dirbantys pagal Darbo kodeksą. Kodėl už gerą darbą mes norime juos nuskriausti? Nesuprantu. Pasisakiau prieš visas kadencijas, nes, sakau, visi įstatymai šiandien leidžia pakeisti bet kurį vadovą, jeigu yra noras. Jeigu nėra noro ir norima atiduoti šią funkciją kitam, tai suprantu. Gerbiamieji, pagalvokime apie tai, ar nebus tokia situacija, kad niekas neis ir bus problema, nes koks tikslas eiti vadovauti? Atlyginimas nedidelis, atsakomybė didelė ir po ketverių arba po aštuonerių metų tave paprasčiausiai kaip musę iš barščių išmeta. Ir ką tau daryti, netgi jeigu tu 40-ties arba 30-ties, pradėjai anksti vadovauti, lyg ir įleidai šaknis? Na, neda-

rykime iš biudžetinių įstaigų vadovų statutinių pareigūnų, kuriuos mes kilnosime iš vienos vietos į kitą. Todėl apskritai nepritariu šitai idėjai.

Kalbant apie tai, ką mes šiandien komitete svarstėme, P. Urbšio pataisa, taip, jinau pagerina, ją reikia dar pataisyti ir dėl išeitinių, nes aš tikrai nesuprantu, kuo remiantis žmogus, gerai dirbantis, atleistas iš darbo ir mes jam dar ir išeitines nemokėsime. Šito negaliu suprasti. Todėl prašyčiau... Procedūriškai lyg ir reikėtų pataisą svarstyti vėliau, per priėmimą, bet siūlyčiau apsvaistyti ją šiandien, kad iki priėmimo būtų galima dar pakoreguoti, nes ten yra kai kurios nuostatos, aš kalbu apie išeitines, kurias reikėtų pataisyti, tada, na, galime grįžti.

Bet apskritai ta mada, kuri dėl to, kad nesusitvarkoma (galime daryti tokią sąmokslą teoriją), kad negalime atleisti vieno teatro vadovo, tai tada nutariame atleisti 3–4 tūkst. kitų vadovų, kad atleistume ir tą vadovą, kurio negalime atleisti. Aš tik tokį kalambūrą galiu pasakyti svarstant ir skaitant šią įstatymą.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam A. Sysui ir kviečiu P. Urbšį. Žodis jums, penkios minutės.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų mes turime problemą. Problemą turime tokią, kad kai kurie vadovai piktnaudžiauja savo užimama padėtimi ir kai kuriais atvejais dėl to nukenčia tos įstaigos, kurioms jie vadovauja. Taip, reikalinga rotacija, bet, man atrodo, mes turime žiūrėti į tą reiškinį ir vertinti kompleksiskai. Jeigu mes matome, kad rotacija yra pritaikoma, pavyzdžiui, prokurorams, pareigūnams, teisėjams, ar atsimenate nors vienas Seimo narys, kaip ten įstatyme yra apibrėžtos jiems socialinės garantijos? Aš manau, kad didesnė dalis neatsiminsime, bet tikrai galiu užtikrinti, kad ten yra numatytos socialinės garantijos, jeigu vadovą rotuoja, bet vis dėlto jis neišmetamas į gatvę.

Bet mes kalbame apie asmenis, kurie gauna daug didesnius atlyginimus negu biudžetinių įstaigų. Mes dabar bandome įteisinti rotaciją savivaldybės ir valstybės įmonių vadovams. Palyginkite tų vadovų atlyginimus su socialinių namų, bibliotekų direktorių. Ten skirtumai dešimt kartų yra. Ar mes galime biudžetinių įstaigų vadovus prilyginti būtent tai kategorijai asmenų? Jeigu mes kalbame apie rotaciją švietimo įstaigų vadovų, tai ir ten mes matome, kad reikia taikyti išlygas, negalime taip eiti kaip buldozeriu. Jeigu mes iš tikro norime diferencijuotai prie šio klausimo prieiti ir prieiti taip, kad sudarytume galimybę išlaikyti administravimo kokybę, tai mes turime vis dėlto į biudžetines įstaigas pažiūrėti kitaip, kaip ir siūlė įstatymo teikėjai. Būtent ministerija pasiūlė neriboti kadencijų, bet įvesti aiškius vertinimo kriterijus. Pagal juos tada nustatyti, ar leisti dalyvauti konkurse, ar jįsai tikrai galėtų laimėti konkursą. Siūlyčiau vis dėlto atsižvelgti į įstatymo teikėjo siūlymą neriboti kadencijos, bet nustatyti labai aiškius kriterijus, kada būtų galima sudaryti sąlygas jiems leisti dalyvauti atrankoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamajam pranešėjui. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadų rengėją gerbiamąjį G. Vasiliauską. Svarstymo stadija. Turime svarstyti pagal pateiktus Seimo narių pasiūlymus. Išgirdau gerbiamojo A. Syso pasiūlymą, tačiau pagal Statutą negaliu teikti svarstyti šiandien gerbiamojo P. Urbšio pasiūlymo, nes jis yra įregistruotas jau prasidėjus svarstymo stadijai. Mes darėme pertrauką, todėl, gerbiamasis Povilai, jūsų pasiūlymas bus svarstomas priėmimo stadijoje. Galbūt jūs ar kiti kolegos iki priėmimo pateiksite ir kitų pasiūlymų. Tiesiog laikykimės Statuto ir mes viską suspėsime padaryti. Dabar, gerbiamasis komiteto pranešėjas pone Vasiliauska, prašom pateikti pagal straipsnius gautus pasiūlymus ir mes juos aptarsime.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 2 straipsnio nebuvo. Dėl 2 straipsnio buvo gautas Seimo nario R. Karbauskio pasiūlymas. Komitetas jam nepritarė. Ar Seimo narys norėtų komentuoti? Ne. Gerbiamasis išvadų rengėjas, prašom pateikti komiteto argumentus.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada yra nepritarianti. Komiteto argumentai. Abejonių kelia tai, kad viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo pažeidimas ar tarnybinė etikos ir elgesio normų reikalavimų pažeidimas visais atvejais turėtų būti vertinamas kaip pagrindas atleisti įstaigos vadovą iš darbo. Taip pat pažymėtina, kad komitete pritarta Seimo nario G. Vasiliausko pasiūlymui, kuriuo tiksliau reglamentuoti pagrindai, dėl kurių asmuo negali būti priimtas į biudžetinės įstaigos vadovo pareigas ar iš jų atleistas.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, kadangi projekto pasiūlymo autorius atsisako ir pritaria komiteto išvadai, tai aš ir neprašau balsuoti, nes tiesiog ir lieka komiteto pasiūlymas pagal komiteto išvadą. Taip pat yra dėl 4 punkto gautas Seimo narių R. Karbauskio ir R. Baškienės pasiūlymas, kuriam komitetas iš dalies pritarė. (*Balsai salėje*) Pasiūlymo autoriai taip pat sutinka su komiteto pasiūlymu ir komiteto argumentais.

5 punktas. Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Balsuoti nereikia, nes pasiūlymo autoriai pritaria komiteto pasiūlymui. Čia mūsų valioje buvo teikti ar neteikti pasiūlymus. Gerbiamasis Rimantai Jonai Dagy, jūsų pasiūlymas yra dėl 5 punkto.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, pasiūlymas teiktinas tuo atveju, jeigu mes nepriimtume kolegos P. Urbšio pataisos, bet kadangi jos kol kas formaliai nėra, tai aš teikiu šitą siūlymą. Čia buvo kaip išeitis ieškoma iš aklavietės. Net tuo atveju, jeigu yra biudžetinės įstaigos kokio pertvarka arba pradėtas projektas, kuris tam žmogui vadovaujant arba vadovui vadovaujant prasidėjo prieš metus laiko ar prieš pusę metų iki kadencijos pabaigos, ir staiga kadencijos baigiasi, mes vėl iš naujo skiriame kitą vadovą, jis vėl iš naujo viską pradeda, buvo padaryta tokia išimtis. Siūloma padaryti tokią išimtį, kad Vyriausybė savo nutarimu galėtų trumpam laikui pratęsti buvimą administracijos vadovu iki tol, kol bus įgyvendintas projektas. Čia toks buvo siūlymas. Aišku, jeigu priimtume kolegos P. Urbšio pasiūlymą, bet mes jo šiandien nesvarstėme, tai tada netektų prasmės. Bet šiuo atveju kol kas mes nesame jo priėmę, todėl siūlau balsuoti.

PIRMININKĖ. Siūlyte balsuoti. Komitetas nepritarė. Komiteto argumentai. Prašome paskaičiuoti komiteto argumentus.

G. VASILIAUSKAS (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė – nepritari. Komiteto argumentai: siūlomas kadencijų skaičiaus pratęsimo mechanizmas yra neaiškus.

PIRMININKĖ. Kas pritariate R. J. Dagio pasiūlymui? Nuomonė už, nuomonė prieš. Nebuvo nuomonių. Balsuojame už R. J. Dagio pasiūlymą, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 20, prieš – 12, susilaikė 44. Pasiūlymui nepritarė.

4 straipsnio 1 dalis. Gautas Seimo narių R. Karbauskio ir R. Baškienės pasiūlymas dėl datos, siūloma liepos 1 diena. Ar pasiūlymo autorius atsiima pasiūlymą, ar komentuoja? Atsiima. Pasiūlymas atsiimamas. Balsuoti nereikia.

Dėl 3 punkto taip pat gautas R. Karbauskio pasiūlymas. Taip pat atsiimamas. Balsuoti nereikia. Kadangi kiti pasiūlymai yra susiję, tai dėl jų balsuoti nereikia. Ačiū pranešėjui. Po svarstymo nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Aš iš karto atsiprašau, kadangi aš tikėjau, kad bus balsuota dėl kolegos P. Urbšio pataisos.

PIRMININKĖ. Priėmimo stadijoje balsuosime.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Tokiu atveju aš negalėsiu tokiam įstatymo projektui pritarti, kadangi kol kas, kaip mes balsuosime dėl pataisos, visiškai nėra aišku. Aš, nepataisius, nepriėmus kolegos P. Urbšio pataisos, tikrai už šitą įstatymo projektą siūlyčiau nebalsuoti, nes jis nepagerina situacijos, o pablogina situaciją. Dabar teks agituoti tik susilaikyti. Atsiprašau, kad ne ten užsirašiau.

PIRMININKĖ. Supratome. Vis tiek leisiu pasakyti nuomonę prieš J. Razmai. Jūs jau konkrečiai sakysite.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, tikrai kviečiu nepritari projektui, kuriame šiandien yra parašyta, kad dvi kadencijos įstaigos vadovui, ir – viso gero, kad ir nuostabiausiai jis dirbtų. Manau, kad tikrai neteisinga nuostata, ir kažkodėl bandoma tą vieną ribotų kadencijų ir rotacijų kurpalių bet kur pritaikyti, įsivaizduojant, kad tai yra kažkoks stebuklingas vaistas, kuris turi pagerinti situaciją visuose sektoriuose. Stebėtina, kad tą pataisą pasiūlė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovai, kurie turėtų žinoti patys, daugelis būdami išrinkti periferijoje, ką reiškia ten dirbantis geras kultūros centro, bibliotekos ar kitos įstaigos vadovas. Kur taip lengvai rasite kitą, kai apribosime dviem kadencijom? Aš manau, kad projektas iš esmės yra ydingas ir kad dar kabo ta pataisa, kurią nežinia, ar priimsime iki priėmimo. Manau, vis dėlto nėra tas argumentas, kad šiandien balsuotume už šitą projektą. Siūlau balsuoti prieš. Tegu autoriai, jeigu nori, parengia normalų projektą.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji, jūsų valioje apsispręsti. Prašome balsuoti. Kas dabar, svarstymo stadijoje, už tokį įstatymo projektą, kurį turime būtent dabar, svarstymo stadijoje, ir žinome, kad bus dėl jo pasiūlymų, prašome balsuoti už, kas manote kitaip, balsuojate prieš.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 43, prieš – 19, susilaikė 23. Pritarta po svarstymo.

Tęsiame darbą toliau. Susitiksimė šito įstatymo priėmimo stadijoje.

11.40 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 8, 71¹ ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-495(2)ES (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra 1-13 – Baudžiamojo proceso kodekso 8, 71¹ ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-495(2)ES. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėją R. Andrikį pateikti komiteto išvadą.

R. ANDRIKIS (TTF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pradėsiu nuo Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad vieningai pritarė įstatymo projektui. O įstatymo projekto esmė yra labai paprasta, kad 2016 m. lapkričio 18 d. Lietuvai pareikšta Europos Komisijos pretenzija, kad ji nepakankamai tiksliai ir laiku įgyvendina Europos Komisijos atitinkamą direktyvą dėl advokato, gynėjo ir įtariamojo, kaltinamojo susitikimo užtikrinimo. Kitaip tariant, Lietuvoje daugėja užsieniečių ir reikalingas atitinkamai vertėjas, nes gynėjas ne visada kalba ta kalba, kurią žino kaltinamasis ar įtariamasis. Todėl šiuo įstatymo projektu daromos pataisos, įpareigojančios užtikrinti vertėjo dalyvavimą, atitinkamai apmokant išlaidas ir pakeičiant dabar galiojusias nuostatas, kurios direktyvos tokio tikslo įgyvendinimo neužtikrina.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Pasiūlymų svarstymo stadijoje nėra. Norinčių dalyvauti diskusijoje taip pat nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš? Norinčių kalbėti nėra. Bendru sutarimu? Bendru sutarimu pritarta po svarstymo.

11.43 val.

Baudžiamojo kodekso papildymo 143¹ ir 143² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIP-3568(2) (svarstymas)

Mūsų darbotvarkės 14 klausimas – Baudžiamojo kodekso papildymo 143¹ ir 143² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIP-3568(2). Pranešėjas – V. Gailius. Prašom, gerbiamasis kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas šių metų balandžio 21 dieną svarstė Baudžiamojo kodekso papildymą 143¹ ir 143² straipsniais ir devyniais balsais balsuodamas už atmetimą nusprendė siūlyti parlamentui atmesti šį projektą. Komiteto išvadoje teigiama, kad įstatymo projektą siūloma atmesti, atsižvelgiant į pastabas, argumentus, informaciją, taip pat atsižvelgiant į tai, kad direktyvos įgyvendinimas neatitinka nustatytų reikalavimų. Projektu yra papildomai perkeliama 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios žmogaus audinių ir ląstelių donorystės, įsigijimo, ištyrimo, apdoravimo, konservavimo, laikymo, paskirstymo, kokybės ir saugos standartus, nuostatos. Vadovaujantis Seimo statuto 135 straipsnio 4 dalies 2 punktu, turi būti parengta ir prie projekto pridėta minėtos direktyvos ir projekto atitikties lentelė. Tokia komiteto išvada. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis pranešėjau. Už komiteto išvadą nori kalbėti A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš iš tiesų ne už komiteto išvadą, bet...

PIRMININKĖ. Už įstatymo projektą jūs norite?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). ...už patį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Tegul būna taip.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog negaliu atsistebėti, matydama komiteto visas išvadas ir argumentus, nes, vienas dalykas, sakoma – atsižvelgiant į pastabas ir pasiūlymus, bet pastabos visos skamba taip, kad reikia neteisėtas veikas kriminalizuoti.

Lygiai taip pat yra keista, kad per šitiek laiko komitetas, svarstydamas nuo 2011 metų įstatymo projektą, negalėjo parengti ir lentelių, kurios suderintų, kaip reikalauja Europos Sąjungos tei-

sė. Nes dabar susiklosto iš esmės labai įdomi situacija, kada mes prekybą organais, kaip sunkią veiką, baudžiame tik dviem atvejais, t. y. kai prekiaujama žmogumi siekiant parduoti organą ir kai pardavus organą yra padaroma žala sveikatai. Bet visi puikiai suprantame, kad jeigu sveikatos priežiūros įstaigoje būtų atliktas neteisėtas organo paėmimas, parduodant organą, bet ne žmogų, iš tikrųjų ta veika būtų nekriminalizuota.

Aš tiesiog siūlyčiau atmesti komiteto pasiūlymą ir tokiu atveju leisti komitetui tobulinti.

Lygiai taip pat yra svarstyti, ar nereiktų keisti ir pagrindinio komiteto į Sveikatos reikalų komitetą, nes kai nuo 2011 metų yra svarstomas įstatymo projektas ir dar vis dėlto išvadoje parašoma, kad dar reikia papildomai svarstyti ir diskutuoti, tai aš nelabai suprantu, ką dar papildomai buvo galima svarstyti ir diskutuoti. Kiek žinau to projekto svarstymo peripetijas, tai buvo pirmasis variantas ir su prokuratūros, ir su teismų pastabomis. Į tas pastabas buvo atsižvelgta. Dabar išvadoje to nėra. Tai galėjote tiesiog išbraukti pagalbinį apvaisinimą, kuris jau yra teisėtas, ir organų prekybos veiką kriminalizuoti ir palikti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiamoji A. Širinskienė kalbėjo siūlydama nepritarti atmetimui. Ar J. Razma turi nuomonę, kad taip pat būtų nepritarta atmetimui? A. Kubilienė – nepritarti atmetimui?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Taip, nepritarti.

PIRMININKĖ. O užsirašėte ne toje vietoje – už. J. Sabatauskas. Teisingai būsite užsirašęs – už tai, kad būtų atmesta?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Taip. Ačiū, gerbiama pirmininke.

PIRMININKĖ. Mes kalbame už komiteto pasiūlymą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji kolegos, turiu pasakyti, kad ne komitetas turi parengti atitikties lenteles. Šiandien jūs matote, darbotvarkėje yra, ministras K. Navickas pristatys, pateiks įstatymo projektą, kur yra įgyvendinama direktyva, ir kartu su juo pateikiamos ne viena, o keletas atitikties lentelių. Tai yra Vyriausybės pareiga parengti tokias atitikties lenteles. Jeigu nuo 2011 metų Vyriausybė to nesugebėjo padaryti, ne Seimo pareiga tą daryti. Vienas momentas. Tai turiu atkreipti dėmesį.

Kitas dalykas. Situacija pasikeitė, kai mes po to svarstėme Pagalbinio apvaisinimo įstatymą. Ir jau kai kurie dalykai tikrai yra numatyti. Todėl šį projektą tikrai reiktų atmesti. Ačiū. Be to, atkreipiu dėmesį, komitete buvo priimtas sprendimas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Vardan demokratijos, kadangi J. Razma užsirašė teisingai, taip, kaip ir norėjo kalbėti, tai aš žodį jam tikrai suteiksiu. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš šiek tiek kartosiuosi ir kalbėsiu apie tai, ką kolegė Agnė sakė. Iš tikrųjų komitetas mato, kad yra direktyva, komitete yra profesionalių patarėjų, komitetas gali paprašyti ir konkrečios Teisingumo ministerijos išvados, o ne šiaip kokių nors pastabėlių, kad duotų normalią redakciją to kodekso pataisymo. Tikrai nepateisinama, kad tiek ilgai toks svarbus klausimas nekriminalizuojamas. Atrodytų, kad čia vykdoma tolerancija neteisėtų transplantacijų, donorysčių ir t. t. Kviečiu nepritarti atmetimo išvadai. Čia atmesti iš viso netinka. Aš suprasčiau, jeigu dar būtų gražinta tobulinti. Ir siūlau skirti kitą pagrindinį komitetą, kuris išsireikalaus iš tų vyriausybinių struktūrų išvadų, kiek reikia, ir parengs normalų projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonės. Gerbiamieji Seimo nariai, jūsų dėmesiui. Tie, kurie balsuosite už, vadinasi, pritariate komiteto siūlymui atmesti, tie, kurie balsuosite prieš arba susilaikysite, manote, kad minėtas įstatymo projektas neturi būti atmestas. Prašome balsuoti.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 29, prieš – 36, susilaikė 8. Komiteto išvadai atmesti nepritarta.

Dabar vadovausimės Statuto 151 straipsniu ir mums tikslinga būtų paskirti kitą komitetą. Manau, kad tikrai nereikia sudaryti specialiosios komisijos tuo klausimu. (*Balsai salėje*) Dabar Seimas galės apsispręsti. Taip, gerbiamas Juliau, suteikiu žodį jums.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Nepritarus komiteto išvadai, klausimas toks.

PIRMININKĖ. 151 straipsnis.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Pagal Statutą kodeksus svarsto Teisės ir teisėtvarkos komitetas, vadinasi, gražinti tam pačiam komitetui... (*Balsai salėje*) galima. Kaip mes praeitą ketvirtadienį gražinome tam pačiam komitetui, taip ir dabar... (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Suprantu.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Peržiūrėkite komiteto kryptis ir pamatysite.

PIRMININKĖ. Skaitau 151 straipsnio 3 punkto tą dalį, kur yra „balsavimas“: „Jeigu Seimas nepritaria pagrindinio komiteto siūlymui, Seimas gali paskirti kitą pagrindinį komitetą.“ Gerbiameji kolegos, suprantu, jūs norite išsakyti savo nuomonę, suteiksiu šitą galimybę, tačiau jūs užfiksavote tą, ką aš ką tik perskaičiau. S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Aš nelabai suprantu gerbiamojo komiteto pirmininko siūlymą gražinti tam pačiam. Kaip gali pasikeisti jūsų sprendimas, jeigu jūs visi vienbalsiai jau nusprendėte šitaip?

PIRMININKĖ. Ačiū. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš tikrųjų šita nuostata, kad galima palikti tam komitetui, yra, bet yra žodis „gali“, o ne „privalo“. Mūsų praktika rodo, kad dažniausiai mes keičiame komitetus. Ypač šiuo atveju – šešerius metus komitetas neveikė, tai ką, mes gražinsime jam dar šešeriems metams?

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. Gerbiameji kolegos, jūsų valioje apsispręsti, aš manau, visi pakankamai puikiai suprantame situaciją ir Seimo statuto mums suteiktą teisę. Kadangi pirmasis siūlymas buvo ir gerbiama A. Širinskienės, ir J. Razmos pasiūlyti įstatymo projektą gražinti kitam komitetui pateikti išvadą, ar konkrečiai jau yra pasiūlytas kitas komitetas? (*Balsai salėje*) Sveikatos reikalų komitetas. O gerbiamo J. Sabatausko siūlymas buvo... (*Balsai salėje*) Balsuosime ir apsispręsimė. Gerbiamo J. Sabatausko siūlymas buvo gražinti tam pačiam komitetui. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Juliau, Seimas priims sprendimą. Balsuojame, nes yra žodelis „gali“, kitam komitetui... (*Balsai salėje*) Manau, kad visi gana atsakingai suprantame. Skelbiu balsavimą. Kas už tai, kad paskirtume kitą – Sveikatos reikalų komitetą, balsuoja už, kas už tai, kad gražintume tam pačiam Teisės ir teisėtvarkos komitetui, balsuoja prieš. Alternatyvus balsavimas.

Balsavo 71 Seimo narys: už tai, kad skirtume kitą – Sveikatos reikalų komitetą balsavo 41 Seimo narys, kad skirtume Teisės ir teisėtvarkos komitetą – 30. Toliau svarstyti įstatymo projektą skiriamas Sveikatos reikalų komitetas. Tokia Seimo narių valia.

M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Iš tikrųjų atrodo keistai, kai Sveikatos reikalų komitetas skiriamas pagrindiniu svarstyti Baudžiamąjį kodeksą. Tai iš tikrųjų kelia antakius tokie Seimo sprendimai.

Ir antras dalykas. Atrodo, vadovaujamės tokia nuostata, kad jeigu komiteto nuomonė yra neigiama, tai ieškome kito komiteto, kuris priims teigiamą nuomonę ir išvadą. Tai iš tikrųjų atrodo gana keistai.

PIRMININKĖ. Noriu tik pasakyti, kad Seimų praktikoje yra buvę, ir ne vieną kartą, kai buvo ir Baudžiamajam kodeksui, ir kitiems kodeksams svarstyti paskirtas kitas komitetas. Išties tai ne pasaulio pabaiga. Išvadas ir sprendimus priima ne tik komitetai, priimame mes Seime balsuodami. Būtinai žodį suteikiu J. Sabatauskui.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiameji kolegos, na, dar nėra taip buvę, kad Baudžiamąjį kodeksą svarstytytų kitas komitetas. Yra svarstę kitus kodeksus, taip, tačiau buvo atveju, kai ir kiti komitetai taip pat pasiūlė arba gražinti tobulinti, arba atmesti. Vienas dalykas, atsakymas kolegai, kuris priekaištavo, kad nuo 2011 metų. 2011–2012 metais buvo kita kadencija, buvo kita komiteto sudėtis, tai irgi reikėtų priekaištauti anos kadencijos komiteto nariams. Be to, kaip aš minėjau, per tą laiką pasikeitė ir tam tikras teisinis reguliavimas. Visai neseniai mes taisėme Pagalbinio apvaisinimo įstatymą, irgi atitinkamai taisėme. Dabar priekaištas komitetui, kad komitetas nedirbo Vyriausybės darbo, tai gal paprašykime vieną kartą iš Vyriausybės, kad atneštų į Seimą projektus, atitinkančius visus reikalavimus, su visomis atitikties lentelėmis, nes jeigu komitetas to paprašė ir to negavo, tai ne komiteto... mes neturime tokių pajėgų, kaip turi ministerijos, po kelis šimtus žmonių.

PIRMININKĖ. Ačiū. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Mano manymu, kad tas konfliktas šiek tiek sušvelnėtų, manau, papildomu komitetu turėtų būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas, jeigu pagal Statutą tai leidžiama. Manau, vis tiek šito komiteto nuomonė ir argumentai būtų gana svarbūs Sveikatos reikalų komitetui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jurgis... atsiprašau, R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega Gražuli, priminsiu, kai šitas komitetas dėl daugelio įstatymų projektų buvo mūsų papildomu komitetu, tai mes ketverius metus laukėme, kol jis prisės.

O šiaip, gerbiamas komiteto pirmininke, jūs esate žinomas kaip daugelio įstatymų projektų vilkintojas. Jūs čia sakėte, kad Vyriausybė turi jums viską daryti. Tokiu atveju mes dabar svarstysime komitete Vaiko teisių pagrindų įstatymą, dėl 51 straipsnio yra 430 pataisų, 110 – Teisės departamento. Jeigu mes taip žiūrėtume, mes jo iš viso nesvarstytume ir niekada nepradėtume spręsti problemos. Tiesiog pritingite, tai taip ir sakykite. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Atrodo, dabar atsakymų vakaras. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kad kiti komitetai nedaro klausymų, tai nereiškia, kad mes nedarome. Mes dirbome visą žiemą prie tų projektų. Ačiū visiems kolegoms, kurie nekaltino vilkinimu dėl Civilinio kodekso, kuris susijęs su Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu. Jis buvo parengtas ir jūs visi džiaugdamiesi jį priėmėte, nebuvo nė vieno balsavusio prieš. Tai vienas momentas.

Mūsų komitetas žiūri į savo darbą atsakingai, žiūri į bendrą sistemą, kad nė viena norma neiškraipytų ne tik šio įstatymo, bet kad derėtų su kitais įstatymais. Jeigu žiūrite lengvabūdiškai, tai nereiškia, kad taip turi daryti visi.

PIRMININKĖ. Ačiū. Replikos po balsavimo baigiamos. Visi komitetai dirba labai atsakingai, ypač žiūri visų įstatymų projektų ir jų atitikties, tikrai visiems komitetams nuoširdžiai dėkoju.

12.00 val.

Baudžiamojo kodekso 250⁴, 250⁵, 252¹ straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 250⁶ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4360(2) (svarstymas)

Skelbiu mūsų darbotvarkės klausimą Nr. XIIP-... atsiprašau, Baudžiamojo kodekso 250⁴, 250⁵, 252¹ straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 250⁶ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4360(2). Kviečiame atsakingai dirbančio, išties nejuokauju, o sakau – atsakingai dirbančio Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską. (*Balsas salėje: „Tai gal geriau sveikatos..., nes čia Baudžiamasis kodeksas.“*) Replikos nebepriimtinos, gerbiamas Juozai.

Toliau posėdžiui pirmininkaus A. Nekrošius. O J. Sabatauskas pateikia Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas apsvairstė Baudžiamojo kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama įdiegti tarptautinius standartus, skirtus terorizmo prevencijai, kuriame būtų nustatyta baudžiamoji atsakomybė su laisvės atėmimu iki penkerių metų už atvykimą į Lietuvos Respubliką ar išvykimą iš jos, vykimą į kitas valstybes teroristiniais tikslais, sistemingų specialiųjų žinių, įgūdžių, būtinų teroristiniams nusikaltimams rengti, daryti, rinkimą, grupių, kurių tikslas daryti teroristinius nusikaltimus, rėmimą. Už patobulintą įstatymo projektą kartu su išvada balsavo 8 komiteto nariai, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Dėkojame pranešėjui. Motyvai dėl viso. Nėra užsirašiusių. Gal galima bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Galima. Dėkoju.

12.02 val.

Baudžiamojo kodekso 169, 170 ir 171¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4575(2) (svarstymas)

Darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 169, 170 ir 171¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4575(2). Pranešėjas – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, jūsų dėmesiui yra Teisės ir teisėtvarkos komiteto apsvarstyta Baudžiamojo kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo nustatoma baudžiamoji atsakomybė už diskriminaciją dėl amžiaus ir neįgalumo, taip pat diskriminacijos, neapykantos ar smurto kurstymo ir dėl amžiaus neįgalumo pagrindų. Komitetas bendru sutarimu pritarė Vyriausybės inicijuotam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kitas – Žmogaus teisių komitetas, L. Talmontas.

L. TALMONT (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Žmogaus teisių komitetas svarstė įstatymą ir priėmė sprendimą iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 169, 170, 171 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4575. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Daugiau pastabų nėra. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Balsuojam!“*) Balsuojame. Kas siūlote pritarti po svarstymo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

12.04 val.

Patentų įstatymo Nr. I-372 2, 51, 79 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dvyliktuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4601(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Patentų įstatymo Nr. I-372 2, 51, 79 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo dvyliktuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4601(2). Pranešėjas – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Patentų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo dvyliktuoju skirsniu įstatymo projektą. Atsižvelgęs į Teisės departamento pastabą, komitetas 7 balsais už, nė vienam nesusilaikius ir nebalsavus prieš, pritarė įstatymo projekto variantui ir atitinkamai komiteto išvadai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Daugiau pasiūlymų neturime. Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Taip pat nėra užsirašiusių. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

12.06 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3354 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3354. Pranešėjas – taip pat J. Sabatauskas. Juliau! (*Balsai salėje*) Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė įstatymo projektą ir atsižvelgė tiek į Teisės departamento pastabas ir svarbiausia – į Vyriausybės nuomonę. Komitetas siūlo, įvertinęs Vyriausybės nuomonę ir Teisės departamento išvadą, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą gražinti iniciatoriams tobulinti dėl šių priežasčių. Kadangi Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pirmame skirsnyje, reglamentuojančiame įstatymo paskirtį ir taikymą, numatyta, kad įstatymas numato eismo saugumo automobilių keliais teisinius pagrindus, valstybės, savivaldybės institucijų, įstaigų pareigas įgyvendinant saugaus eismo politiką, eismo dalyvių mokymą, pagrindines eismo dalyvių, už kelių priežiūrą atsakingų asmenų, policijos, muitinės pareigūnų ir kitų tikrinančių pareigūnų teises ir pareigas, taip pat pagrindinius su transporto priemonių technine būkle, techninės būklės tikrinimu, transporto priemonių registravimu susijusius reikalavimus, eismo saugumo reikalavimus keliams siekiant saugoti eismo dalyvių ir kitų asmenų sveikatą, gyvybę, turtą, gerinti transporto ir pėsčiųjų eismo sąlygas, o Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymas nustato turto arba verslo vertės nustatymo principus, todėl bandymas įtraukti į šitą įstatymą tai, kas yra numatyta Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme, tikrai yra ne vieta, tai

reguliuoja visai kitas įstatymas. Todėl bendru sutarimu komitetas nusprendė gražinti iniciatoriams tobulinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Ar galime sutarti bendru sutarimu pritarti komiteto siūlymui įstatymo projektą gražinti iniciatoriams? (*Balsai salėje*) Galima. Dėkoju. Pritarta.

12.09 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3663 (svarstymas)

Kitas klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3663. Pranešėjas – taip pat J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Taip, gerbiami kolegos. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Prašau kantrybės, nes išvada dar ilgesnė. Iš esmės siūloma įstatymo projektą atmesti, vėl taip pat įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Europos teisės departamento prie Teisingumo ministerijos, taip pat Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Kadangi projekte siūloma uždrausti pradedantiesiems vairuotojams, asmenims, įgijusiems teisę vairuoti A, A₁, A₂, B, B₁ kategorijas, motorines transporto priemones, turintiems stažą iki dvejų metų, vairuoti B kategorijos motorines transporto priemones, kurių galios ir masės be krovinio santykis didesnis negu 0,06 kilovato kilogramui, tačiau tai nenumatyta tarptautiniuose eismo saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose, pavyzdžiui, Kelių eismo konvencijoje. Be to, siūlomas draudimas nepagrįstas moksliniais tyrimais.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2015 m. liepos 1 d. Lietuvos keliuose pradedantieji vairuotojai, vairuodami motorines transporto priemones, kurių galia didesnė negu 100 kilovatų, o galios ir masės be krovinio santykis didesnis kaip 0,05 kilovato kilogramui, sukėlė 70 eismo įvykių (tai yra 1,5 procento visų eismo įvykių ir tik 20 % visų pradedančiųjų vairuotojų sukeltų eismo įvykių), per kuriuos žuvo du asmenys, sužeista 101 asmuo. Turimi Policijos departamento duomenys, susiję su tais įvykiais... kurių galia didesnė kaip 100 vatų, atsiprašau, kilovatų, o galios ir masės be krovinio santykis didesnis kaip 0,05 kilovato kilogramui, nesuteikia pagrindo teigti, kad galingesnius automobilius vairuojantys pradedantieji vairuotojai sukėlė eismo įvykių, per kuriuos žuvo arba sužeisti eismo dalyviai daugiau negu kiti, kitų kategorijų transporto priemones vairuojantys pradedantieji vairuotojai.

Todėl šitas reglamentavimas pridėtinės vertės, mūsų manymu, nesukurs, nes neatsakingai, pavojingai, chuliganiškai vairuojantys pradedantieji vairuotojai visais atvejais kelia grėsmę eismo saugumui, nesvarbu, ar vairuoja galingus, ar negalingus automobilius.

Be to, įstatymo projekte siūlomos nuostatos ribotų galimybę pradedantiesiems vairuotojams naudotis darbdavio automobiliais, kurių galios ir masės be krovinio santykis didesnis kaip 0,06 kilovato kilogramui, jeigu šie vairuotojai dirbtų įmonėse, kuriose atliekant darbą reikėtų naudotis darbdavio automobiliais.

Šiuo metu pradedantiesiems vairuotojams taikomo teisinio reglamentavimo pakanka, jis kur kas griežtesnis nei kitiems vairuotojams. Todėl siūlome šį projektą atmesti. Be to, siūlomas draudimas niekaip nesuderinamas su 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų nuostatomis.

Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš – 3. Lėmė komiteto pirmininko balsas.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Nuomonė už – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pranešėjas išdėliojo visus argumentus. Aš irgi pritariu komiteto pozicijai, nesvarbu, kad ten balsai pasiskirstė faktiškai po lygiai ir lėmė pirmininko balsas, nes nėra nei teisinių argumentų, nei galų gale finansinių. Negi žmogus dabar dvejiems metams pirks kažkokią mažą mašinėlę, kad... Tuo labiau kad ir vairavimo mokyklose turbūt mokosi vairuoti normalias mašinas. Apskritai nelabai suprantu, dėl ko tokia iniciatyva buvo, ir kviečiu balsuoti bei palaikyti komiteto nuomonę. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, aš iš tikrųjų prieš tokį įstatymą. Dabar susidaro vien tik draudimų valstybė. Viskas draudžiama, nieko negalima. Dabar kad išsilaikytų teisės, jaunuolis turi tris kartus laikyti, tris kartus mokėti pinigų. Išsilaiko motociklui, pasirodo, ne ta kategorija, sulaukė 24 metų – dar kitai kategorijai, sulaukė 28 metų – dar kitai kategorijai. Faktiškai visos šios įstatymo nuostatos yra korupcinės, kad mes maitintume įvairiausias mokyklas, jos gautų pinigų, biudžetus, o jaunimas išvažinėtų į užsienį. Aš kitaip nevertinu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti dėl komiteto išvadų. Kas palaikote komiteto išvadas, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 61, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymo projekto išvadoms pritarta.

12.15 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3447(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3447(2). Pranešėjas – J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamieji kolegos, čia yra Vyriausybės projektas, kuriuo buvo siūloma asmenims, nesumokėjusiems baudų valstybei už administracinius pažeidimus, nusižengimus, neišduoti vairuotojo pažymėjimų bei neleisti registruoti transporto priemonių.

Komitetas papildomai darė klausimus ir po svarstymo patobulinęs projektą paliko, kad nebūtų išduodami nauji vairuotojo pažymėjimai, jeigu ateina laikas, kitaip sakant, pritarė patobulintam įstatymo projektui. Taip pat siūlo, kad projekto rengėjų siekis skatinti valstybei skolingus asmenis ieškoti būdų ir priemonių sumokėti jiems paskirtas baudas gali būti tik iš dalies pasiektas, nes projektu išskiriamas tik siauras ratas asmenų, kuriuos palies įstatymo nuostatos, t. y. tik asmenys, laiku nesumokantys baudų už Kelių eismo taisyklių pažeidimus.

Norint pasiekti projekto rengėjų aiškinamajame rašte siekiamų tikslų, siūlytina Lietuvos Respublikos Seimui kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kuri plačiau pažvelgtų į šią problemą ir apsvarstytų galimybę tam tikrų valstybės teikiamų administracinių paslaugų teikimo ribojimą taikyti ne tik šiai grupei pažeidėjų, bet ir kitiems laiku nesumokantiems baudų, bei kito pobūdžio administracinius nusižengimus... ar turintiems kitų įsiskolinimų valstybei asmenims. Priimtas sprendimas bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Motyvai dėl viso – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų tai nėra naujiena, tas principas taikomas daugelyje šalių. Kuomet žmogus skolingas, ypač už nuobaudas valstybei, jis negauna paslaugų iš valstybės. Manau, kad patobulinus ir praplėtus tas ribas reikėtų šiai idėjai pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš? Nėra užsirašiusių. Kviečiu balsuoti dėl komiteto išvadų. Kas pritariate komiteto išvadoms, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 66, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Komiteto išvadoms pritarta.

12.18 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 5 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-304(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 5 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-304(2). Pranešėjas – R. Martinėlis, Ekonomikos komitetas.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Teikiu Ekonomikos komiteto, pagrindinio komiteto, išvadą dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 5 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 2. Komitetas pritarė sprendimui.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Galite užimti savo vietą. Dėl motyvų dėl viso įstatymo projekto nėra užsirašiusių. Gal galime pritarti išvadoms bendru sutarimu? Galime. Dėkoju, pritarta.

Mūsų pagrindinės darbotvarkės klausimai baigėsi. Einame prie rezervinių.

12.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-230 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-593 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-230 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-593. Pranešėja – R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, labai mažas pakeitimas – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija prašo pakeisti komisijoje jų deleguotą narį ir vietoj M. Adomėno įrašyti D. Kreivį, nes ištis jau rytoj komisija pradeda savo veiklą dirbdama labai atsakingai. O galimybę dirbti su slapta ar ypatingai slapta informacija gerbiamasis D. Kreivys turi, todėl prašome pakeisti.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Jūsų paklausti niekas neužsirašė. Nuomonių už, nuomonių prieš taip pat nėra. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Taip pat niekas paklausti ir kalbėti neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. Priėmimo stadijoje taip pat nėra užsirašiusių ir norinčių kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu.

Balsuojame. Kas palaikote šį projektą, balsuojate už, kas turi kitą nuomonę, balsuojate prieš.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 61, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Nutarimui (projektas Nr. XIII-593) pritarta. (Gongas)

12.22 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-477, Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-478 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-477. Pranešėja – R. Šalaševičiūtė. Prašom. Ir lydimieji teisės aktai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kad čia bus Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymų projektai. Šitie projektai Seime jau buvo teikti 2015 metais, tiksliau, priėmimo stadija, trečioji stadija buvo 2015 m. lapkričio 19 d., ir labai di-

deliu balsų skirtumu įstatymų projektai nebuvo priimti. Prieš buvo 82, už – 22 dėl Viešojo administravimo įstatymo projekto, panašiai buvo ir su Farmacijos įstatymo projektu.

Valstybės kontrolė, atlikusi... Projektas buvo teiktas Sveikatos apsaugos ministerijos, tuo metu aš buvau ministrė ir dalyvavau jį rengiant. 2016 metais Valstybės kontrolė siūlė šitą projektą teikti Seimui, vėl rekomendavo. Tačiau 2016 metais projektas nebuvo teiktas. 2017 metų kovo mėnesį aš įregistravau patobulintą, jau teiktą 2015 metais, projektą, atsižvelgdama į Seimo posėdyje išsakytas pastabas, dėl ko projektas nebuvo priimtas. Kadangi užpraeitą savaitę, ketvirtadienį, sveikatos apsaugos ministras A. Veryga teikė tuos pačius projektus, tai yra buvo du alternatyvūs projektai. Pagal Seimo statuto 137 straipsnį alternatyvūs projektai yra teikiami kartu Seime ir svarstomi kartu Seimo komiteto posėdžiuose. Tačiau taip išėjo, kad projektą teikiu tik šiandien, bet aš manau, kad jūs puikiai prisimenate, kokios buvo diskusijos, ir aš prie smulkmenų negrįšiu, aš tik primenu, kad tai yra kontroliniai pirkimai vaistinėse, kai dokumentas, kad atliekamas neplaninis patikrinimas ir kontrolinis pirkimas, yra pateikiamas ne prieš pirkimą, kaip dabar reglamentuojama, o tik po paties pirkimo.

Mano projektuose yra trys patobulinimai. Pirmiausia yra siūloma ne visais atvejais tikrinti ir ne visas vaistines, o tik tada, kai yra raštu arba žodžiu gauta nusiskundimų dėl konkrečiose vaistinėse neteisingų vaistininkų veiksmų. Kitas pakeitimas. Yra siūloma išplėsti ratą, kas gali tikrinti, ne tik inspektoriai, kurie šiandien numatyti, tokių yra nedaug Lietuvoje, ir Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba, ir teritorinės valstybinės ligonių kasos.

Trečias pakeitimas, kuris, manau, yra labai svarbus, kad visas reglamentavimas, kaip turėtų būti atliekami šitie pirkimai, neturėtų būti atliekamas Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos, kaip yra įstatymo projekte, nes išeina taip, kad patys rekomenduojame, patys vykdome ir patys save kontroliuojame. Mano siūlymas – funkcijas reglamentavimo srityje ir kontrolės srityje pavesti sveikatos apsaugos ministru.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Jūsų klausti niekas neužsirašė. Motyvai dėl viso. Taip pat niekas nėra užsirašę. Yra. Nuomonė prieš – A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolegos, gaila, kad nespėjau užsirašyti paklausti. Kolegos, 2012 metais Vyriausybė priėmė nutarimą, siekdama mažinti našta verslui ir sumažinti kontroliuojančių organizacijų skaičių. Priėmė nutarimą, kad kiekvienas patikrinimas turi būti planinis arba neplaninis. Neplaninis patikrinimas vyksta, bet žmogus, atvykęs tikrinti, turi parodyti dokumentą. Dabar mes vėlgi grįžtame į sovietmetį. Atėjęs žmogus, o Farmacijos departamente yra keletas žmonių, kurie turės teisę tikrinti, ir žadama priimti dar, matyt, keliolika, nes tuos keletą žmonių visi vaistininkai pažįsta, ir tas atėjęs žmogus neva stovės eilėje ir padarys kontrolinį pirkimą. Komite praeitą kadenciją mes aiškinomės, o ko gi bus klausiama, kas bus stebima? Bus stebima, ar pasiūlomas žmogui pigiausias pagal sąrašą vaistas. O pigiausias vaistas gali būti pasiūlytas tik įgyvendinant farmacinės rūpybos veiklą. Farmacinė rūpyba yra leistina, bet neprivaloma, tai yra patarti žmogui ir panašiai, ir panašiai. Tas siekis prievarta persodinti žmogų ant pigiausio vaisto man yra visiškai nesuprantamas.

Kitas dalykas, negi mes, kolegos, dabar grįšime prie slaptų patikrinimų visose srityse? Gal tada nueikime slapta pas chirurgą, išsioperuokime kažką, pažiūrėkime, ar patiks, ar su tavim kultūringai elgiasi, ir panašiai, ir panašiai. Koks vaistas bus pasiūlytas, kas bus nupirktas, pigesnis ar ne pigesnis, viskas lieka arba elektroniniame recepte, arba popierinis receptas yra saugomas. Aš manau, kad čia yra grįžimas prie sovietmečio, nebent kažkas nori papildomai įsisteigti Farmacijos departamente keliolika etatų, ir tada tie žmonės tegu vaikšto po tas vaistines, stovi eilėse, vykdo...

PIRMININKAS. Laikas.

A. MATULAS (TS-LKDF). ...fiktyvius pirkimus. Kas iš to? Ar čia tas būdas sumažinti vaistų kainą, verčiant žmones pirkti pigiausią vaistą?

PIRMININKAS. Matau, kad už pasirašė R. Šalaševičiūtė, tačiau pati autorė negali pasisakyti už. Siūlau balsuoti dėl šio įstatymo projekto. Kas palaikote, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 58, prieš – 1, susilaikė 14. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. Sveikatos reikalų komitetas, kaip pagrindinis. Daugiau siūlymų nemačiau. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Ir lydymąjį taip pat.

12.31 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-13) priėmimas

Kitas darbotvarkės klausimas. Kviečiame į tribūną P. Čimbarą, kuris pristatys mums Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ projektą Nr. PNP-13. Prašom.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Komisija tikrai turi daug darbo. Peticijų gauname nemažai. Šiandien dar keturios.

Pristatau Algimanto Miškinio peticiją. Priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą pakeisti Policijos veiklos įstatymą ir nustatyti, kad policijos generalinį komisarą penkeriems metams į pareigas skiria, atleidžia Vyriausybė vidaus reikalų ministro teikimu ir kad policijos generalinis komisaras yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas vidaus reikalų ministrui.

Komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Vidaus reikalų ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad pareiškėjo pasiūlymas jau iš dalies yra įgyvendintas. Jau yra priimtas Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo pakeitimo įstatymas, kurio 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad 2019 metų lapkričio 1 dieną įsigalios tokia Policijos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies redakcija: „Policijos generalinį komisarą vidaus reikalų ministro teikimu penkerių metų kadencijai skiria ir atleidžia Vyriausybė. Policijos generalinis komisaras yra tiesiogiai pavaldus vidaus reikalų ministrui ir atsiskaito Vyriausybei.“

Todėl prašau pritarti komisijos išvadai ir Seimo protokoliniu nutarimu atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Ar galime sutarti bendru sutarimu dėl Peticijų komisijos išvados atmesti? Ačiū. Pritarta.

12.32 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-14) priėmimas

Kitas Peticijų komisijos klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ projektas Nr. PNP-14.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos komisija priėmė sprendimą atmesti pateiktus pasiūlymus, kuriais jis siūlė pakeisti Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymą ir nustatyti, kad fiziniai asmenys ne bendrijos nariai negali būti bendrijos pirmininkais ir valdybos nariais.

Antra. Administracinių ginčų komisijų įstatyme nustatyti, kad savivaldybių visuomeninės administracinių ginčų komisijos nagrinėja bendrijų savininkų ginčus su bendrijos valdymo organais ir turi teisę nurodyti savivaldybės administracijai patikrinti skundus vietoje.

Komisija priėmė sprendimą, atsižvelgusi į Aplinkos ministerijos pateiktą nuomonę, kad draudimas bendrijos pirmininku rinkti fizinį asmenį, nesantį daugiabučio namo, buto ar kitos patalpos savininku ar bendrijos nariu, sumažintų daugiabučių butų ir kitų patalpų savininkų galimybes įgyvendinti teisę patiems valdyti ar kitaip tvarkyti savo nuosavybę. Todėl prašau pritarti komisijos išvadai priimti protokolinį nutarimą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Ar galima bendru sutarimu priimti komisijos išvadas? Balsuojame. Kas pritariate komisijos išvadai?

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 61, prieš nėra, susilaikė 7. Peticijų komisijos išvadai atmesti pritarta.

12.34 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-15) priėmimas

Kitas Peticijų komisijos klausimas – nutarimo „Dėl Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticijos“ projektas Nr. PNP-15.

P. ČIMBARAS (*LSDPF*). Balandžio 19 dieną komisija taip pat išnagrinėjo iš esmės Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticiją ir priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą pakeisti Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip: „Atvejais, kurie yra nustatyti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme ir (arba) kituose teisės aktuose, susijusiuose su jo įgyvendinimu, taip pat ir asmenims, kurie nuomoja savivaldybei nuosavybės teise priklausančias gyvenamąsias patalpas, už kurias savivaldybės administracija nuomos mokesčių padengia iš lėšų, skirtų valstybės garantijoms nuomininkams vykdyti, kai nuomininkai nuomojamą ar kitą būstą perka už lėšas, skirtas valstybės garantijoms nuomininkams vykdyti, pirkėjas padengia kainų skirtumą arba gauna lėšų, skirtų valstybės garantijoms jam vykdyti, likuti.“

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą nuomonę. Be to, norėčiau pažymėti, kad Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas 2017 m. balandžio 12 d. posėdyje nagrinėjo Valstybės kontrolės audito rezultatus ir pavedė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija nedelsiant pateikti komitetui pasiūlymus dėl paramos būstui išsinuomoti sistemos tobulinimo, pateikti informaciją dėl gautų lėšų panaudojimo savivaldybėse už parduotus būstus bei informaciją, kokia rinka kaina Vilniaus ir Kauno miesto savivaldybėse parduoti joms priklausę butai.

Komitetas toliau tęs parlamentinę kontrolę šiuo klausimu. Todėl prašau komisijos išvadai pritarti – Seimo protokoliniu nutarimu atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Ar galime bendru sutarimu pritarti komisijos išvadai? Galime, ačiū. Pritarta.

12.36 val.

Seimo protokoliniu nutarimu „Dėl Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-16) priėmimas

Ir paskutinis Peticijų komisijos svarstymas – tai nutarimo „Dėl Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticijos“ projektas Nr. PNP-16.

P. ČIMBARAS (*LSDPF*). Komisija išnagrinėjo Virginijaus Partauko ir kitų pareiškėjų peticiją ir priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą papildyti Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 24 straipsnio 1 dalį 8 punktu, nustatant galimybę savivaldybės būstų nuomininkams, išgyvenusiems šiuose būstuose ne trumpiau kaip 10 metų nuo būsto nuomos sutarties sudarymo dienos, leisti juos pirkti už kainą, kuri Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatyme nustatyta tvarka galėjo būti apskaičiuota iki 1998 m. liepos 1 d., t. y. pirkti juos lengvatinėmis sąlygomis.

Komisija tikrai nepritarė, atsižvelgusi į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomonę ir manydama, kad valstybės turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas ir racionaliai tvarkomas. Todėl prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokoliniu nutarimu atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Ar galime pritarti Peticijų komisijos išvadai bendru sutarimu? Balsuojame. Atsiprašau. Dėl motyvų dar yra užsirašęs. Motyvai prieš – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Dėkoju. Labai sunku nustatyti neturint tos medžiagos, bet ką iš Peticijų komisijos pirmininko žodžių... tai logikos yra. Žmonės, kurie nuomojasi savivaldybės būstus, jie dabar privalo išsipirkti socialinį būstą rinkos kaina. Tai tikrai žmonėms yra nepakeliama našta, ypač rajoninėse savivaldybėse, rajoninėse teritorijose. Čia mums, aišku, yra motyvų apie tai pagalvoti. Buvo anksčiau siūlymų, kad savivaldybių tarybos leistų sumažinti tą kainą, būtų suteikta tokia teisė. Tai buvo mano siūlymas. Tačiau Seimas tam nepritarė. O žmonės, be abejo, kreipiasi ir mato, kad jie negali to būsto išsipirkti. Todėl aš tikrai negalėčiau kategoriškai atmesti šitos peticijos. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, iš tiesų mes neturime per daug socialinių būstų, kad galėtume bet kokiomis sąlygomis dabar juos išparceliuoti ir atiduoti kaip nuosavybę. Būtų nesupratimas tų žmonių, kurie laukia socialinio būsto, kuomet kai kas lengvatinėmis sąly-

gomis pradės privatizuoti, ir bus sunku paaiškinti žmonėms, kurie galbūt laukia ir daug metų laukia. Siūlau pritarti peticijai...

PIRMININKAS. Dėkojame. Kadangi nuomonės išsiskyrė, tai kviečiu balsuoti. Kas palaikote Peticijų komisijos išvadą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 58, prieš nėra, susilaikė 12. Peticijų komisijos išvadai pritarta.

Kadangi balandžio 25 dienos rytinio posėdžio darbotvarkę baigėme, kviečiu registruotis.
(*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 70 Seimo narių.

Rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

Renkamės 15 valandą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 52 STENOGRAMA

2017 m. balandžio 25 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, pradėsime popietinį posėdį. (*Gongas*) Yra norinčių registruotis. Prašom. Užsiregistravo 74 Seimo nariai.

15.03 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Tado Kosciuškos 200-ųjų mirties metinių“ projektas Nr. XIII-350 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Galime imtis popietinės darbotvarkės 1 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl Tado Kosciuškos 200-ųjų mirties metinių“ projekto Nr. XIII-350. Pranešėjas – užsienio reikalų ministras, Seimo narys A. Linkevičius.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Kolegos, iš tiesų siūlau jums pritarti rezoliucijai, kuri būtų skirta, kaip ir minėjo pirmininkė, T. Kosciuškos 200-osiomis mirties metinėms. Manau, kad ta asmenybė tikrai labai simboliška, labai atliepia šių dienų iššūkius, nes šis LDK aukštuomenės palikuonis yra idealistas, valstybininkas, kaip jis pats teigė, ir lietuvis, ir lenkas. Iš tikrųjų Amerikos laisvės kovų dalyvis ir didvyris, labai gausiai apdovanotas, palikęs patogų gyvenimą vėl grįžo į LDK, 1794 metais vadovavo sukilimui. Yra vertinamas, tapęs laisvės simboliu ne tik lietuviams, lenkams, bet ir prancūzams, amerikiečiams.

Šia rezoliucija mes kreiptumėmės atitinkamai į Lenkijos Respublikos Seimą, į Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresą, pabrėždami T. Kosciuškos istorinį palikimą, taip pat dar kartą patvirtindami, kad Lietuva buvo ir išliks strateginė transatlantinės bendruomenės narė, strateginė partnerė.

Aišku, kviečiame valstybės ir savivaldybių institucijas šia rezoliucija, jeigu ją priimtume, nevyriausybinės organizacijos, gyventojus paminėti šią sukaktį.

Dar reikia pabrėžti, kad, atsižvelgus į T. Kosciuškos palikimą, šie metai yra įtraukti į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos UNESCO minimų sukakčių sąrašą.

Yra rezoliucijos tekstas, dar pridursiu, kad jis buvo svarstytas Užsienio reikalų komitete, jam buvo pritarta. Aš labai tikiuosi vieningo pritarimo ir Seime.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys. Klausia gerbiamasis A. Gumuliauskas. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš nenorėjau paklausti, tik norėjau pasakyti, kad labai sėkmingas sąsajų parinkimas. Iš tikrųjų tai simbolis trijų valstybių, manau, kad kartu čia toks šiek tiek paraginimas ir Varšuvos diplomatijos dėl to atsitikimo Vašingtone. Aš kviečiu visus balsuoti už, nes tai tikrai labai sėkmingas dokumentas.

PIRMININKĖ. Aš supratau, kad čia buvo ir klausimai, ir motyvai. Kolegos, pagal Seimo statutą po rezoliucijos pateikimo dėkojame pranešėjui, pereiname prie svarstymo.

Niekas neužsirašė. Tada pradėdame priėmimo stadiją. Prašom motyvus už ir prieš. Niekas nenori. Kolegos, tada balsuosime. Kas už tai, kad teikiama rezoliucija būtų priimta po svarstymo? Iš karto darome priėmimą. Taigi, kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, t. y. taip, kaip ji yra pateikta? Įjungtas balsavimas, prašom balsuoti.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 83, už rezoliuciją balsavo 81 Seimo narys. Rezoliucija priimta. (*Gongas*) Prieš nebuvo, susilaikiusių taip pat.

15.08 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 250, 303, 312, 589 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 236¹, 243¹, 304¹, 304² straipsniais ir Kodekso priedo papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-554ES (pateikimas)

Kolegos, keliaujame prie kito klausimo. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 250, 303, 312, 589 straipsnių pakeitimo, kodekso papildymo 236¹, 243¹, 304¹, 304² straipsniais ir kodekso priedo papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-554. Pranešėjas jau tribūnoje – aplinkos viceministras M. Norbutas. Prašom.

M. NORBUTAS. Laba diena. Administracinių nusižengimų kodeksą siūloma papildyti keturiais visiškai naujais straipsniais ir keturis straipsnius patikslinti. Šie pakeitimai daromi įgyvendinant dvi Europos Sąjungos direktyvas ir tris reglamentus. Šiais Europos Sąjungos teisės aktais nustatyti reikalavimai, kurių privalu laikytis, o valstybės narės įpareigos nustatyti efektyvias sankcijas už šių reikalavimų nesilaikymą ar pažeidimus. Projektu ir nustatomos tokios sankcijos. Kodeksas pildomas naujais straipsniais: 304 straipsniu nustatant atsakomybę už genetinių išteklių ir su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudojimo pažeidimus. 304 straipsnio 1 dalis turėtų būti taikoma, kai pažeidžiamos nacionalinių genetinių išteklių reglamentavimo nuostatos, kitos straipsnio dalys reglamentuoja atsakomybę už pažeidimus, nustatytus reglamente dėl Nagojos protokolo, dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudosis, gaunamos juos panaudojant, pasidalijimo naudojantis skirtų atitikties priemonių sąjungoje.

304 straipsniu nustatoma atsakomybė už invazinių rūšių neteisėtą naudojimą ir valdymo priemonių nevykdymą. Šis straipsnis papildomas dėl to, kad perkeliama reglamento nuostatos dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo.

236 straipsniu nustatoma laivų (...) atsakomybė už pareigos atlikti laivo išmetamo anglies dioksido kiekio stebėseną ir laiku pateikti anglies dioksido stebėsenos planų ir ataskaitų nevykdymą, taip pat už prievolės laive turėti galiojantį atitikties patvirtinimo dokumentą nevykdymą. Tokios laivų valdytojų pareigos nustatytos reglamente dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos ataskaitos teikimo ir tikrinimo.

243 straipsniu nustatoma atsakomybė už išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ataskaitą ir mažinimo priemonių nevykdymą. Straipsnis siūlomas įgyvendinant direktyvą, kuria nustatomi skaičiavimo metodai ir atskaitomybės reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl benzino ir dyzelinių degalų kokybės.

Taip pat keičiami šie straipsniai: 312 straipsnis, griežtinant atsakomybę už genetiškai modifikuotų organizmų išleidimo į aplinką, genetiškai modifikuotų organizmų ir produktų teikimo rinkai, pažeidžiant apgalvotai išleidimo į aplinką ar teikimo rinkai reikalavimus. Taip pat diferencijuoti genetiškai modifikuotų augalų auginimą tiekimo rinkai tikslais priklausomai nuo to, ar tokių modifikuotų augalų auginimas apskritai neįteisintas Europos Sąjungoje, ar įteisintas, bet apribotas ar uždraustas Lietuvos teritorijoje. Šiais pakeitimais perkeliama direktyva dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką.

250 straipsnis, reglamentuojantis alyvos ar alyvos atliekų tvarkymo reikalavimų pažeidimus, keičiamas perkeliant Europos Sąjungos teisės aktų praplečiant atsakingų subjektų ratą, numatant, kad už šiuos pažeidimus būtų atsakingi ne tik atliekų tvarkytojai, bet ir bet kokie asmenys, pažeidžiantys šiuos reikalavimus.

Iš 303 straipsnio išbraukiamos dvi dalys, kurios perkeliama į 304 straipsnį dėl invazinių gyvūnų rūšių. Papildomas 589 straipsnis, nustatantis pareigūnus ar institucijas, turinčius teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolus ir tiriančius šiuos nusižengimus. Jį būtina papildyti ir nustatyti, kas nagrinės naujuose straipsniuose nustatytus pažeidimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirma klausia K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Eurokomisaras V. P. Andriukaitis praėjusiais metais susitikimuose su ūkininkais buvo gana optimistiškai nusiteikęs dėl genetiškai modifikuotų augalų ateities Lietuvoje. Kaip dabar yra ministerijoje, kokia jos pozicija dėl šių genetiškai modifikuotų auga-

lą auginimo? Koks yra požiūris, ar keičiasi, ar ne? Nes anksčiau mes buvome ir formavome Europos Komisijoje tokį požiūrį, kad genetiškai modifikuoti augalai Lietuvoje nebūtų auginami.

M. NORBUTAS. Atsakau į šitą klausimą. Aišku, tai nėra tiesiogiai susiję būtent su tuo, ką aš šiandien pristačiau. Taip, ten yra baudos dėl genetiškai modifikuotų organizmų auginimo ir ypač neinformuojant, jeigu jie yra leistini Europos Sąjungoje mūsų institucijų arba taip pat ir tų, kurios yra neratifikautos ir jų neleidžiama auginti, bet jos yra auginamos, tai yra būtent štai šito įstatymo pakeitimuose. Bet aš noriu labai aiškiai pabrėžti, kad pozicija nesikeičia, Aplinkos ministerijos pozicija tuo klausimu, Lietuva yra labai aiškiai apsisprendusi neauginti genetiškai modifikuotų savo teritorijoje. Tai išlieka ir mes esame ta institucija, kuri visą laiką tai kryptingai pritarė ir pritar.

PIRMININKĖ. Klausia J. Varžgalys. Prašau.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Pasirodo, ne tas įstatymas, aš dėl kito klausimo norėjau šnekėti. Labai atsiprašau.

PIRMININKĖ. Tada gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Na, dažnai mes priimame teisės aktus, kuriais kažką norime bausti, tačiau kai kurių vienetų dar negalime pamatuoti. Pavyzdžiui, dėl dujų kiekio mažinimo, tai dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Iš tikrųjų, kaip tai yra nustatoma, ar tai kaip nors galima sureguliuoti, nes pakankamai sunku įrodyti? Ačiū.

M. NORBUTAS. Akivaizdu, kad skaičiavimus mes atliekame iki šiol, net būtų keista, kaip mes galėtume nustatyti reikalavimus atskiriems sektoriams mažinti CO₂ ir kitų dujų išmetimą. Mes tą stebime, mes tą galime padaryti ir apskaičiuoti, ir netgi prognozuoti. Puikiai mes suprantame ir dabar, kad du sektoriai, kurie faktiškai nevykdo nusimatytų įsipareigojimų, tai žemės ūkis ir transportas, tai yra labiausiai problemiški sektoriai. Kiti sektoriai vis dėlto įsipareigojimus vykdo. Akivaizdu, kad į tai turėtų būti daugiausia darbo centruojama. Taip, tai galima pamatuoti.

PIRMININKĖ. Klausia Seimo narys V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Siūlomo įstatymo projekto 263¹ straipsnio 3 dalyje numatote labai griežtą atsakomybę už dokumento laive neturėjimą. Įstatymas reikalauja dispozicijos aiškumo, konkretumo ir nepalikti vietos interpretacijai. Tai koks dokumentas yra minimas šiame projekte? Ar bet koks dokumentas užtrauks tokią griežtą atsakomybę ir ar nepaliks ši spraga galimybės kontrolės pareigūnams piktnaudžiauti savo įgaliojimais?

M. NORBUTAS. Jeigu kalbėčiau būtent apie minėtą straipsnį, aš esu jau paminėjęs, kad tai yra susiję būtent su laivų (...) atsakomybe už pareigos atlikti laivo išmetamo anglies dioksido kiekio stebėseną, būtent dėl laiku pateiktų anglies dioksido planų stebėsenos ir ataskaitų nevykdymo. Tai kalbama apie tai. (*Balsai salėje*) Yra.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia Seimo narys K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš norėjau paklausti dėl tų invazinių rūšių, man labai įdomu. Kalbant apie gyvūnus, tai žinome – dėmėtieji elniai, kanadinės audinės, viskas gerai, turime sugriežtinti, nes pasekmės yra aiškios. Bet kalbant apie augalus, kalbant apie baltažiedę rubiniją, toks yra invazinis augalas, kuris toks pripažintas. Žmonės neretai ir dabar daug kur augina, prie namų tuos augalus turi, dideli medžiai. Jie lyg ir turėtų jį sunaikinti, ar ne, kažkaip, kad jo nebūtų. Ar bus taikomos baudos jiems, jeigu jie to medžio neišraus ir nepanaikins, ar yra kokios nors išlygos šioje vietoje? Ačiū.

M. NORBUTAS. Man tikrai reikėtų pasikonsultuoti dar su specialistais atsakant labai tiksliai, bet aš noriu pasakyti tai, kad iš tikrųjų ministerijos pozicija yra labai aiški dėl to, kad mes dedame ir tos baudos yra akivaizdžios dėl to, kad mes norime užbėgti už akių galimam poveikiui aplinkai. Ir kad tai būtų... Taip, jeigu žmogus turi ir savo vazonyje augina namuose, tai yra vienas dalykas, bet kai jis tą vazoną išmeta į lauką, kas atsitinka? Tai tada atsitinka taip – tam tikros rūšys pradeda plisti ir užimti dominuojančių, dabar esamų rūšių vietą. Tai mums iš tikrųjų yra svarbu užkirsti kelią invazinių rūšių plitimui. Tas pats yra su gyvūnais, tai būtent, jeigu tam tikras subjektas turi teisę tas invazines rūšis laikyti, tai iš tikrųjų turi būti atsakingai laikoma tam, kad nepatektų į gamtą ir jų nedaugėtų, būtent gyvūnų, kad jie neužimtų ir nedarytų didesnės žalos vietinei gamtai.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Daugiau klausiančių nėra. Kolegos, ar bus už, prieš? Taip pat niekas neužsiregistravote. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Prašau, balsuojate. Balsavimas įjungtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 81 Seimo narys: už – 60, prieš – 2, susilaikė 19. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas nėra siūdomas. (*Balsai salėje*) Tikrai Kaimo reikalų komitetas? (*Balsai salėje*) Prašau per šoninį mikrofoną, gerbiamasis.

K. MAŽEIKĀ (LVŽSF). Aš dar norėčiau pasiūlyti papildomą Aplinkos apsaugos komitetą.

PIRMININKĖ. Papildomu yra siūdomas Aplinkos apsaugos komitetas. Ir nori Kaimo reikalų. Ar Kaimo reikalų komiteto pirmininkas yra? Sutinkate? (*Balsai salėje*) Gerai. Bendru sutarimu du papildomi. Ir svarstymo data – birželio 8 diena.

Keliaujame prie darbotvarkės 2-3 klausimo. Gerbiamieji kolegos, nėra surinkti 29 Seimo narių parašai. Šiandien nesvarstome.

15.21 val.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 5, 19 straipsnių, penktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 19¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-279, Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-280 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 5, 19 straipsnių, penktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 19¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-279 ir lydimasis – Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-280. Pranešėjas abiejų teikiamų projektų – Seimo narys J. Sabatauskas. Prašau, gerbiamasis Juliau, į tribūną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, teikiami du įstatymų projektai, iš kurių vienas – Kriminalinės žvalgybos įstatymo projektas, dviejų straipsnių pakeitimo ir vieno naujo straipsnio atsiradimo projektas, bei Korupcijos prevencijos įstatymo projektas.

Istorija tokia, kad 2015 metais Seimas buvo pavedęs Teisės ir teisėtvarkos komitetui atlikti tyrimą ir, Seimui patvirtinus tyrimo išvadas, buvo pavesta komitetui sudaryti darbo grupę ir parengti įstatymų projektus. Jie yra parengti ir būtent jais yra patobulinamos Kriminalinės žvalgybos įstatymo 5 straipsnio, kuriame kalbama apie žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimą, 6 ir 9 dalys atsižvelgiant į tai, kad kilus ginčui, asmeniui, kurio atžvilgiu buvo vykdyta kriminalinė žvalgyba, kriminalinės žvalgybos duomenys negali būti atskleisti, nes galiojančiame įstatyme nenumatyti tokie pagrindai, todėl buvo neįmanomas, neįvykdomas pareiškėjo reikalavimas.

Keičiama 9 dalis, numatant aiškų duomenų atskleidimo teisinio nagrinėjimo procesą. Taip pat nustatomas duomenų panaudojimo ir saugojimo atskyrimas, nes iki šiol buvo tik apie naudojimą. Atsiranda naujas straipsnis dėl duomenų saugojimo bei naikinimo, kur irgi patikslintos normos. Taip pat korupcijos prevencijos, kur panaikinamos spragos, kurios buvo, pavyzdžiui, jeigu asmeniui, kuris priima į pareigas ir turi teisę Korupcijos prevencijos įstatymo tvarka paprašyti informacijos apie jį, buvo teikiama informacija apie jo, pavyzdžiui, administracinius nusižengimus. Tačiau už daug sunkesnio pobūdžio, pavyzdžiui, baudžiamųjų nusižengimų, jeigu jis buvo pripažintas kaltu, tokia informacija nebuvo numatyta. Taigi panaikinamos tos spragos, loginės klaidos ir tokiu būdu sutvarkomi šie abu projektai.

Kaip minėjau, dėl teisminių ginčų, kurie kyla, nebuvo numatyta galimybė apskūsti sprendimus. Dabar čia numatytos aiškiai dvi apskundimo instancijos, taigi jau galutinį sprendimą priimtų ir apeliacinės instancijos teismas. Šiuo atveju manytina, kad tos spragos arba kliūtys užtikrinti žmogaus teises ir laisves būtų pašalintos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys. Klausia A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Norėčiau pasiteirauti jūsų dėl informacijos saugojimo, naikinimo. Atrodo, viskas gerai, galima svarstyti, tačiau jūs išbraukėte kriminalinės žvalgybos informaciją apie korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiklą. Prokurorui sutikus

kriminalinės žvalgybos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant drausmičius ir tarnybinius nusižengimus. Tai yra tokiu atveju kaip dėl Mokesčių inspekcijos vadovo dabar pagal pataisyto įstatymo nuostatas nebūtų galima išslaptinti tos informacijos. Vis dėlto kaip tai bus sprendžiama?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Bus galima išslaptinti ir bus galima pateikti tokią informaciją. Vakar užregistravau siūlymą atsisakyti šitos nuostatos. Kartu su kolega V. Baku ir kolega D. Gaižausku.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Atsisakome šitos normos panaikinimo. Peržiūrėjus dar kartą, ypač tą aplinkybę, kad jinai išslaptinama ir nebūtų apeliuojama į jos slaptumą, tokią informaciją bus galima panaudoti ir tiriant tarnybinius nusižengimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Daugiau nėra norinčių paklausti. Motyvų už nėra, bet yra prieš ir kalba J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, vis tiek mes šiandien balsuojame dėl to projekto, kuris išbraukia tą nuostatą, kuri šiandien leido spręsti buvusių svarbių vadovų tarnybinės atsakomybės klausimą, jums puikiai žinomą – D. Bradausko, D. Zabulionio.

Teikėjas sako, kad jis įregistravo pasiūlymą, paliekantį tą nuostatą, bet mes negalime balsuoti turėdami omenyje pasiūlymą. Jeigu teikėjas būtų palaukęs ir įregistravęs naują variantą, tada kas kita, bet šiandien aš negaliu balsuoti už projektą, kuris tą nuostatą išbraukia, nes aš manau, kad nuostata yra svarbi kovoje su korupciniais nusižengimais. Jų tikrai nematau, kad jau taip sumažėjo, kad galėtume tokių nuostatų atsisakyti. Tiesiog neišeina balsuoti už kitas nuostatas, kai ši yra išbraukiama, nors kitos nuostatos galbūt ir priimtinos, kurios aiškiau reglamentuoja informacijos saugojimą, jos panaikinimą, supažindinimą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Už nori kalbėti Seimo narys P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (TTF). Taip. Gerbiamieji Seimo nariai, tai yra tik pateikimo stadija. Jeigu jūs nepasitikite gerbiamuoju komiteto pirmininku J. Sabatausku, tai jūs tokią pataisą galite užregistruoti svarstymo stadijoje ir priėmimo stadijoje. Aš manau, kad reikėtų po pateikimo pritarti šiam įstatymo projektui, o svarstymo stadijoje mes kiekvienas laisvas registruoti įvairiausius pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai už ir prieš išsakyti. Prašome, kolegos, balsuoti. Kas pritariate teikiams įstatymų projektams po pateikimo? Balsavo 84 Seimo nariai: už 69, prieš nėra, susilaikė 15. Po pateikimo įstatymų projektams yra pritarta.

Kolegos, dabar turėtume apsispręsti. Prašau. Seimo narys E. Jovaiša per šoninį mikrofoną.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Prašau įskaityti mano balsą.

PIRMININKĖ. Dėl protokolo – už. Dėkojame. Kolegos, Seniūnų sueigoje kilo klausimas, kuris komitetas, svarstant šiuos klausimus, turėtų būti pagrindinis. Per šoninį mikrofoną argumentus nori išsakyti komiteto pirmininkas J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų pagal Seimo statutą Teisės ir teisėtvarkos komitetas atlieka ir parlamentinę teisės saugos institucijų kontrolę. Visos ikiteisminio tyrimo institucijos ir kriminalinės žvalgybos subjektai, tuo labiau pagal Kriminalinės žvalgybos įstatymą šio Kriminalinės žvalgybos įstatymo uždaviniai yra būtent nusikalstamų veikų prevencija, arba išaiškinimas nusikalstamų veikų... Pagrindinės funkcijos: asmenų apsauga nuo nusikalstamo poveikio bei asmenų, kurie slapstosi nuo ikiteisminio tyrimo, suradimas ir dingusių asmenų bei daiktų, vertybių, kurios susijusios su nusikalstamų veikų padarymu, paieška. Taip pat vienas paskutinių kriminalinės žvalgybos uždavinių – vidaus saugumo užtikrinimas. Todėl pagrindinis turėtų būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui yra Statuto aiškiai nustatytos ribos, tai yra krašto apsaugos, Valsybės saugumo departamento, sienos apsaugos ir STT kuravimas. Siūlau nustatyti pagrindinį komitetą – Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ir tuo labiau kad visą laiką taip buvo.

PIRMININKĖ. Argumentus taip pat nori išsakyti ir Seimo narys D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Išties norėčiau pasakyti, kad vis dėlto liktų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas pagrindiniu komitetu, kadangi kriminalinės žvalgybos subjektai yra tiek Valsybės saugumo departamentas, tiek AOTD prie Krašto apsaugos ministerijos, todėl mes vis dėlto prašome, kad pagrindiniu komitetu liktų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. (Šurmulytės salėje)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, prašome susikaupti. Ar dar bus norinčių argumentuoti? Aš manau, kad išspręsimė balsuodami. Skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas už, balsuoja už Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, kas prieš, už Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Balsavimas alternatyvus. Kolegos, susikaupiame!

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 46, prieš – 36. Taigi pagrindinis komitetas yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Papildomas lieka TTK, kaip ir buvo siūloma darbotvarkėje. Svarstymo data – šių metų birželio 27 diena.

15.34 val.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4842, Karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4843 (pateikimas)

Toliau keliaujame prie kito, kompleksinio 2-5a ir 20-5b klausimo. Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4842 ir Karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4843. Pranešėjas – Seimo narys J. Olekas. Prašom, pranešėjau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, čia yra nedidelė pataisa dėl karo policijos funkcijų praplėtimo, tai yra suteikimo vykdyti kriminalinę žvalgybą. Kadangi karo policija, atlikdama ikiteisminius tyrimus, neapsiriboja vien nusikalstamų veikų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso kai kuriuose straipsniuose, tyrimu („Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai krašto apsaugos tarnybai“), bet tiria ir daugybę kitų nusikalstamų veikų, kurios yra numatytos kituose Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso skyriuose, pavyzdžiui, nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai asmens socialinėms teisėms, nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai nuosavybei, turtinėms teisėms ir kitiems dalykams, todėl siūlau, kad karo policija galėtų vykdyti ir kriminalinę žvalgybą. Siūlyčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju pranešėjui. Norėjau paprašyti patikslinti kelis dalykus, kodėl šių funkcijų negali vykdyti šią teisę turintys kriminalinės žvalgybos subjektai? Ir ar galėtume patikslinti, galbūt tai yra kokia klaida, įstatymo projekte parašyta, kad nereikės papildomų biudžeto lėšų. Ar tai yra esamos funkcijos, kurios bus perduotos, ir tada *uždarytos* kažkur kitur, ar vis dėlto tai yra papildomos funkcijos ir joms reikės papildomų lėšų? Ar iš tikrųjų jūs kalbate apie tai, kad tiesiog didės krūvis esamų darbuotojų ir jie turės dirbti daugiau, o papildomai pinigų už tai negaus?

J. OLEKAS (LSDPF). Mes kalbame apie tai, kad nereikės skirti papildomų lėšų, bet bus naudojamos krašto apsaugos sistemos biudžeto, iš to prieaugio ir iš tų lėšų, kurios skiriamos krašto apsaugai. Specifiškai kokių nors kitų nereikės. Tiesiog bus (...) dėl tų funkcijų. Iki šiol kriminalinės žvalgybos veiklos teisę turėjo Antrasis operatyvinių tyrimų departamentas, bet jis tos veiklos beveik nebeatlieka ir ta veikla būtų koncentruojama būtent karo policijoje. Būtų vidinis persiskirstymas ir papildomų lėšų nereikėtų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitas klausia V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Mano panašus klausimas. Jūs sakėte, kad Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas beveik nebeatlieka tų funkcijų, tai gal tuo pačiu įstatymu reikėtų iš jo tą funkciją paimti ir perduoti karo policijai? Tai būtų... O toje pačioje ministerijoje ar mums reikalingos dvi institucijos, kad vykdytų kriminalinę žvalgybą?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Aš manau, kad gal mes tą klausimą apsvarstysime. Dabar aš nenorėčiau taip tvirtai sakyti, kad taip. Kadangi Teisės departamentas siūlo paklausti Vyriausybės išvados, aš siūlau po pateikimo paprašyti išvados. Kokią mes išvadą gausime, tada galėsime įvertinti, svarstymo ir priėmimo stadijoje apsispręsti, ar paliekame, ar ne. Nes čia ir kitas ginčas buvo, kad mes turime pakankamai daug subjektų kriminalinės žvalgybos, bet aš pažiūrėjau, kaip yra kitose valstybėse, tai faktiškai visos valstybės turi keletą subjektų civilinėje dalyje ir vieną ar kelis krašto apsaugos sistemoje, nes ten irgi pakankamai didelė veiklos sritis.

Sakau, aš sutinku su tuo, kad mes pažiūrėtume Vyriausybės nuomonę ir tada apsispręstume, ar paliekame, ar skiriame papildomai.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, man truputėlį neaišku vienas dalykas, kokias veikas, skirtingai nuo kriminalinės žvalgybos, tirs karo policija. Ar užteks žmogiškųjų resursų, ar pakankama techninė bazė, nes, žinote, tyrimai ir panašiai? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tirtų tas pačias veikas, kaip ir tiria civilinėje srityje esančias, bet, pavyzdžiui, tokie nusikaltimai kaip intelektualiai pramoninei nuosavybei, nusižengimai, baudžiamieji nusikaltimai finansinei tvarkai, nusižengimai viešiesiems interesams. Tačiau daro civilinėje dalyje civilinė arba apskritai policija, o kariuomenėje tai darytų karo policija, kad nereikėtų kviestis... viduje, taip, taip, pareigūnų, pareigūnų ir karių.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui, jūs atsakėte į visus klausimus. Argumentai už ir prieš. Kol kas užsirašęs kalbėti prieš Seimo narys A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, kriminalinės žvalgybos subjektų skaičiaus plėtimas esančių sąskaita yra šiaip ydinga praktika iš principo. Netiesa, kad Antrasis departamentas netaiko kriminalinės žvalgybos metodų. Taiko ir lygiai už tuos pačius čia išvardintus nusikaltimus, jeigu jie tokie būtų arba yra. Taip, jų apimtis nedidelė. Bet jeigu apimtis nedidelė, tai pasidalinti dar mažesne apimtimi tų tyrimų su Karo policija – išvis atrodo labai komiškai.

Antrasis departamentas, manyčiau, tikrai puikiai gali susitvarkyti su ta nedidele apimtimi ir dabar, nekeičiant šio įstatymo nuostatų, todėl siūlau tikrai rimtai apsvarstyti ir nepritarti šitam siūlomam projektui. Jis nieko nepridės prie geresnės kriminalinės žvalgybos metodų taikymo ir karinėms struktūroms šiuo atveju jokios pridedamosios vertės nėra. Įgyvendinimas pareikalautų lėšų, ir nemažų.

PIRMININKĖ. Kolegos... Ar Juozas, kaip pranešėjas, dar nori argumentus sakyti? (*Balsai salėje*) Bet nelabai išeina jums. Gerbiamieji, matau, bendru sutarimu negalėsime pritarti, skelbiu balsavimą.

Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas prieš ir susilaikote, balsuojate „susilaikė“. Prašau, balsavimas pradėtas.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 80 Seimo narių: už – 55, prieš – 7, susilaikė 18 Seimo narių. Po pateikimo teikiama įstatymų projektams yra pritarta. Mes anksčiau balsuodami darbotvarkės klausimais apsisprendėme dėl komitetų, tai paliekame tuos pačius: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ir svarstymo data ta pati – birželio 27 diena.

Norite dar Vyriausybės išvados paprašyti? Prašom, gerbiamas Majauskai.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš iš tikrųjų norėčiau atkreipti dėmesį į tai, ką kalbėjo kolega A. Anušauskas dėl lėšų poreikio, ir į tai, ką gerbiamas J. Olekas kalbėjo iš tribūnos, jog rengiant įstatymo projektus yra parašyta, kad įstatymas nepareikalaus papildomų lėšų argumentuojant, jog bus perskirstytos esamos krašto apsaugos sistemos lėšos. Su tokia motyvacija iš tikrųjų galima rengti visus įstatymo projektus ir sakyti, kad nė vienam nereikės papildomų lėšų, nes dėl visų galima sakyti, kad perskirstysime arba finansuosime iš prieaugio. Aš manau, kad tokia argumentacija yra netinkama ir pareikalaus papildomų lėšų. Todėl Vyriausybės nuomonė čia būtų tikrai labai reikalinga, mano supratimu. Jeigu būtų galimybė, kviesčiau paprašyti tos nuomonės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Mes fiksuojame, kad taip pat dėl šitų teikiamų įstatymų projektų prašome Vyriausybės išvados. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Bendru sutarimu.

15.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-524 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Keliaujame prie kitų darbotvarkės klausimų – tai 2-6a ir 2-6b klausimų. Kadangi pirma mes turime nutarti dėl teikiamo įstatymo pakeitimo projekto, kad jis būtų įtrauktas į sesijos darbų

programą, todėl pirma eis Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-524. Pranešėjas – D. Gaižauskas. Prašom, kolega, į tribūną.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, kadangi esu parengęs papildymą Kriminalinės žvalgybos įstatymo, o jis nebuvo įrašytas į antrą pavasario sesiją, prašau įtraukti būtent šį klausimą į pavasario sesijos darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti po pateikimo? Svarstymas. Ar bus kalbančių? Ne. Ar galime pritarti po svarstymo? Galima, dėkoju. Tada priėmimas. Prašom balsuoti. Balsavimas pradėtas. Prašom, kas pritariate, balsuojate už.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 78, prieš nėra ir susilaikė 4 Seimo nariai. Taigi nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-524) yra priimtas. (*Gongas*)

15.46 val.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-519 (pateikimas)

Kitas klausimas, kurį pristatys tribūnoje esantis pranešėjas D. Gaižauskas, yra Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-519. Prašom, kolega, jums žodis.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, išties, kada kalbame apie Kriminalinės žvalgybos įstatymą, jis visą laiką būna labai jautrus, nes pradedame galvoti, ar nepiktnaudžiausime suteikta teise, kuri kelia grėsmę, kad gali būti pažeistos žmogaus teisės į privatų gyvenimą ir panašiai. To paties sulaukiau ir šiuo atveju, kada buvau užregistravęs šio įstatymo pakeitimą. Kai kurie kolegos man iš karto uždavė klausimą, ar, priėmę šio įstatymo pakeitimą, nepradėsime, sako, iš patrankų šaudyti į žvirblius, t. y. ar nebus sudarytos sąlygos piktnaudžiauti šiuo įrankiu, ar nebus naudojamas šis įrankis tiriant drausminius pažeidimus?

Todėl iškart užbėgdamas į priekį noriu akcentuoti, kad jokių būdu ir apie tai nėra net minties šiame įstatymo projekte. Tikrai nesiekiamo sudaryti sąlygų, leisiančių kriminalinę žvalgybą atlikti tiriant ir drausminius pažeidimus, o ne tik griežtai Kriminalinės žvalgybos įstatymo 8 straipsnyje išvardintais tyrimo atlikimo pagrindais.

Kriminalinės žvalgybos tyrimas kaip buvo, taip ir lieka, tai yra bus atliekamas tik turint informacijos apie rengiamą, daromą ar padarytą, akcentuoju, labai sunkų, sunkų ar apysunkį nusikaltimą, kurie yra išvardinti šiame straipsnyje. Todėl akcentuoju, kad jokių naujų pagrindų, leisiančių pradėti kriminalinės žvalgybos tyrimą dėl drausminių nusižengimų, nekuriama.

Tada manęs klausė, kam reikėjo šio pakeitimo? Išties gyvenimas nuolat keičiasi ir atsitiko taip, kad, tiriant korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, susiformavo tokia teismų praktika, kad kai kuriuos nusikaltimus, nors ir, atrodo, surinkti įrodymai kriminalinės žvalgybos tyrimo metu, tačiau įrodyti, kad padaryta nusikalstama veika, neina. Kaip pavyzdį paimsiu Baudžiamojo kodekso 228 straipsnį, tai yra piktnaudžiavimą. Žinia, vienas iš nusikalstamos veikos sudėties elementų turi būti įrodyta didelė žala valstybei. O būtent šis elementas po, atrodo, 2011 metų teismų praktikos suformuoto precedento faktiškai labai sunkiai įrodomas. Bet tai nereiškia, kad valstybės tarnautojai, kurie piktnaudžiavo savo teise ir įgaliojimais, nepadarė drausminio pažeidimo. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pasisakęs, kad baudžiamoji atsakomybė teisinėje valstybėje turi būti paskutinė priemonė, taikoma tik už pačias pavojingiausias veikas. Tačiau tai nepaneigia teisės ir net pareigos valstybei numatyti ir kitas priemones, sudarančias prielaidas skirti nagrinėti pažeidimus, darančius žalą valstybei ir visuomenei, ir taikyti pažeidėjams kitokio pobūdžio sankcijas. Vadinasi, nors ir (...) nusikaltimo sudėties elementų didelės žalos valstybei, tai nereiškia, kad valstybės tarnautojai nepadarė drausminio ar administracinio pažeidimo ir už tai neturi likti

nubausti. Tačiau egzistavo problema, nes jų įrodyti kaip ir nebuvo galima, kadangi Kriminalinės žvalgybos įstatyme nebuvo numatytos aplinkybės. Todėl 2011 metais buvo pakeistas šis įstatymas ir papildytas 3 dalimi, kad kriminalinės žvalgybos informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką, prokurorui sutikus, kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant drausminius ir tarnybinius nusižengimus. Taigi nuo 2011 metų šie kriminalinės žvalgybos metu surinkti duomenys naudojami tarnybinio patikrinimo metu ir jie gana sėkmingai padeda kovoti su korupcijos apraiškomis valstybės tarnyboje.

Kriminalinės žvalgybos tyrimai yra ypač brangūs, ilgai trunka, jų metu surenkama labai daug informacijos, tačiau dėl tam tikrų įstatymo spragų ne visada ši informacija panaudojama racionaliai ir efektyviai. Tą patį parodė šis laikas, kad šiuo metu šiame įstatyme nenumatyta galimybė kriminalinės žvalgybos informaciją išslaptinti ir panaudoti tiriant ypač šiuo metu valstybei aktuales konkurencijos, viešųjų pirkimų, įvairių rūšių ūkinės, komercinės, finansinės ar profesinės veiklos pažeidimus, už kuriuos numatyta kita nei baudžiamoji atsakomybė. Nesant galimybių tokius pažeidimus tiriančioms institucijoms gauti informaciją, kurią turi kriminalinę žvalgybą atliekantys subjektai, pažeidimus padarę fiziniai ar juridiniai asmenys išvengia atsakomybės, jų neteisėti veiksmai ar neveikimas nėra laiku sustabdomi, nėra užkardomi tolesni pažeidimai. Tai, kad informacija apie pažeidimus konkurencijos, viešųjų pirkimų ir kitose anksčiau minėtuose srityse negali būti išslaptinama ir panaudojama teisės aktų nustatyta tvarka, savaimė kuria prielaidas korupcijai ir šešėlinei ekonomikai, skatina nebaudžiamumą.

Atsižvelgiant į tai, Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pagrindinis tikslas yra sudaryti prielaidas efektyviai kovoti su pažeidimais konkurencijos, viešųjų pirkimų, viešųjų lėšų panaudojimo srityse bei susijusiose su viešųjų juridinių asmenų veikla, taip pat įvairiose ūkinės, komercinės, profesinės ir finansinės veiklos srityse, suteikiant šiuos pažeidimus tiriančioms institucijoms galimybę gauti išslaptintą kriminalinės žvalgybos informaciją apie galimai padarytus pažeidimus. Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad ši kriminalinės žvalgybos informacija, tik prokurorui sutikus, kriminalinės žvalgybos institucijos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant ne tik drausminius ar (ir) tarnybinius nusižengimus, bet ir kitokio pobūdžio pažeidimus, teisės aktų, reglamentuojančių ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą, pažeidimus ir neteisėto labdaros, paramos, valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų ir Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų finansinės paramos lėšų panaudojimo atvejus bei viešųjų juridinių asmenų veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Manytina, kad, sudarius galimybę naudoti kriminalinės žvalgybos informaciją, tiriant minėtus pažeidimus, bus sudarytos prielaidos efektyviau kovoti su pažeidimais konkurencijos, viešųjų pirkimų, viešųjų lėšų panaudojimo srityse, taip pat įvairiose ūkinės, komercinės, finansinės ir procesinės veiklos srityse.

Norėčiau truputėlį akcentuoti, kad jeigu sulauksiu klausimų, kad tik šiose išvardintose srityse bus galima naudoti informaciją dėl drausminių nusižengimų... Kai manęs paklausė, ar bus galima panaudoti šią informaciją, pavyzdžiui, jeigu valstybės tarnautojai vairavo, atėjo į darbą neblaivūs ir panašiai, – nieko panašaus. Konkrečiais atvejais, išvardinta kokiais. Kitas labai svarbus aspektas ir kuo jis geras, kad žmogus, kurio atžvilgiu būdavo vykdoma kriminalinė žvalgyba, jeigu kriminalinė žvalgyba pasibaigia neigiamai, t. y. nepradedamas ikiteisminis tyrimas, pats asmuo niekaip negali sužinoti, kad jo atžvilgiu buvo vykdoma kriminalinė žvalgyba. Nėra imperatyvo pranešti žmogui, kurio atžvilgiu buvo vykdomi kriminalinės žvalgybos veiksmai. Ikiteisminio tyrimo metu, kada naudojamos procesinės prievartos priemonės įtariamą atžvilgiu, pabaišus ikiteisminį tyrimą, privaloma žmonėms pranešti. Tada žmonės gali kreiptis į teisumą ir klausti, ar jo atžvilgiu buvo vykdomos teisėtos priemonės. Kadangi Kriminalinės žvalgybos įstatyme to nenumatyta, tačiau, atsiradus šioms aplinkybėms, jeigu ta informacija bus panaudota dėl drausminių pažeidimų, aišku, ji pirmiausia turės būti išslaptinta ir tada pateikta kaip medžiaga. Tai reiškia, kad žmogus galės susipažinti su tais veiksmais ir bet koku atveju galės kreiptis į teisumą aiškintis, ar teisėtai jo atžvilgiu buvo vykdoma kriminalinė žvalgyba. Tai irgi labai svarbus akcen-

tas, nes žmonės vienaip ar kitaip, jeigu yra pagrindas, galės apginti savo teises. Todėl labai prašau palaikyti šį įstatymo projektą ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Nežiūrint išsamaus jūsų pranešimo, jūsų nori klausti dar keturi Seimo nariai. Pirmasis – A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ko gero, su anksčiau svarstytu irgi 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu šį projektą svarstyti metu, matyt, reikėtų sujungti. Nesu didelis kriminalinės žvalgybos teoretikas, tačiau Teisės departamentas iškėlė tuos klausimus dėl galimos kolizijos, kad mes, kaip jūs minėjote, brangaus kriminalinės žvalgybos metodo netaikome visiems nusikaltimams nuo lengviausio iki sunkiausio, o išskiriame tam tikras kategorijas. Šiuo atveju keliamas klausimas, kad bus pritaikyta švelnesniems nusižengimams, gal ne administraciniams nusižengimams, o tarnybiniams tirti. Kaip jūs atsakytumėte, ar nereikėtų galbūt papildyti tada Kriminalinės žvalgybos įstatymo 2 straipsnio, kuriame apibrėžiami... t. y. 4 straipsnio, kuriame apibrėžiami kriminalinės žvalgybos uždaviniai, gal tiesiog praplėsti tą dalį? Kaip spręstumėte šį klausimą?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Kadangi jūsų klausimas buvo iš kelių dalių, galiu pasakyti taip: kadangi kolega irgi įregistravo pataisą, iš pradžių išbraukė, vėliau mes visi trys, tiek J. Sabatauskas, tiek V. Bakas, tiek aš, įregistravome papildymą, kad vis dėlto šis įstatymo pakeitimas dėl galimai korupcinių, drausminių pažeidimų liktų, manau, kad tikrai tikslinga šiuos du pateiktus pakeitimus sujungti ir svarstyti. Todėl kaip pagrindinis komitetas irgi yra numatytas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Taip reikia.

Kodėl nenorėčiau išplėsti 2 straipsnio, kad kriminalinės žvalgybos vienas iš uždavinių būtų tirti ir drausminius pažeidimus? Nieko panašaus. Tai yra įrankis, tai yra labai galingas įrankis, tiriant labai sunkius, sunkius ir apysunkius, ir tai tik tuos, kuriuos išvardina įstatymo leidėjas. Jeigu mes įtrauktume dar ir drausminius, mes tada paleistume visą, kaip pasakyti, mintį ir idėją pagal šį įstatymą įrankį naudoti tik išskirtiniais atvejais. Todėl, manau, ne. Aišku, tą patį galima daryti ir ikiteisminio tyrimo metu, nes išeina toks įdomus atvejis, kad jeigu aš ikiteisminio tyrimo metu naudoju profesinės prievartos priemones, ar klausausi telefono, ar naudoju bet kokią kitą priemonę, pasibaigus ikiteisminiam tyrimui, nesvarbu, ar jį nutraukė nesurinkus pakankamai duomenų, įrodančių kaltę, ar atiduoda ikiteisminį tyrimą į teismą, visa tyrimo metu surinkta medžiaga ir apie drausminius, ir administracinius jau yra automatiškai išdalinama, jos negali nuslėpti. O atliekant kriminalinės žvalgybos tyrimą yra labai griežti filtrai. Išeina šokia tokia neatitiktis ikiteisminiam tyrimui, kad kriminalinės žvalgybos tyrimo metu surinkta informacija negali būti naudojama visur. Todėl turime apibrėžti, įvardinti, kuriais atvejais ir nuo tam tikrų aplinkybių, ypač kai mes pasakėme, kad mūsų valstybei vis dėlto korupcinės nusikalstamos veikos arba drausminiai pažeidimai daro didžiausią žalą. Todėl ir įvardinome, kokiais atvejais galima naudoti dėl tarnybinių pažeidimų šią informaciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia Seimo narys P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (TTF). Aš norėjau jūsų paklausti. Kaip apsisaugosite nuo melagingo pranešimo apie padarytą sunkų (na, anoniminių pranešimo) nusikaltimą? Praneš ir pradėsite tyrimą, bus pranešimas. Kaip įstatyme numatyta apsisaugoti nuo anoniminių pranešimo apie sunkų nusikaltimą?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Galiu užtikrinti jus, kolega, ačiū, labai geras klausimas, nes turbūt visiems reikėtų tą paaiškinti, kad kriminalinės žvalgybos tyrime išties yra sudėta labai daug filtrų ir mes pasiekę tą lygmenį, aš tikrai sakyčiau, nereikia baimintis tų priemonių, kurios vykdomos pagal Kriminalinės žvalgybos įstatymą. Daug lengviau kontroliuoti asmenį pagal ikiteisminį tyrimą, ten mažesni filtrai: kreipiesi į prokurorą su nutarimu, ikiteisminių tyrimų teisėją, ir viskas. Kriminalinės žvalgybos įstatyme yra išvardinta daug veiksmų, tikrai kuriuos atlikęs tu gali kreiptis, prašyti tam tikrų priemonių, kurioms bus reikalingos sankcijos. Bet tam yra filtrai – padalinio vadovas, tarnybos vadovas, prokuratūra, po prokuratūros prokuroras su medžiaga eina į teismą, teismas patikrina informaciją, šaltinius, ar tai yra patikima, ar vidutinio patikimumo informacija, ar nežinomo patikimumo. Ir tu ne visada gausi būtent tam tikras sankcijas kontroliuoti asmenį pagal Kriminalinės žvalgybos įstatymą. Dėl to išties nereikia baidytis Kriminalinės žvalgybos įstatyme vykdomų veiksmų, ypač kuriuos vykdo tarnybos. Daug blogiau, kada mus, mūsų priva-

tų asmeninį gyvenimą gali kontroliuoti bet kas. Šiuo metu yra toks laikas, internete nusipirkite bet kokią programą, turbūt pasižiūrėjote, ir bet koks asmuo jūsų atžvilgiu gali vykdyti tam tikrus veiksmus. Aš jau nekalbu apie Rusijos arba Baltarusijos kontržvalgybas, tai yra žvalgybas.

Esmė ta, kad mūsų vis dėlto pareigūnai ir tie kriminalinės žvalgybos subjektai turi pereiti labai didelę kontrolę ir labai didelius filtrus, kad gautų sankciją pasiklausti kokį nors telefoninį pokalbį. Prieš tai jis turi padaryti aibę veiksmų, kuriais patikrinus galima ir reikia įtikinti pirma prokurorą, iš tikrųjų pirma viršininką, paskui prokurorą. Ar tai bus nemelagingas, ar melagingas pranešimas, labai greitai išsiaiškina, nes kada atlieki kompleksą veiksmų, tu pamatai, ar vidutinio patikimumo informacija, nežinoma ar aukšto, pagal ją ir graduojama. Ištis dabar mūsų toks laikas, kad tikrai Kriminalinės žvalgybos įstatyme naudojamų priemonių nereikia baidytis, juolab ir patikrinimų labai daug. Atsirado imuniteto tarnybos, specialūs padaliniai skiria... Aš galėčiau jums vardinti daug šitų dalykų. Šiaip klastoti arba daryti pažeidimus naudojantis Kriminalinės žvalgybos įstatymu yra savižudybė. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tiesiog jūs paversite mus visus praktikais kriminalinės žvalgybos savo išsamiais atsakymais. Klausia J. Liesys. Prašau.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Man vis dėlto nebeaišku. Noriu paklausti, ką laimės Lietuvos pilietis, prastas tas žmogus? Ar nebus apsunkintas darbas kriminalinei žvalgybai, reikės papildomų etatų ir kiek tai gali kainuoti jums priėmus šitą įstatymą?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Ištis nieko nereikės papildomo, nes čia mes jau kalbame apie jau pradėtus tyrimus, kai, pavyzdžiui, apie kokius nors du nesąžiningus valstybės tarnautojus gaunama informacija, kad jie piktnaudžiauja, daro nusikalstamą sunkią veiką, jų atžvilgiu pradamas tyrimas, surenkama išsami informacija ir tik nustačius nusikalstamos veikos požymius pradamas ikiteisminis tyrimas. Bet gali būti aplinkybių, kai nenustatai nusikalstamos veikos požymių, pavyzdžiui, jei vartojo narkotikus, ar ne. Aišku, tu juos sulaikysi, pradėsi ikiteisminį tyrimą ir kriminalinės žvalgybos tyrimas privalo būti nutrauktas. Bet tuo metu visa surinkta vertinga informacija, pavyzdžiui, kai du valstybės tarnautojai dar su kuo nors šneka dėl kartelinio susitarimo ar panašiai, tu tos informacijos anksčiau negalėdavai naudoti, turėdavai sunaikinti, dabar mes leisime tą informaciją naudoti, t. y. pirmiausia gauti prokuroro leidimą, tos įstaigos, centrinės įstaigos vadovo leidimas leis naudoti, išslaptins ir leis naudoti tą informaciją būtent tos tarnybos vadovui. Ir vadovas spęs, ar ją naudoti tarnybinio patikrinimo metu, ar ne.

Bet esmė kokia? Žmogus, gavęs tą informaciją dėl tarnybinio pažeidimo išlaptinto, turi visą teisę kreiptis į teismą ir klausti, ar mano atžvilgiu buvo vykdomi teisėti kriminalinės žvalgybos veiksmai. Iki to žmogus negali žinoti, niekada nežinai, ar prieš tave vykdo kas nors žvalgybą, ar ne. Iš tiesų tai labai geras įstatymo projektas, kadangi suteikia proporcijas, vis dėlto atsirado galimybė žmonėms pasitikrinti, ar mano atžvilgiu tikrai viskas teisėta, ar ne.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinioji klausia A. Armonaitė. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju, pirmininke. Žodžių pasakyta ištis labai daug, tačiau ar aiškumo daugiau, man neaišku. Galbūt galėtumėte labai tiksliai atsakyti į tai, ką Teisės departamentas vis dėlto jums pakomentavo, kad šitas pasiūlymas neatitinka proporcingumo principo, na ir, tiesą sakant, prieštarauja Kriminalinės žvalgybos pamatiniams principams. Aš suprantu, kad kartais Teisės departamentas ieško, taip sakant, pakritikuoti ar kabliuko kokio nors, bet šita kritika, man atrodo, yra fundamentali, kai Teisės departamentas, teisininkai sako, kad kriminalinės žvalgybos pamatinių principų projektas neatitinka. Ką jūs galėtumėte pasakyti, kad vis dėlto... Dėl Teisės departamento šitų pastabų, ką galėtumėte pasakyti?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Ištis nesijaudinkite, kad labai neina suprasti ar įtikinti dėl tų kriminalinės žvalgybos veiksmų, nes kad suprastum, kas yra kriminalinė žvalgyba ir kaip ją naudoti, pirmiausia tu turi ten dirbti ir būti praktikas, nes labai daug yra sričių, tiek su slaptais bendradarbiais, su techniniais dalykais, kombinacijos, operacijos ir t. t. Taigi žmogus, kuris rašė išvadas, mes žinome, kaip rašo, ar ne. Žmogus rėmėsi sausa teorija, bet jis, kaip aš šiaip išvadas, tikrai nuklysta visiškai į šoną, jis nukreipia savo mintis ir būtent tai akcentuoja, kad galimai bus sudarytos galimybės pradėti kriminalinės žvalgybos tyrimą dėl drausminių pažeidi-

mų ir galimai... Čia pagrindinė idėja, nuo to ir pradėjau savo pasisakymą. Nieko panašaus, todėl ir gerbiama A. Anušauskui pasakiau, kad negalima plėsti uždavinių ir išeiti iš rėmų, tik sunkūs, labai sunkūs ir apysunkiai – tik tie išvardinti. Taigi dėl to dalyko manau, kad mes labai greitai po pateikimo apsvarstysime komitetuose ir tikrai šitas aplinkybes išaiškinsime. Nieko panašaus. Žmogaus teisės tikrai čia nepažeidžiamos, čia daugiau apginsime jas.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Argumentai po pateikimo už ir prieš. Nori kalbėti už A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, siūlau palaikyti pateikimą, juolab kad šis įstatymo projektas papildytų ir anksčiau pateiktą darbo grupės vardu įregistruotą Kriminalinės žvalgybos to paties straipsnio papildymą. Sujungus šiuos įstatymų projektus, nustačius labai aiškia tvarką, kaip surinkta informacija gali būti saugoma, naudojama papildomai ir naikinama, būtų daugiau aiškumo. Todėl siūlyčiau po pateikimo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir argumentai prieš – prašau, Petrai.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamas pranešėjas mane nevisiškai įtikino. Štai prisiminiau, „Wiki-Leaksas“, jeigu būtų Amerikos žvalgyba sunaikinusi informaciją, kuri nenaudinga, aš manau, nebūtų jina išplatinta. Ir šiandien nuo to kompromituojamos visame pasaulyje Jungtinės Amerikos Valstijos. Pranešėjas sakė, kad labai sunku gauti pranešimą pasiklausyti arba pradėti ikiteisminį tyrimą. Vien žiniasklaida rašė – per 2015 metus 80 tūkst. gavo sankcijas pasiklausyti pokalbius, tai faktiškai atimsime senelius, vaikus, dar studentus, tai beveik kas antrą žmogų. Ir kiek dar neoficialiai klausosi, kai jau mato, ką nors suranda, kokį nors pokalbį, tai tada kreipiasi į teismą, kad leistų pasiklausyti.

Ką mes darome? Toliau kuriame policinę valstybę. Na, sovietmečiu taip nepersekiojo žmogaus, kaip dabar yra persekiojamas. Pas A. Lukašenką, man atrodo, tikrai taip nesekama, kaip sekama čia. Išgirdus, kad rengiamas toks įstatymas, ar grįš daugiau į Lietuvą piliečių, ar daugiau išvažiuos? Šiandien jūs nueikite į kavinę, restoraną, visi susigūžę vienas kitam į ausį kalba. Jau telefonu bijo kalbėti, nes galbūt nusikeiks, gal ką nors, nusikeiks ir po to, vienu žodžiu, tavo tuos pokalbius paviešins, nes nėra jokios garantijos, kad net ir kalbėdamas telefonu gal pavartosi kokį nors žodį emociškai, kad to tavo pokalbio negirdės visa Lietuva. Aš manau, man matant tai, kai panaudojama ypač politiniams tikslams pokalbiai, slaptos pažymos ir mes nesustojame, o vis dėlto suteikiame didesnes teises tokioms represinėms struktūroms, man šiek tiek kelia siaubą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, prašau apsispręsti po pateikimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate – prieš arba susilaikote. (*Šurmūlys salėje*)

Kolegos, balsavo 82 Seimo nariai: už – 60, prieš – 2, susilaikė 20. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 27 dieną. Prašau po pritarimo...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Replika.

PIRMININKĖ. Replika. A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Savo nežinojimu nediskredituokime nei savęs, nei Seimo. Apie jokių 80 tūkst. kalbos nėra. Laikraščiai rašė prieš dešimt metų. Per tuos metus atsirado naujas Kriminalinės žvalgybos įstatymas. Aš siūlau atsiversti kad ir prokuratūros ataskaitas, Valstybės saugumo departamento viešas apžvalgą, pasiskaityti pirma, o paskui lįsti prie mikrofono ir kalbėti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, baigiame diskusijas šiuo klausimu. Prašau. Seimo narys A. Skardžius per šoninį mikrofoną.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš siūlau pasisakyti, kas vyresnės kartos, o kas jaunesnės, tai buvo toks G. Chazanovas, perestroikos lyderis, jis sakydavo: „O pas mus Sovietų Sąjungoje viskas tvarkoje, viena pusė visuomenės seka kitą pusę, o ta savo ruožtu aną, ir gyvename Sovietų Sąjungoje.“ Štai, pasiskaitykite. Aš manau, A. Anušauskas irgi dar neužmiršo.

PIRMININKĖ. Kolegos, baigiame diskusijas. Balsavome, yra pritarta. Aš manau, kad svarstant komitete bus atsižvelgta ir į Teisės departamento pastabas.

Beveik tvarkingai žygiuojame pagal laiką, bet yra Seimo nario J. Oleko prašymas. Jis nori iš rezervinių pateikti savo dar du projektus. Suteikiame jam tokią galimybę.

16.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-32 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-572 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-32 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-572. Prašau, gerbiamasis pranešėjau.

J. OLEKAS (LSDPF). Mes komisijos vardu pasitarę ir išklausę kitų patarimų, norime tiesiog apibendrinti ir pakeisti patį pavadinimą, tiesiog šiek tiek jį sutrumpinant. Perskaityti visą pavadinimą ir atsiminti daugelyje renginių nėra taip paprasta, ir minėtą Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisiją pavadinti Laisvės kovų komisija. Taip pat nutarimo nuostatuose išplėsti...

PIRMININKĖ. Gerbiamasis pranešėjau, mes kol kas turime priimti tą nutarimą, o paskui jau tuos nuostatus išaiškinsite.

J. OLEKAS (LSDPF). Supratau. Gerai.

PIRMININKĖ. Dabar, kolegos, yra nutarimo pateikimas. Ar galime pritarti po pateikimo? Sutinkate? Ačiū.

Dėl svarstymo bus kalbančių? Nematau.

Tada einame į priėmimo stadiją. Pastraipsniui. 1 straipsnis. Nėra prieštaraujančių. 2 straipsnis. Ar galime priimti? Galime. Prašau balsuoti. (*Balsai salėje*) Yra Teisės departamento pastaba, manau, kad redaguojant teikiamą projektą bus atsižvelgta į Teisės departamento išvadą.

Kolegos, balsavimas pradėtas. Balsuojame dėl nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 74, prieš nėra ir susilaikė 1. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-572) yra priimtas. (*Gongas*)

16.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. VIII-340 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-575(2) (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. VIII-340 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-575(2). Prašau, gerbiamasis pranešėjau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Šiame nutarime taip pat būtų pakeistas pavadinimas ir dar būtų praplėstas tyrimo laikotarpis. Tai SSRS vykdyta agresija ir jos padariniai po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Čia turime galvoje Sausio 13-osios, Medininkų įvykius, kurie jau vyko atkūrus mūsų nepriklausomybę. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar niekas nenorite klausti nieko? Kolegos, po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ar balsuojame, ar galime? (*Balsai salėje*) Balsuokite, gerai, tegul bus patvirtinta. Prašau. Balsuojame.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 74 Seimo nariai: nei prieš, nei susilaikiusių nėra. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas ir papildoma yra pati komisija dar senu pavadinimu – Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisija. Siūloma svarstyti šių metų birželio 15 dieną. (*Bal-*

sai salėje) Jeigu padarysite išvadas, tai bus pabaigti svarstymai, žinoma, ir darbotvarkę bus galima... (Balsai salėje) Jūs nenorite būti net papildomi? Na, maža, pataisys ką nors ne taip. (Balsai salėje) Gerai, dėkoju. Atsisako komisija. Užteks tada tik Žmogaus teisių komiteto.

16.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-577 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kolegos, grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės. Darbotvarkės 2-7a ir 2-7b klausimai – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-577. Į tribūną kviečiu pranešėją T. Tomiliną. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, siūlau pritarti mūsų sesijos darbų programos papildymui Aplinkos oro apsaugos įstatymo 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektu, kurį aš iš karto po nutarimo priėmimo pristatysiu jums išsamiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia N. Puteikis. Prašau. Deja...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Jis tikriausiai dėl projekto nori paklausti, ne dėl...

PIRMININKĖ. Greičiausiai. K. Glaveckas turbūt taip pat dėl paties projekto, dėl oro apsaugos?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip, dėl paties projekto.

PIRMININKĖ. Dėl oro apsaugos, o ne dėl teikiamo nutarimo?

K. GLAVECKAS (LSF). Taip.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Galiu paklausti? Ar galiu klausti?

PIRMININKĖ. Klausite dėl įtraukimo, dėl sesijos darbų programos ar dėl konkretaus įstatymo projekto?

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, ar teisingai suprantu, kad jūsų siūlomas klausimas siejasi su Vilniaus dabartinės valdžios ketinimais išstumti troleibusus ir vietoj jų pripirkti daug pigių, naudotų dyzelinių autobusų?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Iš dalies taip, bet projektas apima daug platesnę teisinę erdvę ir aš išsamiai pristatyčiau projekto pristatymo metu. Ar man dabar reikia pristatyti projektą?

PIRMININKĖ. Ne.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Dabar aš norėčiau, kad jūs sutiktumėte, kad mes apie tai kalbėtume po kelių minučių.

PIRMININKĖ. Daugiau klausiančių nėra. Argumentai... (Balsai salėje) Prašom, suteiksime taip pat. Prašom, gerbiamasis profesoriau. K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš labai gerą klausimą ne dėl paties turinio, bet dėl principo. Kiek aš čia bandžiau skaičiuoti, tai mes tik per šią sesiją pateikėme maždaug apie 70 papildomų klausimų. Iki sesijos pabaigos papildomai pateiktų klausimų skaičius viršys pačią darbotvarkę. Ką tas dalykas rodo, jūsų asmenine nuomone? Ne dėl jūsų projekto, bet apskritai – kad mes nemokame dirbti. Jeigu mes susiplanuojame kelią, žemėlapi, kad tą ir tą darysime, o paskui pradėdame pildyti ir tas kelio žemėlapis nuveda visiškai į kitą pusę. Galite neatsakinėti į tą klausimą, bet aš tik noriu pasakyti, kad jūsų klausimas iš tikro svarbus, bet tokia filosofija, kad nuolat papildome klausimais, iš principo visą darbą nuvertina. Nėra tokios ekstremalios situacijos, kad sugriuvo, žemės drebėjimas, užpuolė Godzila ar dar koks velnias tą Lietuvą. Dabar nėra. Taigi ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš atsakysiu trumpai. Iš esmės sutinku su jumis, kad strateginis planavimas yra vienas iš svarbiausių valstybės valdymo įrankių, bet visada galima galvoti apie popietinę darbotvarkę, kur yra šiek tiek erdvės, visada pokyčiams ir variacijoms turi būti erdvės. Ir aš iš esmės pritariu gerbiamojo J. Razmos pasiūlymui vis dėlto atsisakyti nuolatinių svarstymų, ar įtraukti, ar ne. Tam yra Seniūnų sueiga, kuri ir sprendžia. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norite kalbėti už? Prašom. N. Puteikis. Seimo nary, ar jūs kalbėsite? Atsisakote. Kolegos, po pateikimo bendru sutarimu pritariame? Galime pritari. Dėkoju. Po svarstymo? Pritarėme po svarstymo.

Priėmimas. Balsuojame. Kas už?

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 72 Seimo nariai: prieš nėra, susilaikė 4. Nutarimas (projektas Nr. XIII-577) priimtas. (*Gongas*)

16.23 val.

Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-543 (pateikimas)

Dabar einame prie esmės teikiamo įstatymo projekto – Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-543. Prašau, pranešėju, pristatyti teikimo esmę.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, teikiu jums Aplinkos oro apsaugos įstatymo 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Iš esmės pagrindinės priežastys, kodėl aš ryžausi pateikti šitą įstatymo projektą, yra susijusios su mūsų išipareigojimais, su mūsų tokiais globaliais tikslais kaip prisidėjimas prie bendro pasaulinio klimato kaitos mažinimo tikslų, mūsų valstybės kaip žalios, atsakingos įvaizdžio ir praktikos kūrimo. Europos Komisijos Baltoji knyga dėl darnaus transporto iš esmės numato, kad iki 2030 metų mes turime dvigubai sumažinti įprastiniu kuru varomų automobilių naudojimą miestuose, ženkliai sumažinti CO₂ išmetimus ir visais kitais būdais prisidėti prie švarios, atsakingos Europos kūrimo.

Manau, kad mes galime tai pasiekti. Valstybė ir savivaldybės neturi per daug įrankių šioje srityje, bet vienas iš jų yra darnus transportas. Kaip jūs žinote, Vilnius ir Kaunas yra du miestai, kurie jau dabar eksploatuoja elektrinį transportą, viešąjį transportą – troleibusus. Tai yra viena iš tinkamų priemonių siekti įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir Baltosios knygos tikslus. Bet turėčiau konstatuoti, kad, deja, elektrinių viešojo transporto priemonių rida, tai yra naudojimas, Vilniaus mieste ženkliai mažėja, o vidaus degimo variklių didėja. Mes tą problemą turime ne šią dieną, ne šią dieną ji atsirado, ne šią dieną atsirado pavojaus varpai. Šis procesas vyksta dėl to, kad strateginiu lygmeniu nėra nustatytų strateginių transporto plėtros gairių.

Kaip jūs žinote, mūsų Vyriausybės programoje yra labai aiškiai nustatyta siekti elektrinių ir tiesiogiai aplinkos neteršiančių viešojo transporto priemonių plėtros visoje Lietuvoje. Kaip tik dėl tos Vyriausybės programos nuostatos aš parengiau įstatymo projektą. Iš karto pasakysiu, kad idėja yra mano. Pagrindinės formuluotės ir pati logika yra mano, bet aš tikrai dirbau kartu su Aplinkos ministerija, kuri šiuo metu teikia šio įstatymo kitų straipsnių pakeitimus, dar iš ankstesnės kadencijos. Tie projektai vienas kitam neprieštarauja, jie vienas kitą papildo. Taip pat Aplinkos ministerijos prašymu aš į savo projektą įtraukiau kelių direktyvų perkėlimą į mūsų nacionalinius teisės aktus, bet čia pasinaudojau galimybe registruoti projektą Seimo nario vardu, ministerija išreiškė tokį pageidavimą. Aš tikiu, kad Aplinkos apsaugos komitete šie abu projektai bus sujungti ir išeis visai ambicingas ir įdomus projektas.

Kaip jūs žinote, galbūt jūs nežinote, bet Aplinkos oro apsaugos įstatymas kol kas yra labai labai skystas, labai trumpas. Jo esmė yra leidimas savivaldybėms uždrausti eismą, jeigu kietųjų dalelių koncentracija viršija tam tikrą skaičių. Tai yra iš esmės viena esminė nuostata, įstatymas kol kas veikia tik šioje srityje, aš siūlau jį papildyti gerokai platesnėmis strateginėmis nuostatomis. Mano požiūriu, šiuo metu savivaldybės neturi aiškių gairių ir priima sprendimus, remdamosi vien ekonominio naudingumo argumentais. Tačiau akivaizdu, mano požiūriu, kad valstybė turi rodyti kryptis, strateginę oro taršos sumažinimo viziją, padėti savivaldai, nediktuoti jai konkrečių projektų ar kažko.

Projektu siūloma nustatyti aiškius aplinkos apsaugos prioritetus energijos naudojimo srityje, transporto priemonių organizavimo, mažinant vidaus degimo varikliais varomų transporto priemonių naudojimą ir didinant elektrinės traukos transporto naudojimą, taip pat geriausius priėmamus gamybos transporto sistemos organizavimo būdus ir technologijų diegimą. Priėmus įstatymo projektą, būtų sudarytos sąlygos suderinti ambicingą Vyriausybės strateginį tikslą siekti sveikos, ekologiškai sąmoningos visuomenės ir, suderinus su savivaldybių pastangom, kurti savo gyventojų gerovę.

Vilniuje ir Kaune yra didelė problema. Savivaldybės nuolat skundžiasi valstybės dėmesio stoka, tai mes tą spragą siūlome užpildyti, parodyti aiškia kryptį ir padėti savivaldai spręsti tas problemas, kurių neįmanoma išspręsti vienam miestui, net dviem miestams, nes problemos mastas labai didelis – mes turime labai silpnas miesto viešojo transporto sistemas. Jau turbūt keli dešimtmečiai arba dešimtmetis, kai jau laikas keisti transporto priemonių parką, ir mes vis dar stringame, vis dar labai daug kliūčių. Aš siūlau šiuo įstatymo projektu labai aiškiai nustatyti prioritetus, į kokį transportą mes einame. Aišku, galima svajoti apie metro, bet aš siūlau galvoti apie realų gyvenimą, apie tai, ką mes dabar turime. Deja, netgi turėdami elektrinį transportą, mes jį netiesiogiai naikiname. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šį projektą galima pavadinti Vilniaus ir Kauno miestų projektu, o ne Lietuvos, kadangi tik Vilnius ir Kaunas turi troleibusus, kuriuos gali modernizuoti, keisti ir daugiau panaudoti pervežant keleivius. Tačiau ką mes galime visai Lietuvai pasiūlyti, ypač atokesniems regionams, kur dar sovietiniai autobusai *paziukai* važinėja, labai teršiantys aplinką? Savivaldybės pačios nepajėgios. Jos tikrai gali sau visokius planus, strateginius projektus rengti, ką nori. Jų finansinės galimybės neleidžia nieko daryti toje srityje. Tai galima padaryti tik turint aiškia programą Lietuvos mastu ir kryptingai dirbant. Ką mes galėtume pasiūlyti būtent toms mažesnėms savivaldybėms, kur situacija su transportu kai kur yra visiškai tragiška?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai geras klausimas. Ačiū už jį. Atsakysiu. Sutinku su tuo, kad projektas šiandien *de facto* sprendžia dviejų didžiausių miestų problemas, bet nepamirškime, kad tai beveik pusė Lietuvos žmonių. Bet projektas yra apie aplinkos oro taršos mažinimą kaip tokį, apie principus, nes projekte taip pat yra kalbama apie šilumos tiekimo sistemų organizavimą ir panašiai. Kalbant apie orą, negali išskirti net CO₂ išmetimus. Mes visada operuojame tik apskritai Lietuvos kategorijomis ir tikrai tai ne tik vieno ar kito miesto klausimas.

Mano požiūriu, šiuo įstatymu mes pakeliame viešojo transporto problematiką į nacionalinį lygmenį ir tai savaime padeda visoms savivaldybėms siekti jų užsibrėžtų tikslų, t. y. gauti paramą ir pagalbą iš valstybės, atnaujinant parkus ir organizuojant viešojo transporto darbą. Mes, deja, anksčiau Seime tam dėmesio skirdavome labai mažai. Net tokio transporto komiteto nėra. Yra Ekonomikos komitetas, kuris yra užkrautas kitais darbais. Daugelis Europos parlamentų turi transporto komitetus, mes, deja, neturime. Aš manau, kad temos iškėlimas į aukščiausią lygmenį neišvengiamai padės ir kitoms savivaldybėms.

Taip pat gera naujiena yra ta, kad yra labai aiški priemonė – ekologiško transporto priemonių pirkimas iš Europos Sąjungos lėšų. Vyriausybė ją vykdo, ir artimiausiu metu savivaldybės, ne tik Vilnius ir Kaunas, galės įsigyti naujų transporto priemonių pagal tą priemonę. Ten yra daug problemų su priemonės realizavimu. Mes apie tai galbūt diskutuosime kitais formatais, kaip padėti savivaldai, nes yra trukdžių, bet čia ne šiandien galbūt.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, klausti – viena minutė, atsakyti – dvi minutės.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Atsiprašau, jus mane nutraukėte.

PIRMININKĖ. Stenkimės suspėti. Klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū gerbiamajam pranešėjui. Iš tikrųjų teisinga iniciatyva ir tas, matyt, nuoseklu, Valstiečių ir žaliųjų partijos ir frakcijos tokia nuostata. Gal šiek tiek tos šizofrenijos su rytiniu balsavimu, kuomet mažinote mokesčius už taršą, ypač kenksmingų atliekų utilizavimą.

Bet, grįžtant prie šio klausimo, aš norėjau paklausti. Jūs kalbate, kad valstybė neturėtų palikti savivaldos taip lengvai, turėtų formuoti prioritetus ir turėtų suteikti paramą. Aš dar norėčiau, kad galbūt galėtumėte patikslinti tą konkrečią paramą. Nors esate numatę, kad šito įstatymo projekto įgyvendinimui nereikės papildomų lėšų, aš vis dėlto įsivaizduoju, kad jeigu mes norėsimė paskatinti, turėsime kažkokias lėšas skirti. Ar galėtumėte patikslinti, kiek ir kokios tos lėšos gali būti.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai ačiū. Geras klausimas. Ačiū už jį. Yra dvi atsakymo dalys. Iš vienos pusės, parama jau dabar yra. Susisiekimo ministerija, dar praeitos kadencijos, yra suplanavusi elektrinio transporto pirkimo priemonę. Šiuo metu yra derinama, kiek pinigų bus skirta jai. Mūsų, bent jau mano asmeninis noras, kad kuo daugiau tam būtų skirta, diskusijos vyksta. Aš galutinio skaičiaus tikrai... reiktų klausiti susisiekimo ministro, bet tikiuosi, kad šiuo balsavimu mes taip pat prisidėsime prie to skaičiaus didėjimo, nes ten yra Europos pinigai.

Taigi aš tikrai nenoriu spekuliuoti dabar skaičiumi, bet dar viena problema, kurią aš bandau spręsti šiuo įstatymo projektu, yra būtent tas pasimetimas savivaldybėse, Vilniuje ir Kaune šiuo atveju, dėl troleibusų, nes kai nėra aiškios valstybės vizijos, labai aiškios deklaracijos, tai miestai elgiasi labai skirtingai. Kaunas vis dar, sakyčiau, yra pažangesnis šiuo klausimu ir tikrai net negalvoja naikinti troleibusų, o Vilnius dėl lėšų stokos, dėl valdžios dėmesio stokos, centrinės valdžios, dėl kitų priežasčių, teisinių ir politinių, iš esmės pastaruosius trejus metus naikina elektrinio transporto sistemą. Aš norėčiau, kad įstatymas vis dėlto padėtų savivaldai susigaudyti, ir tokių dalykų mes negalime sau leisti – tokios išplėtotos infrastruktūros sunaikinti, nes tai yra viešosios gėrybės naikinimas, kuris šiandien vis dar gali tarnauti mūsų Paryžiaus susitarimo tikslams ir panašiai.

PIRMININKĖ. Klausia J. Narkevičius. Prašom.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū, gerbiama ponija pirmininke. Sveikinu su pirma diena. Gerbiamasis kolega, jūs iš dalies atsakėte į klausimą, tačiau būtų tikslinga, kad dar kartą pabrėžtumėte, arba savo požiūrį į tą repliką, kuri buvo išsakyta. Aš supratau taip, kad jūsų teikiamame įstatymo projekte yra numatoma, kad būtų mažinamas troleibusų naudojimas, o skatinamas būtent dyzelinių. Taip buvo suprasta.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mano projekte? Ne...

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Tai jūs dabar paminėjote, kad visiškai atvirkščiai. Jūs savo teikiamu projektu stengiatės išsaugoti ir išplėtoti ne degančiųjų, ne...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ne vidaus degimo varikliu varomų transporto priemonių...

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Ne vidaus degimo, o atvirkščiai, elektra ir kitų alternatyvių. Ačiū už pastabą.

Kitas su tuo susijęs klausimas. Jūs rengiatės ir transporto sistemų organizavimą lyg ir šiuo įstatymu apibrėžti savivaldoms, kaip tai daryti. Ir tada iš to išplaukia, ar nemanote, kad būtent tokie pakeitimai bus išitraukimas arba kišimasis į savivaldos reikalus, kuriuos jos gali tvarkyti savarankiškai? Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Aš jo laukiau ir tai yra, pripažinsiu, tam tikra dilema, nes aš atstovauju Valstiečių ir žaliųjų sąjungai ir man yra labai svarbu savivaldos laisvė ir Savivaldos chartija, ir panašiai. Aš šiuo atveju esu tikras, kad jokia būdu tas įstatymas niekaip nesikiš į savivaldos laisvę, ir nei Europos teisės departamentas, nei Teisės departamentas nė žodžiu neužsiminė apie tokį prieštaravimą.

Šiuo atveju valstybė rodo strateginę lyderystę, kurios niekas negali paneigti. Valstybė rodo kryptį. Valstybė tikrai nesikiša į niuansus organizavimo. Valstybė nesikiša į transporto priemonių pirkimo konkursus.

Bet vis dėlto savivaldai šiandien trūksta labai aiškios valstybės vizijos, kaip minėjau, viešojo transporto problemų neįmanoma išspręsti vieno miesto pastangomis. Tiesiog tai neįmanoma. Ir Vilnius yra akivaizdus pavyzdys. Jei koks nors nedidelis miestelis ir gali, tačiau tokios metropolijos kaip Vilnius ir Kaunas tiesiog neįstengia, todėl reikalinga vizija, reikalinga lyderystė ir mes ją turime suteikti šiuo įstatymu. Mano siūlomas geriausias prieinamas transporto sistemos organizavimo būdas kaip nauja sąvoka tikrai neprieštaruoja savivaldos laisvei, bet niekas negali paneig-

ti, kad mes turime judėti link žalesnės Europos, link pažangesnių technologijų, ir vis dėlto, mano požiūriu...

PIRMININKĖ. Ir vis dėlto dėkoju. Nori klausti kolega J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, jūs čia numatote įvairias aplinkosaugos... numatote prioritetus, kalbate apie savivaldybėje... Alio. Apie viešojo transporto... Aš norėčiau paklausti apskritai apie transportą. Kaip jūs manote, ar nereikėtų jau plačiau, skatinant visuomenę įsigyti tiek elektrinių transporto priemonių, varomų tik elektra arba naudojančių hibridines sistemas, tiek vidaus degimo varikliai, tiek elektros varoma?.. Bet tai, ko gero, be kokių nors mokestinių lengvatų ar kokių nors subsidijų vargu ar pasieksime, kaip tai daro daugelis pasaulio valstybių, norėdamos iš tikrųjų padaryti proveržį šioje srityje.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą.

Būsiu iki galo atviras su jumis, mes galbūt netgi labai panašių pažiūrų. Mano požiūriu, valstybė turi nustatyti labai aiškius prioritetus. Jeigu ji sukūrė viešąją gėrybę, kaip viešasis transportas, kuri kainavo milžiniškus pinigus, tai jos pareiga visų pirma puoselėti ir tobulinti tą paslaugą, tą sistemą, kuri jau dabar yra. Žinoma, didžioji dauguma mūsų žmonių naudojami privačiomis transporto priemonėmis ir jiems būtų labai paranku gauti subsidijas ir įvairiausia pagalbą, tačiau mes turime būti realistai. Jeigu mes neturime pinigų, kad išsaugotume viešąją paslaugą, mes turime 30 metų senumo autobusus ir troleibusus, važinėjančius mūsų sostinėje, kurie jau byra akyse, tai svajoti apie subsidijas ir apie papildomas biudžeto lėšas privačioms transporto priemonėms... Aš sutiksiu tik po to, kai sutvarkysime šią sritį. Žinoma, aš sutinku, aš jums pritariu, jeigu būtų pinigų, bet tai yra mūsų bendras rūpestis, kad tų pinigų atsirastų.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Skirtas laikas klausimams po pateikimo baigėsi. Kolegos, yra užsirašiusių kalbėti ir už, ir prieš. Prašau. Pirmasis už kalbės N. Puteikis. Prašau.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš dėkingas T. Tomilinui už tai, kad mūsų tokią baisiai nykią darbotvarkę, kai sprendžiame absoliučiai dėl smulkmenų, galų gale praturtins rimtu darbu. Jis iš tikrųjų atitinka šiuo atveju konkrečiai jūsų partijos rinkimų programą, bet tai yra puikus pavyzdys visoms partijoms. Įrašėte į programą svarbius dalykus, būkit mieli ir stumkite darbotvarkėje, traukite į viršų ir nesiduokite šiukšlinami visokių dešimtaeilių dalykų. Ačiū Tomui ir agituojau visus balsuoti už, nes tai tikrai atitinka žaliąją politiką. Kada, jeigu ne dabar, galima šitokią įstatymą priimti?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir argumentai prieš – S. Gentvilas. Prašau. Ačiū, Tomai, už...

S. GENTVILAS (LSF). Aš irgi gerbiu Tomui tariau tik pagiriamuosius žodžius. N. Puteikis teisingas, kad žalieji įgyvendina programą per atskirus Seimo narius. Bet prieš savaitę jūsų vietoje, Tomai, stovėjo energetikos ministras ir pristatė, kokią sudedamąją dalį turėtų sudaryti atsinaujinantieji ištekliai. Tą kartą aš jo paklausiau: gerbiamas ministre, kodėl jūs nenurodote, kad galima ne 10 % kuro balanse turėti transporto sektoriuje atsinaujinančių išteklių, o kur kas daugiau? Pateikiau Norvegijos pavyzdžius ir klausiau ministro sakydamas, kiek žalias ministras esate jūs, deleguotas Valstiečių ir žaliųjų sąjungos? Tą kartą ministras sakė, kad mes daugiau kaip 10 % negalime viršyti. Dabar ateina Seimo narys T. Tomilinas ir pasako: jūs, savivaldybės, įgyvendinsite prioritetus. Tai čia yra vėlgi sprendimas ir kupra užverčiama savivaldybių administracijoms, tuo tarpu kai pats energetikos ministras pristato projektą ir sako: ne, daugiau kaip 10 % neviršysime. Aš matau, kad dar kartą kupra užverčiama savivaldybių administracijoms, realiai nesuteikiant joms instrumentų ir papildomų pinigų, kai pati Energetikos ministerija tuo abejoja. Nežinau, ar perspektyvu manyti, kad šis įstatymas ką nors pakeis. Aš labai norėčiau būti optimistas dėl šio įstatymo, bet kai Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija nedemonstruoja lyderystės, sakyti, kad savivaldybės ją parodys, šiek tiek naivu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai už ir prieš išsakyti. Kolegos, prašau balsuoti po pateikimo. Kas pritariate įstatymo projektui? Tomai, laisvas, balsuokite.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 68, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta.

Pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti šių metų birželio 15 dieną.

16.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-517 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kolegos, paskutinis šios darbotvarkės klausimas, kuris taip pat prasideda Seimo nutarimo dėl įtraukimo į pavasario sesijos darbų programą projekto pateikimu, – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-517. Kviečiu į tribūną pristatyti projektą A. Palionį. Prašau.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš prašau, kolegos, kad jūs pritartumėte ir papildytumėte Seimo pavasario darbų programą dar vienu projektu – Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, po pateikimo pritariame? Svarstymo stadijoje niekas nekalbėsitė? Gal galima bendru sutarimu? Galima. Dėkoju. Nutarimas priimtas bendru sutarimu. (*Gongas*) (*Balsai salėje*) Dar nepriėmėme? Oi, atsiprašau.

Priėmimo stadija. Balsuojame. Prašom balsuoti. Norėjau paspartinti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 4. Taigi nutarimas priimtas. (*Gongas*)

O dabar, kolegos, kadangi mes turėjome keletą papildymo projektų, tai siūlysimė mūsų Dokumentų departamentui, kad nutarimų projektus Nr. XIIIIP-524, Nr. XIIIIP-577 ir Nr. XIIIIP-517 sujungtų į vieną dokumentą, būtų vienas Seimo nutarimas. Ar galima pritari, kolegos, bendru sutarimu? Dėkoju.

16.47 val.

Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-516 (pateikimas)

Ir pereisime prie teikiamo įstatymo projekto – Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-516. Prašau, gerbiamas pranešėjas.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš trumpai papasakosiu istoriją. 2011 metais buvo sudaryta darbo grupė, kuri parengė įstatymo projektą, pagal kurį buvo numatyta, kad vyriausieji buhalteriai turėtų būti egzaminuojami. Tas projektas 2012 m. balandžio 24 d. buvo priimtas Seime ir to įstatymo nuostatos turėjo įsigalioti nuo 2016 m. sausio 1 d., bet 2015 metų pavasarį buhalterių asociacijos parengė peticiją, nes numatyta įstaiga buvo neparengusi nei egzaminavimo tvarkos ir kaip viskas bus vykdoma. Buhalterių organizacijos parašė peticiją ir, reaguojant į šią peticiją, 2015 metų gegužės mėnesį buvo įregistruotas naujas projektas, kuris panaikino tą teisę – privalomą buhalterių egzaminavimą. Bet kartu, taisant tai, buvo pataisytos ir kitos įstatymo nuostatos, tai dėl privalomo visuotino buhalterių egzaminavimo į įstatymą buvo įrašyta ir 2 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad buhalteris profesionalas yra asmuo, kuris yra Lietuvos arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės auditorius ir (arba) buhalterius vienijančios profesinės organizacijos, priklausančios Tarptautinei buhalterių federacijai, narys. Ši nuostata buvo visiškai nauja Lietuvos teisinėje sistemoje ir iki tol nežinomas buhalterio profesionalo institutas įtrauktas į įstatymą, šių nuostatų nederinant nei su viena buhalterius vienijančia profesine asociacija, nors pagal teisėkūros įstatymus šias nuostatas privalėjo atlikti ir derinti. Tarptautinė buhalterių federacija yra 1977 metais JAV organizuota organizacija, kurios pagrindinė veikla yra įvairių standartų ir taisyklių normų kūrimas. Nors Tarptautinė buhalterių federacija neabejotinai yra viena iš autoritetingiausių tarptautinių visuomeninių organizacijų, būtina pabrėžti, kad ši organizacija nėra siejama su Lietuvos buhalterinės apskaitos veikla, buhalterių profesionalumo ar kvalifikacijos kėlimu. Tarptautinė buhalterių federacija, jos sukurti dokumentai ir jų išaiškinimai yra aktualūs

auditoriams, o ne buhalterių profesionalų darbe ir veikloje. Tuo tarpu auditoriaus bei buhalterio profesinė veikla, nors ir susijusi, turi esminių praktinių skirtumų ir Lietuvos Respublikoje yra reglamentuojama skirtingais teisės aktais.

Taip pat reikėtų pažymėti, kad Tarptautinei buhalterių federacijai priklausantys nariai egzaminuojami vadovaujantis tarptautinės apskaitos principais, o Lietuvoje iš visų dirbančių įmonių viso labo tik 0,01 % įmonių veda savo apskaitą pagal tarptautinius standartus. Ir pagal dabar įstatyme įtvirtintą buhalterio profesionalo sąvoką Lietuvos buhalteriu profesionalu gali tapti Lietuvos auditorius, Europos Sąjungos valstybės narės auditorius arba buhalterius vienijančios profesinės organizacijos, priklausančios Tarptautinei buhalterių federacijai, narys. Tokių Lietuvoje nėra. Šito įstatymo ir yra esmė, kad iš esmės būtų pakeista buhalterio profesionalo sąvoka, įstatyme nustatyti reikalavimai buhalteriams ir įtvirtinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija tvirtintų buhalterių profesionalų egzaminų organizavimo tvarką ir šių egzaminų programoje egzaminų tvarką, parengtų buhalterių kvalifikacijos kėlimo tvarką ir tvarkytų buhalterių sąrašą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš turbūt su jumis nesiginčysiu, kad taip, kaip praėjusi kadencija taisydama situaciją apibrėžė buhalterio profesionalo sąvoką, tai yra nei šis, nei tas. Bet bijau, kad tai, ką jūs siūlote, tai yra labai panašu į tai, dėl ko Seimui reikėjo skubiai keisti įstatymus tais pačiais 2015 metais atsižvelgiant į buhalterių bendruomenės peticiją. Ta peticija buvo parengta ne vien dėl to, kad kažkas nebuvo techniškai pasiruošęs egzaminuoti, bet ir dėl paties egzaminavimo apskritai. Todėl aš vis dėlto norėčiau jūsų paklausti, kodėl jūs galvojate, kad dabar toks pasiūlymas būtų mažiau kontroversiškai sutiktas buhalterių profesionalų, tų tikrųjų, kaip mes juos suprantame, bendruomenės, kurie turbūt, nežinau, ar labai tikisi kokio nors papildomo egzaminavimo iš valstybės, kad valstybė patikrintų jų gebėjimus tvarkyti apskaitą, kurią jie tvarko jau pastaruosius 20 metų dažnai.

A. PALIONIS (LSDPF). Iš dalies gal ir sutinku su jūsų pastabomis, bet aš įsivaizduoju, kad egzaminavimo tvarka... Ir dabar buhalterius vienijančios organizacijos vykdo buhalterių egzaminavimo tvarką. Vyriausybei įgaliojus instituciją ir aprašius tą egzaminavimo tvarką, kuri būtų pripažįstama buhalterius vienijančioje organizacijoje, aš manau, tai nėra sudėtingas procesas ir tai įmanoma greitai ir efektyviai padaryti. Ne tas, kas dabar yra įtvirtinta įstatyme.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju pranešėjui. Aš iš tikrųjų visą laiką stengiuosi paremti Andriaus iniciatyvas, tikrai visą laiką jos atrodo prasmingos, bet šiandien kažkaip kitaip atrodo. Atsiprašau, Andriau. (*Balsai salėje*) Aš šitą suprantu, projektas jau ne pirmą kartą svarstomas, jis turėjo ir Vyriausybės neigiamą požiūrį, ir Prezidentės neigiamą, ir bendruomenės, apie kurią kalbama, neigiamą požiūrį, bet vis tiek, taip sakant, einame su ta iniciatyva iš naujo. Tai vis tiek tas gerbiamojos I. Šimonytės klausimas galioja. Kas čia dabar pasikeitė?

Antras klausimas būtų, kas egzaminuos? Aš suprantu, kad 60 tūkst. įmonių turbūt nuo kelių iki keliolikos tūkstančių yra tų buhalterių, auditorių. Kas tokį mastą dabar sugebės patikrinti?

A. PALIONIS (LSDPF). Visų pirma...

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ir kaip visą laiką yra klausimas, kas patikrins tikrintojus?

A. PALIONIS (LSDPF). Supratau esmę. Iš dalies gal dar atsakysiu ir Ingridai. Pirminis variantas buvo privalomas egzaminavimas, taip? Mano projektas privalomo egzaminavimo nesiūlo. Yra savanoriška paties žmogaus kaip buhalterio, jeigu aš noriu būti buhalteris profesionalas, kad pats kreipčiausi ir gaučiau tą statusą. Čia yra truputį skirtingi dalykai, kad nereikės visų 60 tūkst. buhalterių egzaminuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia Seimo narys J. Baublys. Prašau.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, sakykite, vis dėlto koks šio įstatymo projekto tikslas? Ką duos buhalterio profesionalo vardas? Jeigu buhalteriu nebūs suteiktas šis profesionalo vardas, reikš, kad jis jau bus mėgėjas? Ar jūs nemanote, kad tiems, kuriems nebūs suteiktas šis vardas, ypač regionuose, darbdaviams bus suteikta galimybė mokėti daug mažesnius atlyginimus? Ir ar kitos profesijos bus suskirstytos į profesionalus ir mėgėjus? Ačiū.

A. PALIONIS (LSDPF). Visų pirma buhalterio darbas yra atsakingas, pradėkime nuo to. Ne-manau, kad buhalterio profesionalo ar buhalterio neprofesionalo turėtų skirtis darbo užmokestis. Jis skirsis nuo to, kur tu dirbi ir ką tu dirbi kaip buhalteris. Bet aš manau, kad įmonės vadovas, samdydamas buhalterį profesionalą, gali pasitikėti tuo, kad jisai kelia savo kvalifikacinį lygį, jis yra testuojamas. Manau, vertė tokio buhalterio yra daug didesnė nei paprasto.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš čia šiek tiek ir kartosiuos, bet noriu labai paprastą klausimą užduoti. Dirba tie buhalteriai, kurie gavę tam tikrus diplomus, įmonėse, gerai dirba, gauna atlyginimą, kam čia dar reikia juos iš naujo pesterestuoti ir suteikti vieną ar kitą vardą, jeigu vis tiek atlyginimas iš tikrųjų neturėtų keistis?

A. PALIONIS (LSDPF). Aš dar kartą kartoju, kad tai nėra privaloma. Tai yra paties asmens apsisprendimas. Ir dabar įstatyme tai yra apibrėžta, bet kaip yra apibrėžta, yra pagal Tarptautinės buhalterių federacijos nuostatas, tai yra tarptautinė apskaita. Lietuvoje tarptautinę apskaitą vykdo, apskaito savo įmonių finansus tikai 0,01 % įmonių. Aš norėčiau, kad buhalteris profesionalas būtų tas žmogus, kuris apskaitą tvarko pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausiantysis – profesorius K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis kolega, iš tikrųjų ir aš noriu kaip Mykolas pradėti nuo pagiriamąjo žodžio pačiam, paties darbams, bet kartu noriu paklausti labai tokių paprastų dalykų. Sakykite, XIX amžiuje, XVIII amžiuje, XVII amžiuje buvo vadinamasis ložių institutas, tai Masonų ložė, ten kitos ložės, kurios, kitaip sakant, apibrėždavo tuos asmenis, kurie gali būti toje struktūroje, kurie turi tam tikrą lojalumą, patikimumą ir taip toliau, ir panašiai. XX amžius ložės institutą lyg ir taip prislopino, nors esmę paliko, jis virto licencijų institutu. Kitaip sakant, turi dantis-to licenciją, tada Amerikoje gali dantis tvarkyti. Turi licenciją auditoriaus, gali auditą atlikti ir taip toliau, ir panašiai. Faktiškai šitos visos institucijos reikalingos tam, kad vienaip ar kitaip būtų kontroliuojama rinka, ar buhalterių rinka, ar auditorių, ar ko nors, nes paprastai į tą rinką veržiasi labai daug iš visų pusių visi žmonės. Bet iš kitos pusės ta kontrolė turi ir piktnaudžiavimo požymių. Pirmiausia pati kontrolė numato nemažas išlaidas. Antras dalykas, galima, negalima priimti. Protekcionizmas ir nebūtinai kvalifikacija. Priėmimas ir sudarymas tokios institucijos, ką jūs kalbate, dar neduos garantijos, kad neatsiras tokių buhalterių kaip ponas Fuksas pas O. Benderį „Aukso veršyje“, kuris buvo buhalteriu todėl, kad galėtų kalėjime sėdėti, pavyzdžiui, tris kadencijas.

Aš manau, kad tas jūsų sumanymas iš tikro vertas dėmesio, yra lyg ir tęstinos tradicijos rėmuose, bet truputį prieštarauja tai, kas vadinama laisva konkurencija. Ačiū.

A. PALIONIS (LSDPF). Nenorėčiau, profesoriau, sutikti su jūsų pasakymu. Aš sutikčiau, kad tai prieštarautų konkurencijai, jeigu tai būtų privaloma. Tai yra savanoriškas pasirinkimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Už nori po pateikimo kalbėti P. Čimbaras. Parašau.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Labai ačiū, pirmininke. Tikrai dėkoju Andriui. Priminsiu, praeitoje kadencijoje buvo tokia situacija, kai buvau Peticijų komisijos pirmininku ir buvo pateikta buhalterių peticija, nes ten buvo tikrai privalomas, taip sakant, atestavimas. Aišku, dabar Andrius čia nori pateikti, čia finansine prasme nieko nereikalaujama. Paprasčiausiai, kai yra sportininkas, yra labai geras sportininkas ir yra sporto meistras. Bet aš truputį matau nuogaštavimą: o kas gali paneigti, kad po to Seimo nariams neatsiras toks noras vėl įteisinti privalomas? Jeigu jau bus tie buhalteriai, tai jie po to galės teigti, o gal būtų privaloma? Kodėl aš, vadinasi, į save investuoju, aš tobulėju, o kitas ne? Kodėl, pavyzdžiui, negali šito būti? Man, pavyzdžiui, į tai niekas neatsakė. Todėl aš balsuoju už, bet su tokiu atsargumu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir prieštarauti nori N. Puteikis. Prašau.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Man vis dėlto tai primena... O kuo skiriasi buhalteris nuo vairuotojo, nuo žmogaus, kuris nori išlaikyti teises vairuoti? Jis baigia aukštąjį ir jis gali dirbti buhalteriu. Kodėl mes čia kuriame papildomas kliūtis? Tai kas čia – advokatūra, kuri, beje, irgi kuria papildomas kliūtis ir neleidžia daugybėje bylų, kiekvienais metais vis mažina byloje atstovavimą. Iš pradžių išmušė aukštąjį teisinį turinčius žmones, po to išmušė aukštąjį universitetinį teisinį, dabar ir advokatų padėjėjai nebegali surašyti kasacinių skundų. Ir taip kiekvienais metais Seimas vis pasi-

duoda tokioms lobistinėms organizacijoms ir mažina piliečiams prieinamumą, ir brangina tas paslaugas. Jeigu mes čia prikursime papildomų reikalavimų buhalteriams, mes iš tikrųjų pabranginsime verslininkams tų žmonių samdymą, iš vienos pusės, iš kitos pusės, mes eilinį kartą pagyvinsim, padidinsim emigraciją. Na, tai ar tikrai buhalteriams reikalingi papildomi reikalavimai? Aš, kolegos, vis dėlto siūlyčiau susilaikyti šituo klausimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo? Prašau, balsavimas pradėtas. (*Šurmulyš salėje*)

Kolegos, balsavo 72 Seimo nariai: už – 23, prieš – 7, susilaikė 42. Po pateikimo nepritarta.

Kolegos, koks verdiktas – gražiname tobulinti ar atmetame? (*Balsai salėje*) Yra siūlymas tobulinti. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Galima!“*) Galima bendru sutarimu. Iniciatoriams paliekame įstatymo projektą tobulinti.

17.04 val.

Seimo narių pareiškimai

Kolegos, šios dienos darbotvarkę baigiame. Paskutinis klausimas yra Seimo narių pareiškimai. Pareiškimą turi Seimo narys N. Puteikis. Kviečiame jį į tribūną. (*Balsai salėje*)

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Ne, ne, čia tiktai, atsiprašau, anonsas. Noriu anonsuoti, kad bus geras įvykis ir prie to gero įvykio, nors ir keista, prisidės konservatoriai. Ne, aš čia be ironijos.

Kalbama apie Vilnių. Vilniuje yra Misionierių bažnyčia, ten yra toks milžiniškas sklypas. Nusipirko milijardierius gruzinas ir bandė... Tradicinis variantas: perka vienų parametrų, nusipirkęs neša kyšius, kad pakeistų parametrus, ir vietoj 5 tūkst. kvadratų galėtų statyti 40 tūkst. kvadratinių metrų. Šiuo konkrečiu atveju istorija pikantiškesnė dėl to, kad gruzinų atstovas nešė kyšius Kultūros paveldo departamento darbuotojams, darbuotojai buvo principingi (retas atvejis), pranešė, kad jiems nori duoti didelę sumą, Specialiųjų tyrimų tarnybai. Specialiųjų tyrimų tarnyba apkarstė jį mikrofonais ir jis priėmė tuos pinigus, pinigų nešiką pričiupo ir istorija baigėsi neįtikėtina – žmogus nuoširdžiai gailėjosi ir jį perdavė perauklėti žmonai. Rezultatas... (*Balsai salėje*)

Taip, rezultatas yra toks. Žiniasklaidoje apie tai buvo trys eilutės, o suma, kuri buvo nešama, viršija E. Masiulio dėžutę keturis kartus. Taigi įvykis rezonansinis, laukite žinių. Vienas geras ir doras konservatorius kitą savaitę surengs renginį, pakvies visus dalyvauti, išgirsime daug įdomios informacijos, taigi, sekite įvykius. Čia buvo tik anonsas. Pagrindinė medžiaga bus ketvirtadienį.

PIRMININKĖ. Dėkojame už išpūdingą anonsą. Prašau, per šoninį mikrofoną – Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja gerbiama R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, šiandien Seimo Pirmininko pavaduotoja I. Šiaulienė pirmą kartą pirmininkavo mūsų plenariniame posėdžiui. Leiskite pripažinti, aš manau, tą liudysite ir jūs, ji pirmininkavo puikiai. Ačiū, ponios Irena, ir linkime jums sėkmės ir toliau. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju, dėkoju, kad pirmas blynas neprisvilo. Kolegos, registruojamės.

Kolegos, užsiregistravo 74 Seimo nariai. Skelbiu balandžio 25 dienos vakarinį posėdį baigtą. Gero vakaro. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 32
Andrikis Rimas 25
Andriukaitis Vytenis Povilas 38
Anušauskas Arvydas 15, 40, 43, 46, 48
Armonaitė Aušrinė 16, 47
Ažubalis Audronius 19
- Bacvinka Kęstutis 16, 17
Bakas Vytautas 15, 41, 46
Bastys Mindaugas 32
Baškienė Rima 7, 24, 32, 58
Baublys Juozas 56
Bernatonis Juozas 10, 15, 16, 17
Bilotaitė Agnė 9, 10
Bradauskas Dainoras 41
Burokienė Guoda 17
- Chazanovas Genadijus (Chazanov Genadij) 48
- Čimbaras Petras 34, 35, 57
- Dagys Rimantas Jonas 21, 24, 27, 28
Dumbrava Algimantas 35
- Gailius Vitalijus 20, 21, 25, 39
Gaižauskas Dainius 16, 41, 44, 46, 47
Gentvilas Simonas 12, 18, 54
Glaveckas Kęstutis 50, 57
Gražulis Petras 28, 31, 41, 46, 48
Gumuliauskas Arūnas 14, 37
- Jarutis Jonas 30
Jovaiša Eugenijus 41
Jovaiša Sergejus 10, 11, 27, 43, 57
- Karbauskis Ramūnas 23, 24
Kernagis Vytautas 21
Kosciuška Tadas 37
Kreivys Dainius 32
Kubilienė Asta 26
- Liesys Jonas 47
Linkevičius Linas Antanas 37
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 48
- Majauskas Mykolas 9, 13, 18, 19, 27, 42, 43, 52, 56
Martinėlis Raimundas 31, 32
Masiulis Eligijus 58
- Matulas Antanas 33
Mažeika Kęstutis 17, 39, 40
Miliūtė Rūta 15
Miškinis Algimantas 34
- Narkevič Jaroslav 53
Navickas Kęstutis 26
Nekrošius Arvydas 7, 28
Norbutas Martynas 38, 39
- Olekas Juozas 42, 43, 48, 49
- Palionis Andrius 18, 55, 56, 57
Partaukas Virginijus 34, 35
Pupinis Edmundas 10, 14, 21, 31, 35, 39
Puteikis Naglis 50, 51, 54, 57, 58
- Razma Jurgis 20, 24, 26, 27, 41, 50
Rinkevičius Viktoras 17, 18, 19, 42, 52
- Sabatauskas Julius 10, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 40, 41, 46, 54
Salamakinas Algimantas 10
Sinkevičius Virginijus 16
Sysas Algirdas 11, 22, 23
Skardžius Artūras 13, 14, 48
Starkevičius Kazys 38
Streikus Zenonas 20
Svetikaitė Rasa 7, 9, 10, 11, 12, 13
- Šalaševičiūtė Rimantė 32, 33
Šarknickas Robertas 11, 12, 14
Šiaulienė Irena 37, 58
Šimonytė Ingrida 9, 56
Širinskienė Agnė 25, 26, 27
- Talmont Leonard 29
Tomilinas Tomas 12, 13, 50, 51, 52, 53, 54
- Urbšys Povilas 11, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24
- Vareikis Egidijus 15
Varžgalys Juozas 39
Vasiliauskas Gediminas 23, 24
Veryga Aurelijus 33
- Zabulionis Daivis 41

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*